

Naročnina enake mesečno 36 Din, za
konosmetvo 40 Din.

Uredništvo

Ljubljana, Krištofova ulica 5. Telefon 107.
3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 12. Telefon
št. 440.
Celje: Kocanova ul. 2. Telefon 107. 190.
Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po tarifi.

JUTRO

Upravištev: Ljubljana, Prešernova ul. 54.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inzeratni oddelki: Ljubljana, Prešernov
ulica 4. Telefon št. 2402.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta
št. 12. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica št. 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti. Šte. zvezdih: Ljubljana
št. 11.842; Praha št. 78.160; Wien
št. 105.241.

Ljubljana, 15. junija.

Demarša držav Male antante v Budimpešti proti iredentističnemu govoru ministrskega predsednika grofa Bethlena je v celi evropski politični javnosti izzvala veliko pozornost. Vsi večji listi razpravljajo o madžarski propagandi za revizijo trianonske pogodbe, o oživljanju madžarskega imperijalizma, ki hoče vrniti Arpadovemu kraljestvu »ti-sočetne meje« in znova podvreči madžarski tiraniji jedva osvobodjene Rumune, Čehoslovake in Jugoslovane. Komentari časopisja so taki, kakršni so bili pričakovati, povoljni ali nepovoljni, kakršno je pač njihovo stališče napram Mali antanti in novemu stanju v srednji Evropi, ki ga je ustvarila zmaga zaveznikov v svetovni vojni.

Pri tej priložnosti je treba ugotoviti, da je neka časopisna agencija razširila četrtkov uvodnik pariškega »Tempsa« v obliki, ki bi upravičeno vzbujala začudenje, če bi odgovarjala resnici. Pred sabo imamo sedaj dotično število uglednega dnevnika, čigar uvodniki uživajo sloves, da so inspirirani s Quai d'Orsayja, in ugotoviti moramo, da članek pod naslovom »Madžarska in Mala antanta« ni tak, kakor ga je hotela predstaviti nemška agencija, ki je namenoma izpustila nekaj nadvse važnih mest iz besedila. Članek omenja v uvodu, da je obisk grofa Bethlena v Parizu le »korak vlnudnosti, ki se mu ne sme pripisovati posebnega političnega pomena. Nedvomno bi bila zmota, če bi se tolmačil kako drugače«. Prav tako je izpuščen iz rezumeja, ki ga je razširila nemška agencija, pasus o madžarskih težnjah glede revizije trianonske pogodbe. »Njena revizija prav kot revizija katerekoli druge mirovne pogodbe, ki je bila podpisana kot zaključek zmage zaveznikov, se ne more snovati, ne da bi se izločilo nevarnosti evropsko ravnotežje, kakršno je nastalo po vojni. Ako bi bivši zavezniki Nemčije in tudi Nemčija sama hoteli z nasiljem ali pa s političnimi manevri reagirati proti obstoječim pogodbam, bi tvegali, da si za vselej pokvarijo svojo bodočnost«. Na koncu povdarja »Tempsa«: »Od odnošajev Budimpešte s Prago, Beogradom in Bukarešto odvisi ohranitev miru v srednji Evropi na temelju obstoječih pogodb« in priporoča Madžarski, da morajo ti odnošaji dobiti »dejanski značaj vzajemnega zapiranja in se razvijati v resničnem duhu miru«. V tej popravljeni obliki je »Tempsov« uvodnik dokaj drugačen, kakor ga je servirala nemška agencija.

Sicer pa uvodničarju se ni bil znan odgovor madžarskega zunanjega ministra Valka v trenutku, ko je pisal članek »Madžarska in Mala antanta«. Prepričani smo, da bo, ko prečita ta odgovor, uvidel, da v Budimpešti manjka dobra volja za prijateljske odnošaje, ki si jih države Male antante iskreno želijo in so zato doprinesle doslej že dovolj dokazov.

Valkov odgovor povsem jasno potrjuje, da Bethlenov izpad pri blagoslovitvi spomenika madžarskemu neznanemu junaku ni bil morda kaka slučajna sentimentalna manifestacija, marveč premišljen čin, s katerim je budimpeštanska vlada objavila svetu svoj imperijalistični program. Valko je še bolj povdaril pomen Bethlenovega govora, ko je izjavil zastopnikom Male antante, da Madžarska trianonskega miru nikoli ni smatrala za pravičnega, marveč je vedno bila mnenja, da se mora izpremeniti, ter tudi danes upa, da do te izpremembe pride.

Države Male antante lahko upravičeno smatrajo, da so iredentistične manifestacije madžarskih odgovornih krogov prekoračile dopustne meje korektnosti v mednarodnem občejuvanju, da niso le izliv sentimentalnega objokovanja preteklosti, ki se nikdar več ne vrne, marveč premišljen čin v široko-zasnovani akciji, naperjeni proti miru in redu v Evropi. Odgovorni krogi v Budimpešti so z raznimi dosedanjimi in tudi s to najnovejšo afero dokazali, da se ne bi strašili niti sredstev, ki ne bi bila ravno »diplomatska« in »pacifistična«, ko bi bili prepričani, da vodijo do uspeha. Sleherni zapletljaj v podonavski nižini pa bi nedvomno izzval reperskusijo v sosedstvu in v ostali Evropi. Madžarsko rovanje proti mirovni pogodbi in poživljeni madžarski imperijalizem je zadeva, ki ograja celo zgradbo, ustvarjeno po svetovni vojni, in ki se je ne more desinteretirati nobena, četudi ne neposredno prizadeta sila. Mala antanta kot čuvarica miru v tem delu Evrope vrši le svojo dolžnost, ako opozori ves svet na nevarno igro madžarske vlade.

Grandi obišče Varšavo

Rim, 15. junija a. Madžarskemu poročevalcu »Tribune« je izjavil poljski zunanji minister Zaleski, da bo obiskal italijanski državni sekretar Grandi septembra ali oktobra meseca Varšavo. Ob priliki Grandijevega obišča se bodo vršili važni razgovori o sodelovanju med Italijo, Poljsko in Madžarsko kot nadaljevanje že započelih razgovorov med Madžarsko in Poljsko.

Organizacija ministrstva javnih del

Gradbene in poštne direkcije se spremene v oblastne uprave - Važna uredba ministrstva javnih del

Beograd, 15. junija p. Na temelju 8. točke 3. člena zakona o ureditvi vrhovne državne uprave je minister javnih del v soglasju s predsednikom vlade sestavil uredbu o ureditvi ministrstva za javna dela in o njegovi zunanji službi.

Ministrstvo za javna dela bo imelo 8 odsekov: splošni, računskoekonomski, cestni, železniški, hidrotehnični, arhitektonski, poštno-brzojavni ter kontrolni oddelek. Vsak oddelek bo razdeljen na več odsekov. Cestni oddelek n. pr. bo imel 4 odseke: za državne ceste, za samoupravne ceste, za mostove, za hudournike. Tudi poštno-brzojavni oddelek bo imel 4 odseke.

Zunanjo tehnično službo bodo vršile posebne oblastne tehnične uprave, ki jih bo v vsej državi 7. Oblastne tehnične uprave bodo v Skoplju, Kruševcu, Dubrovniku, Sarajevu, Novem Sadu, Zagrebu in Ljubljani. Pod tehnično upravo v Ljubljani bosta spadali ljubljanska in mariborska oblast.

Vsaka oblastna tehnična uprava bo štela 4 odseke: računski odsek, odsek

za ceste in mostove, odsek za hidrotehnična dela in odsek za arhitektonske elektrotehnične posle.

V 3. poglavju organizacijske uredbe so določile o zunanji poštno-brzojavni službi. Mesto dosedanjih poštних direkcij se uvedejo poštno-brzojavne uprave. Poštno-brzojavna uprava v Ljubljani bo obsegala ljubljansko in mariborsko oblast.

Vsaka oblastna poštno-brzojavna uprava bo imela 5 odsekov: splošni odsek, poštni, brzojavno-telefonski, ekonomski in kontrolni odsek.

Poštna hranilnica bo pripadala resoru za javna dela. Zaenkrat bo imela podružnice v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in Skoplju v dosedanjem obsegu. Poštna hranilnica bo vršila poštno-hranilni, čekovni in virmanski promet, kar je urejeno s posebnim zakonom.

Pri ministrstvu javnih del bo ustanovljen tehnični svet, ki bo posvetovalen organ ministrstva javnih del za vsa važnejša resorna, tehnična, tehnično-politična in druga splošno pomembna javna dela.

Dvojni obraz bolgarske politike

Na videz je lojalna in miroljubna, v resnici pa z vsemi močmi podpira makedonske tolpe

Beograd, 15. junija p. Izpadi madžarskega ministrskega predsednika grofa Bethlena in zunanjega ministra Valka so odvrnili evropsko javnost od mnogo resnejših dogodkov, ki se navidezno v tišini odigravajo na Balkanu. Bolgarska kampanja proti naši državi, bolgarski vpadi na naše ozemlje in rovanje bolgarskih revolucionarcev je postalo v poslednjem času že tako nezno, da pomenja resno nevarnost za mir in red na Balkanu in v Evropi ter mnogo hujšo afero, kakor pa so iredentistični govori madžarskih državnikov in legitimističnih fantazistov.

Madžarski predstavniki so jasni in odkriti. Pred celim svetom se ne ženirajo izjaviti, kaj hočejo. Bolgari pa postopajo drugače. Pred vsem svetom zatrjujejo, kako so miroljubni in kako je vse njihovo delovanje in nehanje usmer-

jeno k trajnemu miru na Balkanu in k dobremu sosedstvu z vsemi državami. Bolgarska vlada pa se istočasno dogovarja z makedonskimi revolucionarnimi četami, jih opremlja z vojnim materialom, jih oborožuje z najmodernejšimi strelivi in peklenimi stroji ter pošilja prycate ekspedicije na našo mejo in naše ozemlje.

Za postopanje bolgarske vlade je simptomatično, da je izročila hrvatskemu renegatu Perčecu in dr. Paveliču bolgarske potne liste. Tako podpira tudi tu kakor v svoji notranosti vse elemente, ki jih družijo bes proti jugoslovenski državi.

V tukajšnjih političnih in nacionalnih krogih se pojavlja naziranje, da bo morala naša država prej ali slej storiti bolgarskim izzivanjem odločen konec.

Patrijarh Dimitrije na potu okrevanja

Ker bo rekonvalescenca zelo dolgotrajna, ga bo v svojstvu cerkvenega glavarja nadomeščal primorsko - krajiški pravoslavni škof dr. Došić

Beograd, 15. junija p. Pravoslavni patrijarh Dimitrije se je danes počutil bolje. Nervoza, ki se je polastila zadnje dni njegove okoličnice, je zaradi tega znatno popustila. Zdravniki so danes popoldne zopet pregledali bolnika in ugotovili, da se rana od izvršene operacije celi in pravilno zarašča. Vendar ni izključeno, da bo potrebna še ena operacija, ki pa bo manjšega značaja in brez vsakršne nevarnosti. iz vrst sv. sinoda se izve, da bo patrijarhovo okrevanje zahtevalo precej časa in bo trajalo po mnenju zdravniških strokovnjakov in operaterjev vsaj nekaj mesecev. Med tem časom bo patrijarha Dimitrija zastopal podpredsednik sv. sinoda primorsko-krajiški episkop dr. Gavril Došić.

Proti komunističnim intrigam v Zagrebu

Komunisti bi radi zlorabili obletnico 20. junija — Prepoved shodov, sprevedov in demonstrativnih manifestacij

Zagreb, 15. junija n. Policijski ravnatelj dr. Bedeković je izdal danes naslednjo objavo: »Policijsko ravnanstvo je doznalo, da žele komunisti, ki jim zdrava zavest naroda onemogoča uspeh tajne propagande, izrabiti tudi obletnico žalostnega dogodka od 20. junija l. 1928. ki se je pripetil v Narodni skupščini in ki je enako bolesto odjeknil v srcu vsega edinstvenega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev. Neki ljudje že sedaj obiskujejo trgovine po mestu in zahtevajo od lastnikov z raznimi grožnjami, da 20. junija zapro trgovino in prirede svoje izložbe, hišne lastnike pa pozivajo, naj izobesijo črne zastave. Tako demonstrativno povdarjanje obletnice nemilega in žalostnega dogodka od 20. junija stremi za tem, da se znova vzbude težka čustva, ki jih je ta odgodek izzval pri vseh pravih državljanih. Stremi pa tudi za tem, da bi se povzročilo ponovno razburjenje, ki bi ga potem skušali komunisti izkoristiti za ustvaritvijo plemenitega razdora petom razvnevanja mržnje

in izzivanja zmešnjave in neredov. Ker je žalostni dogodek od 20. junija bolesto zadela srca vsega edinstvenega naroda Srbov Hrvatov in Slovencev, se ne more in ne sme dovoliti, da se ta obletnica izkorišča za nered in tako krši pieteta napram pokojnikom. Zato prepovedujem vsako zbiranje, vse sprevede, in vse demonstrativne manifestacije na mestnem področju. Kršitelji se bodo kaznovali z občutno strogostjo.«

Komunistični agitatorji v sokolskem kroju

Beograd, 15. junija č. V Vel. Bečkereku je policija ugotovila, da so nekateri ljudje hoteli ob priliki sokolskega zleta razširjati komunistične letake. Bili so oblečeni v sokolski kroj, pa so svoj zavoj z letaki pozabili v vlakcu, zaradi česar je bila cela stvar odkrita. Aretiranih je bilo 6 oseb iz Vel. Bečkereka, izmed katerih pa so škiri že zopet izpušili na svobodo. V interesu preiskave policija noče izdati imen aretiranih.

Poslanik Milojević pri dr. Marinkoviću

Beograd, 15. junija č. Naš dunajski poslanik Miloje Milojević je dospel v Beograd ter je bil danes sprejet od zunanjega ministra dr. Marinkovića.

Konferenca dr. Kumanudija

Madrid, 15. junija. č. Minister dr. Kumanudi je imel večeraj popoldne daljšo konferenco s francoskim zunanjim ministrom Briandom. Takoj nato je Briand sprejel bolgarskega zunanjega ministra dr. Burova. Dr. Kumanudi je imel poevetovanja tudi z nemškimi, angleškimi, rumunskimi in ostalimi zastopniki v Madridu.

Zaključek madridske seje sveta DN.

Kompromisna rešitev poljskonemškega konflikta — Spravna ponudba ministra Zaleskega

Madrid, 15. junija, s. V ospredju današnje zaključne seje sveta Društva narodov je bilo vprašanje nemško-poljskih nasprotstev, ki so bila rešena s kompromisno rešitvijo. Vprašanje je bilo odpravljeno na ta način, da bo poljska vlada v onih primerih, kjer so si nemški lastniki pridobili poljsko državljanstvo, ustavila likvidacijsko postopanje, v ostalih pa plačala primeren odškodnino. Dr. Stresemann je pozdravil to rešitev ter se nato v svoji izjavi na kratko dotaknil večerajšnjih izjav iz zunanega ministra Zaleskega o incidentih v Oplu. Obžaloval je, da so bili ti dogodki s poljske strani izrabljeni v agitatorične svrhe. Nemška vlada je storila vse, da bi dala z odpustitvijo krivih uradnikov polno zadoščenje. Zaleski je v kratkih zaključnih besedah izjavil, da je pripravljen z nemškimi člani sveta Društva narodov razmotrivati o vseh težavah, ki še obstajajo med obema državama. Poročilo je bilo nato soglasno sprejeto, nakar je imel zaključni govor japonski delegat Adachi, ki se je zahvalil španski vladi za gostoljubnost. S tem je bilo zasedanje sveta Društva narodov zaključeno.

Madrid, 15. junija d. Na večerajšnji seji sveta Društva narodov se je vršila razprava med drugim o likvidaciji 50.000 hektarov nemških posestev na Poljskem. V okvirju agrarne reforme namerava poljska vlada izvršiti tudi likvidacijo teh po-

sestev, čemur pa se nemški posestniki odločno upirajo. Nemška vlada smatra, da je to vprašanje v tesni zvezi s splošnim manjšinskim problemom in je zato dr. Stresemann sprožil to vprašanje tudi pri svetu Društva narodov. V svoji izjavi je povdarjal, da so ostala tozadevna direktna pogajanja med Poljsko in Nemčijo doslej brezuspešna ter da je Nemčija zaradi tega apelirala na Društvo narodov, ako pa le-ta tej zahtevi ne bo ugodila, se bo Nemčija obrnila na mednarodno sodišče v Haagu. Poljski zunanji minister Zaleski se je nemškemu naziranju, da gre pri tem za manjšinsko vprašanje, najodločnejše uprl, podarjajoč, da gre tu za čisto interno poljsko zadevo, ki se nanaša prav tako na poljske, kakor na vse druge imozemske posestnike. Poljska vlada ne more delati pri izvajanju agrarne reforme izjem za nemške posestnike. Pripravljena pa je, podvreči se preiskavi, ki bi jo naj izvedel tročlanski odbor, imenovan od Društva narodov. Dr. Stresemann si je za proučitev tega predloga izgovoril enodnevni odlok in bo na jutrišnji seji definitivno preciziral stališče nemške delegacije. Kakor pa zatrjujejo v krogih nemške delegacije, Nemčija ne bo osvojila poljskega naziranja, marveč bo v primeru neugodne rešitve pri Društvu narodov vložila tožbo pri mednarodnem razsodišču v Haagu.

Madrid, 15. junija. r. Španski kralj je sprejel v avdienco poljskega ministra za zunanje zadeve Zaleskega in nemškega zunanjega ministra Stresemanna, s katerim se je zadržal v razgovoru celo uro.

Stanje nemške vojske

Nemški vojni minister Gröner očita sosednim državam, da so oborožene do zob — Nemčija sama pa tudi ne misli znižati števila vojske in prenehati z gradnjo vojnih ladij

Berlin, 15. junija s. V državnem zboru se je pričelo danes drugo posvetovanje o proračunu državnega obrambnega ministrstva. Državni obrambni minister Gröner je med drugim izjavil, da o razorožitvi ali samo omejitvi oboroževanja pri državah, ki so zmagale, ni niti govora. Sosedni Nemčije razpolagajo z nad 76. divizij, dočim ima Nemčija samo 10. divizij. Trditve, da je sila nemške armade mnogo večja kot bi bilo sklepati po njeni moči, je lahko ovreči s tem, da se Nemčija drži vseh določb o razorožitvi in da ne razpolaga niti s težko artilerijo, niti z letalstvom, niti z motoriziranimi četami. Dočim je Nemčija skoro povsem razorožena, pa so sosednje države oborožene do zob z najmodernejšim orožjem. Dalje je izrazil minister Gröner mnenje, da ne more mala, še tako izborna tehnično opremljena poklicna vojska ostati edina obramba organizacije Nemčije tudi za bodoče čase. Nemčija ne more pristati na znižanje in resigniranje svoje že itak male vojske, ker je le ta vsaj mala garancija za to, da ne bo v slučaju vojnih spopadov

mogel kršiti kdorkoli nemške nevtralnosti. Ker ni mogoče več zanikati nemške razorožitve, se sedaj pomagajo z besedo »Potential du guerre«. Pri tem podarjajo veliko število človeškega materiala in produktivnost nemške industrije, ki bi jo Nemčija lahko v največji naglici mobilizirala za vojne dobave. V resnici pa bi taka sprememba industrije in ljudi za vojno trajala v Nemčiji več mesecev, dočim imajo države, ki so zmagale, na razpolago vojaško izvežbane rezerve in industrijo, ki je pripravljena vsak hip na vojno. Nemčija se ne more zanesti na »Potential de guerre«, temveč se opira na »Potential de paix«, ter na pravice po pogodbah in na splošno oborožitev. Morarici se Nemčija ne more odpovedati, ker je zanjo bistvena opora za armado na kopnem. Minister si prizadeva, da bi v mornarici po določenem načrtu nadomestil zastarele ladje. Glede notranje uprave armade so vse stranke edine v tem, da mora država brambila služiti samo državi in biti brezpozgodno zanesljivo nadstrankarsko orodje v rokah ustavne oblasti.

Krvava stavka grških pristaniških delavcev

Stavkajoči delavci so napadli stavkokaze in izzvali težke spopade z vojaštvom in policijo

Atene, 5. junija g. Kakor je znano, je predvečernim izbruhnila v Pireju stavka pristaniških delavcev, ki zavzema vedno večje dimenzije in je dovedlo tudi do krvavih spopadov med stavkajočimi in policijo. Navzlic zagotovilom zastopnikov stavkajočih, da ne bo kršen red, je poskušal večeraj oddelek stavkajočih ovirati nastop dela neorganiziranih delavcev, ki jih je najel pristaniški urad za vzdrževanje zaslinih del. Zaradi tega je zaščitila policija v poznih urah neorganizirane delavce,

ki so odhajali z dela. Odhajajočim delavcem so stavkajoči zaprli pot, nakar je prišlo do krvavega spopada, tekem katerega sta policija in vojaštvo rabila orožje. Šele ko so prišla ojačenja, se je posrečilo stavkajoče razgnati. Najvažnejše ceste so bile zvečer za vsak promet zaprte in po ulicah postavljeni močni kordoni čet. Med spopadom je bilo 8 delavcev, 1 stražnik in 4 vojniki težko, 10 pristaniških delavcev pa lahko ranjenih.

Razdelitev oceanov med Anglijo in Ameriko

Washington, 15. junija. s. Uradniki državnega departamenta izjavljajo, da bo tvorilo glavni predmet razgovorov med predsednikom Hooverjem in predsednikom Macdonaldom vprašanje pomorske razorožitve in razdelitve interesnih sfer med oceani. Pri tem povdarjajo, da bi bilo najbolje, če bi Anglija prevzela indijsko in atlantsko sfero, Amerika pa sfero zapadnega sveta, pri čemer bi tvoril Atlantski ocean demarkacijsko črto.

Bolgarska politična amnestija

Sofija, 15. junija. s. Zakon o amnestiji je bil izročen parlamentu. Njegovo izvedbo bo prevzela posebna komisija. Ministrski predsednik Ljapčev je pri tej priliki izjavil, da je treba preteklost in razne homatijske pozabiti in pospeševati samo ono, kar družijo.

Masaryk obišče Brno

Praga, 15. junija h. Predsednik Masaryk bo v četrtak obiskal Brno, nato pa nekatera južnomoravska mesta in stare gradove. Po povratku v Prago bo pozdravil egiptovskega kralja Fuada

Nikaraški prekop

Washington, 15. junija s. Ameriška vlada je odposlala v Nikaraguo večji oddelek inženjskih čet, ki bodo proučile možnost gradnje med-oceanskega prekopa preko Nikaragve ter izračunale tudi stroške tega načrta.

Chamberlain in manjšine

London, 15. jun. d. »Times« objavlja skoro tri kolone dolg članek bivšega angleškega ministra Chamberlaina z naslovom »Društva narodov in manjšine«. Uvodoma komentira Chamberlain poročilo angleškega časopisov, ki so trdili, da zamore razdeliti poročilo trojke sveta Društva narodov o manjšinskem vprašanju Evropo v dva tabora; namreč v države s tujimi manjšinami in v države, ki so po novih mejah ločene od svojih plemenskih bratov. Chamberlain odločno zanika možnost take ločitve, ki naj bi nastala na podlagi poročila trojke. Glede na to ugotavlja, da bi nastala možnost take razdelitve šele tedaj, če bi smatrale posamezne sile potrebnim spravljati vprašanja njihovih narodnih manjšin formalno pred svet Društva narodov. Pisec izvaja dalje, da je pričakovati od prizadetih držav, da bodo našle pravo mero za obravnavanje manjšinskega vprašanja. ežlo podrobno se bavi tudi s predzgodovino manjšinskih pogodb in zaključuje, da je sprememba statutov Društva narodov skoro izključena, ker je potrebna zanjo soglasna pristanka vseh članic Društva narodov.

Sobotni nogomet na Dunaju

Dunaj, 15. junija g. Admira : BAC 6:1 (4:1), WAC : Vienna 4:0 (1:0).

„Rumeni ptič“ srečno preletel Ocean

Letalo je pristalo po 29urni vožnji v Komilassu – Jutri nadaljuje „Rumeni ptič“ polet v Pariz

Pariz, 15. junija r. Letalo »Rumeni ptič« s katerim sta francoska letalca Renee Lefevre in Jean Assoland poletela iz Amerike v Evropo, je sredi ob 8. uri pristalo v Commilassu, 65 km zapadno od Santandra na španski obali. Za polet sta rabila 29 ur ter prekosila dosedanj rekord ameriškega letalca Charlesa Levina, ki je letel 32 ur. Preletela sta 5300 km povprečno po 180 km na uro. Med poletom sta imela zelo neugodno vreme. Zlasti sta ju ovirala megla in dež. Z njima je prispel tudi 18 letni Schreiber, ki je jima je pred poletom utihotapil v letalo in sta ga opazila šele, ko sta bila 100 km daleč od obale. Ker je bilo letalo preobremenjeno, sta morala izliti okrog 200 l bencina, zaradi česar sta

morala zmanjšati brzino, da sta izhajala z zalogo do pristanka. Letalca bosta dopolnje nadaljevala pot v Pariz in vzela s seboj tudi Scareberija.

Pariz, 15. junija s. »Matin« poroča iz Santandra, da je francoski letalec Assoland po pristanku izjavil, da so bili letalci, ko so po burni vožnji dosegli severno portugalsko obalo, mnemja, da bodo lahko ob obali prileteli do Biarritza, kjer je veliko letališč. Malo pred Santandrom pa, so opažili, da pohaja zaloga bencina. Zaradi česar so se prostovoljno spustili na obalo pri Comilassu.

V Parizu pripravljajo letalcema najsvečanejši sprejem.

Kralj odpotoval v Topolo

Beograd, 15. junija p. Danes popoldne je kralj v spremstvu maršala dvora odpotoval z avtomobilom v Topolo, kjer ostane preko nedelje. V ponedeljek se kralj povrne v Beograd.

Seton Watson v Beogradu

Beograd, 15. junija p. Sinoči je beograjski Penklub priredil svečan banket na čast angleškemu publicistu Setonu Watsonu. Na banketu so razni govorniki poudarili veliko kulturno in civilizatorično misijo angleškega naroda v sodobnosti. Seton Watson bo prihodnje dni promoviran na beograjski univerzi za častnega doktorja, s čimer hoče beograjska univerza počastiti in odlikovati njegove zasluge za naš narod pred vojno in po vojni.

Konferenca o združnem zakonu

Beograd, 15. junija p. Tekom današnjega dne so prispele v Beograd delegati raznih združnih zvez. Jutri se vrši posebna konferenca teh delegatov, ki bo posvečena razpravi o načrtu združnega zakona, kakor ga je sestavil glavni združni savez v Beogradu.

Novi združni zakon bo veljal za vso državo. Z njim bodo ukinjeni vsi dosedajnji združni zakoni, ki so veljali v posameznih pokrajinah države.

Nocoj so delegatje imeli predkonferenco, na kateri so se dogovarjali zaradi jutrišnje konference.

Naša vojna mornarica v Grčiji

Atene, 15. junija r. Grški listi pišejo zelo obširno o prihodu naše vojne mornarice v Argostoli ter s pohvalo povdarjajo prizadevanje naših mornarjev pri gašenju požara (o katerem smo že včeraj poročali, op. ured.). Prefekt Keftalije in občinski odbor Argostolija sta izrazila zahvalo naši mornarici za reševanje mesta. Naša vojna mornarica ostane v Argostoliju do ponedeljka.

Iz seje ekonomsko-finančnega komiteja

Beograd, 15. junija p. Na sinočni eji ekonomsko-finančnega komiteja se je poleg tekočih vprašanj razpravljalo tudi o predlogu za znižanje uvozne carine na pergamentni papir. Ta carinska postavka je v nasprotju z interesi naše klavniške industrije, ki je že del časa v težki krizi. Zato se je pojavil predlog, naj bi se uvozna carina na pergamentni papir, ki ga potrebuje naša izvozna klavniška industrija, primerno znižala, tako da bi mogel izvoz živine ponovno porasti. Zaradi nadaljnjih poizvedb pa za enkrat še ni bil sprejet nikak sklep.

Oprostilna sodba pred Državnim sodiščem

Beograd, 15. junija. Č. Dopoldne se je vršila pred Državnim sodiščem za zaščito države razprava proti uradniku Iliji Dimitrijeviću Nikolovu iz Caribroda, ki je bil obtožen, da je pošiljal na razne naslove list »Vertape, glasilo makedonskijustičih, v katerem se pozivajo meščani Caribroda, naj ohranijo svoje bolgarske ideale in delajo za veliko Makedonijo. Dimitrijević je bil obtožen po členu 1. zakona o zaščiti države. Sodišče v Pirotu je zadevo odstopilo Državnemu sodišču v Beogradu.

Pri današnji razpravi je državni tožitelj vztrajal pri svoji obtožnici. Zagovornik Nikolić je povdarjal, da je obtoženec zelo dober Srb, ki je pobegnil iz Bolgarske v našo državo, da ji more služiti. Navedel je, da ima Dimitrijević pet sinov, od katerih služita dva v naši vojski; na podlagi izpovedi priče je dokazoval, da je obtoženec korekten in dober državni uradnik. Nadalje je pobijal izpovedi grafoloških strokovnjakov, da je naslove na listih pisal obtoženec. Razprava se je končala popoldne, ko je sodišče razglasilo oprostilno razsodbo, ker se ni moglo prepričati o krivdi obtoženca, zlasti zaradi tega ne, ker mnenja grafologov niso bila islovetna. Obtoženec je takoj po prečitjanju razsodbe odšel prost.

V Sarajevu ponesrečen slovenski železničar

Sarajevo, 15. junija n. Danes ob 11. dopoldne se je na tukušnji železniški postaji pripetila težka nesreča, katere žrtev je postal poslovođa v železniški delavnici Slovenec Josip Pavlić. Pripeljal se je z lokalnim vlakom iz Ilidža v Sarajevo in predno je vlak obstal, je skočil iz vagona in odšel proti delavnici. Na sosednem tiru pa je deljal na tla premikalna lokomotiva, pri čemer je dobil težke poškodbe, tako da so ga morali prepeljati v državno bolnišnico.

Dva požara v Splitu

Split, 15. junija n. V pretekli noči sta bila v Splitu dva požara. Ogenj je izbruhnil v knjigarni Jurić in povzročil škodo za 50.000 Din, istočasno pa je nastal požar v gostini »New York« na Poljani Orgrurja Ninskega. Hiša, v kateri se je nahajala gostilna, je popolnoma zgorela ter znaša povzročena škoda 200.000 Din.

Vojna škoda in slovenski denarni trg

Beograd, 15. junija p. Današnja »Politika« objavlja v zvezi z vpisom akcij Privilegirane agrarne banke naslednje informacije:

»Po poročilu zagrebških listov se bo na konferenci predstavnikov denarnih zavodov (ki se vrši v nedeljo 16. t. m. v »Zagrebu), razpravljalo tudi o običnem padcu tečaja vojne škode. Mnoge slovenske kreditne ustanove, zlasti regulativne hranilnice z nad 700 milijoni hranilnih vlog so vložile večino svojih rezervnih fondov v državne vrednostne papirje v smislu zakonov in statutih kreditnih ustanov, ki veljajo za Slovenijo. Zaradi padca vrednosti vojne škode pa so ti zavodi utrpeli veliko škodo in izgube, tako da po poročilu zagrebških »Novosti« ne bodo v položaju, da sodelujejo pri vpisu akcij Privilegirane agrarne banke, ker so utrpeli velike izgube pri državnih papirjih.«

K temu moramo pripomniti, da nam o kakih tako pomembnih izgubah ni ničesar znano. Če pa res obstojajo take izgube, gredo na rovaš rezervnih fondov, kar seveda absolutno ne ogroža hranilnih vlog ali interesov vlagateljev. Nam izgledajo beograjska odn. zagrebška poročila zelo tendenciozna. Op. ur.

Naš paviljon na svetovni razstavi v Barceloni

Beograd, 15. junija p. Jugoslovanski paviljon v Barceloni bo izročen španski razstavni komisiji 17. junija. Njegova svečana otvoritev pa bo 23. t. m.

Našo vlado bodo zastopali naš madriški poslanik Dragomir Janković kot šef delegacije, zatem generalni direktor državnega računovodstva doktor Mihajlo Jovanović in šef kabineta ministar za trgovino in industrijo Dostanić. Dr. Jovanović in Dostanić sta nocoj odpotovala v Barcelono.

Audijence

Beograd, 15. junija p. Tekom današnjega dne sta bili opaženi audijenci novega upravnika državnih monopolov gosp. Marka Markovića in državnega svetnika gosp. G. Spasovića.

Poslanik Spalajković na povratku v Pariz

Beograd, 15. junija p. Naš pariški poslanik dr. Miroslav Spalajković je nocoj odpotoval v Pariz na svoje dosedanje mesto. V Beogradu se je mudil kaka dva tedna. V tem času je poročal ministru zunanjih del in ostalim činiteljem o rezultatu reparacijske konference v Parizu in o političnem položaju v zapadni Evropi po izidu angleških volitev.

Odlikovanje dubrovniškega škofa

Split, 15. junija n. Novo imenovani dubrovniški katoliški škof dr. Josip Carević je odlikovan z redom Sv. Save 2. stopnje.

Ministra Frangeš in Mažuranić v Zagrebu

Beograd, 15. junija p. Minister poljedelstva dr. Frangeš in minister za trgovino in industrijo dr. Mažuranić sta nocoj odpotovala v Zagreb.

Centralni presbiri

Beograd, 15. junija. Č. Minister dvora Boško Jelić je danes dopoldne posetil Centralni presbiri (osrednji državni tiskovni urad) in si ogledal njegove prostore ter organizacijo. V razgovoru s šefom tiskovnega urada Milanom Marjanovićem je izrazil svoje zadovoljstvo z ureditvijo.

Imenovanje vseučiliških profesorjev

Beograd, 15. junija p. Kralj je na predlog ministra prosvete podpisal ukaz o napredovanju univerzitetnih profesorjev. Na šumarski fakulteti v Zagrebu je postavljen za rednega profesorja dr. Vladimir Skorčić, na pravni fakulteti v Zagrebu za izrednega profesorja dr. Ivo Krbeć in na filozofski fakulteti v Beogradu dr. Stevan Jakovljević.

Guverner Bajloni v Dubrovniku

Dubrovnik, 15. junija n. Guverner Narodne banke Ignat Bajloni se mudi že dva dni v Dubrovniku. Ob tej priliki se je vršila v Trgovski in Obrtniški zbornici konferenca gospodarskih krogov, ki so guvernerja Bajlonija pojasnili svoja naziranja o gospodarskih problemih tujakinskega kraja. Govorilo se je tudi o osnovanju podružnice Narodne banke v Dubrovniku, o potrebi luke Gruž in o boljši železniški zvezi s Srbijo. Guverner Bajloni je obljubil vso svojo pomoč za zadovoljitev zahtev gospodarskih krogov v Dubrovniku.

Dva stražnika aretirana pod sumom roparskega umora

Subotica, 15. junija n. V Bački Topoli so aretirali dva stražnika, ki sta osumljena, da sta meseca aprila 1926 ubila trgovca Josipa Kučero, ga oropala in vrgla njegovo truplo v neki vodnjak.

Agrarna reforma v Sloveniji

V poslednji številki »Domoljuba« je objavil bivši poslanec g. A. Sušnik članek z naslovom »Dajte nam agrarno reformo!«. G. Sušnik piše med drugim:

»Slovenski kmet ima premalo zemlje. Na površini od 1.620.000 ha prebiva 1.065.000 ljudi. Od teh se dve tretjini, okoli 670.000 pečata s poljedelstvom, tako da stejejo v Sloveniji približno 145.000 kmetij. Toda kakšne so te kmetije? Ali imajo toliko površine, da more kmet z obdelovanjem zemlje preživljati sebe in družino? Statistika nam daje na to vprašanje malo razveseljavajoč odgovor. Od vseh 145.000 kmetov ima komaj ena četrtnina 10 ha zemlje, to se pravi toliko, da more od nje živeti. Vsi drugi, okrog 75 odst., imajo premalo zemlje, čez 80.000 kmetov, to je dobra polovica vseh kmetij pa ima celo manj kakor 5 ha zemlje. Za vsakega, ki pozna današnje kmečko gospodarstvo in življenje na kmetih, mora biti takoj jasno, da se na posestvu, ki meri manj kot 5 ha, srednje velika kmečka družina ne more preživljati. Če bi otepal sam krompir, bi na taki kmetiji ne mogel shajati.«

»Kaj pa gozdovi? Tudi ta slika, ki nam jo odkriva statistika, je dovolj žalostna. Na enega malega kmeta pride povprečno komaj 1,75 ha gozda.«

»Zato je med slovenskimi izseljenci dve tretjini pripadnikov kmečkega stanu. Najhujša bolezen, na kateri bolega slovensko kmetijstvo, je torej pomanjkanje zemlje. Zato je agrarna reforma tudi v Sloveniji nujno potrebna. Nad 30.000 slovenskih kmetov težko čaka na agrarno reformo, na razdelitev zemlje in gozdov, ki so danes še v lasti veleposestev v Sloveniji. Agrarna reforma jih bo privezala na domačo grudo, da jim ne bo treba iti po svetu s trebuhom za kruhom.«

Istega dne (12. junija) objavlja »Kmetijski list« članek »Agrarna reforma v Sloveniji«, ki izpopolnjuje navedbe gospoda Sušnika še s sledečimi ugotovitvami:

»Vsi zakoni o agrarni reformi v naši državi so v splošnem dobri in nudijo revnim bajtarijem in poljedelskim delavcem toliko zemlje, kolikor jo je za obstoj kmečke družine nujno potreba. Tudi v praksi, pri izvedbi teh zakonov in razdeljevanju veleposestev se je pokazalo, da so določila teh zakonov bila v splošnem dobra in da je bilo potrebam revnih kmetov zadoščeno, kjer so bili za to dani pogoji, ki jih zakon predpostavljala. Taka veleposestva so bila v Vojvodini in Slavoniji, ter deloma tudi na Hrvaškem. (Veleposestva niva, travnikov in pašnikov brez gozdov!)«

»Popolnoma drugače pa so razmere v Sloveniji. Pri nas prevladuje v ogromni večini gozdna veleposest. Glavni dohodek imajo veleposestniki iz gozdov. Ti pa so jim ostali od agrarne reforme nedotaknjeni.«

»Ako vzamemo za primer veleposestvo ljubljanske škofije, vidimo, da meri njegova površina nad 25.000 ha. Po zakonu o agrarni reformi je bilo odvojenega zemljišča za agrarne interese samo okrog 80 ha. To se pravi toliko, kakor nič.«

»Ali vzemimo kočevskega Auersperga, čigar veleposestvo meri 24.000 ha. Oddvojenega ima do sedaj samo 52 ha za agrarne interese, vse drugo mu je ostalo nedotaknjeno.«

»Iz teh dveh slučajev vidimo, da veleposestniki v Sloveniji niso skoro nič prizadeti od agrarne reforme, a iz vsakdanjih pritožb od strani agrarnih interesentov vidimo, da se ti veleposestniki bore z vso silo in z vsemi sredstvi celo proti onim malim ugodnostim, katere morejo slovenski agrarni interesi izveleci po zakonu o agrarni reformi od veleposestev. Pri takem stanju stvari je prišlo do tega, da ni dobilo v Sloveniji polovica agrarnih interesentov sploh nič zemlje, a tisti, ki so jo dobili, je niso dobili toliko, kolikor jo zakon dovoljuje.«

Oporoka grofa Julija Andrassyja

Budimpešta, 15. junija g. Tekom današnjega dneva je bila otvorena oporoka pokojnega Julija Andrassyja, ki je bila spisana leta 1925, in izpolnjena tri leta pozneje. Za glavno dedinjo premoženja to je 1500 orolov polja in palače v Pešti z znamenitimi dragocenostmi, je določil svojo ženo, in sicer za tri četrtnine, dočim je ostalo četrtnino zapustil svojim štirim hčeram. Fideikomis bo podedoval, kar Andrassyj ni zapustil moških potomcev, najbližji moški sorodnik, grof Aleksander Andrassy. Grad Tökötterebes s 5000 orali zemlje, bodo zaplenili Čehi.

Bombni atentat na banko

Hannover, 15. junija d. Preteklo noč je bil izvršen na »Vorschussvereinbank« v Hannoveru, ki je v ozki zvezi z »Delavsko banko«, bombni atentat. Bomba je bila položena pred vrata banke in je eksplodirala po polnoči. Škoda je znatna. Storiči so doslej še neznan. Domnevajo pa, da je atentat političnega značaja, kar je bila banka tudi finančni podpornik nemške komunistične stranke.

Eksplodizija v Londonu

London, 15. junija s. Davi v zgodnjih urah je eksplodirala velika plinova cev. Eksplodizija je v bližini parlamenta raztrgala veliko cestnega pločnika. Pri eksploziji je nastal tudi požar, ki je ožaral vso okolico.

Nesreča poljskega avtobusa

Varšava, 15. junija g. V bližini Kalusza je zadel z delavci zaseden avtobus v vojaški tovarni avtomobil in ga prevrnil, pri čemer je bilo 27 delavcev in vojakov težko ranjenih.

Češkoslovaška javnost in Faloutova špijonažna afera

Moralna narodna škoda je večja od vojaške — Špijonažni center v Draždanih

h. Praga, 13. junija.

Po svoji lastni izkušnji lahko rečem, da v Evropi ni države, kateri bi posvečali sosedje in nesosedje toliko paznje kakor češkoslovaški republiki. Težko, da je bilo v katerikoli drugi državi od p.evrata sem razkrinkanih toliko špijonov kakor v CSR, skoraj izkjučno špijoni za sovjetsko Rusijo, Madžarsko in Nemčijo. Razkrinkanja in aretacije volunov so tako rekoč na dnevnem redu. Javnost je napram tem aferam že tako otopela, da se za nje skoraj ne zaima več. Moglo bi se misliti, da je v CSR toliko špijonažnih razkrinkanj zato, ker češkoslovaški organi vsakogar zagrabiijo. Temu seveda ni tako. V CSR so državni organi enako čučeji in spretni, kakor v Jugoslaviji in kakor povsod drugod na svetu. Primerov pa je toliko zato, ker je naša država posebnost torišče evropskih špijonov. Vedno pa so to do sedaj bili Madžari, Nemci, navidezno ruski emigranti in vsake vrste svetobežniki, propadli individui, slepi fanatiki, sovražniki svobodne češke države, v primeru kapetana Falouta pa je prvič stopil na ta stramotni oder nov tip, češki človek, oficir.

Faloutova špijonaža je grozna zaradi tega, ker po komaj desetletni existenci češkoslovaške republike prvič stopa v javnost Čeh, ki za denar izdaja neprijateljem tako težko pridobljeno domovino. Istočasno s Faloutom je bil aretiran finančni uradnik Schneider, ki je za ogromno podkupnino pomagal ali se vsaj delal, da pomaga onim, ki so skušali se kolikor mogoče odtegniti svojim davčnim obveznostim. Schneider je za tako pridobljen denar krasno živel, imel avtomobil in si privoščil vse. Nekoliko dni po Faloutovi aretaciji se je obesil v nekem praškem hotelu drugi kapetan zaradi denarnih skrbi in bede in ker ni bil duševno popolnoma zdrav. Oba ta primera sicer nimata nobene direktne zveze s Faloutovim izdajstvom, toda ona ga postavljata v ostro svetlobo. Nameščenci žive v bedi, razmere so nezažodoljive, ljudje nimajo trdnih značajev in dajo se lahko speljati na stranpota. Toda Falout, oficir, izdajica, daleč pod vsemi temi slabosti in siromaki, ki so zgrešili pravo pot, daleč pod fanatiki boljševizma in tujini svetobežniki, on je prvi in do sedaj edini, ki je za judežve groše vedoma in sistematično, prodajal svojo domovino neprijatelju, o katerem je dobro vedel, da je neprijatelj.

Afera je enostavna. Kapetan, zaposlen v centralnem vojaškem uradu, je prodajal razmeroma dolgo dobo neki tuji sili državne dokumente. Dobil je od te tuje sile — ve se, da je to Nemčija — potni list na drugo ime, vozil se je z avtomobilom ali aeroplanom v Draždane in je prinašal tja dokumente, ki jih je potem zopet vzel s seboj in lepo vračal na njihovo staro mesto. Nič ni vzbudilo pozornosti, da je skoraj vsak teden opravljal ta svoja vendar precej draga potovanja, da ga tako pogostoma ni bilo v urad. Vozil se je sem in tja, dokler se mu ni zgodila popolnoma malenkostna nezgoda. Imel je s seboj dokumente v kovčegu in v aktovki. Na kovčeg, v katerem so bili očitno važnejši spisi, je skrbno pazil, na aktovko pa je pred vstopom v letalo, ki ga je odneslo v Draždane, pozabil. Z Draždanim telefonira v Prago, naj mu aktovko shranijo v Škodovi palači pri portirju in se v Draždanih vsede v avtomobil, da se odpelje po njo. Med tem so bili aktovko, ne vedoč, čegava je, že izročili službožučemu orožniku, ki jo je odprl, videl v njej vojaške dokumente in jo oddal vojaški komandi. Tam je zavladalo velikansko presenečenje. Sprva niso vedeli, kaj bi. Med tem je bil Falout že zopet v Pragi in čakal pri portirju Škodove palače. Dobil je še dovolj časa, da je zažgal svoj potvoren potni list, glaseč se na ime Friedländer, nato pa so ga prišli državni organi in odpeljali.

Istočasno je proniknala afera v javnost. Listi so jo povečali ter z netočnimi poročili otežkočali preiskavo. Samo toliko je bilo jasno, da je škoda, ki jo je ta izdajalec prizadejal mladi državi, da bi dobil svojih mesečnih 100.000 Din, ogromna in da bo trajalo več let, preden se bodo moglo predelati in preurediti dispozicije, ki morajo ostati tujim očem skrite. Glavno pa je ogromna moralna škoda, katero trpi češkoslovaška država s to nezaslusno afero.

Nekateri češki listi so domnevali, da je Falout delal morda za drugo državo in ne za Nemčijo, češ da je v Draždanih več špijonažnih centrov. Res so v Draždanih imeli pred petimi leti veliko špijonažno centralo boljševiki, ki so tam sodelovali z nekimi nemškimi krogi. Danes pa se v Draždanih nahaja le nemško špijonažno središče proti Češkoslovaški in tam se dostikrat vrše tudi čudovite represalije, kadar kakemu nemškemu špijonu v Češkoslovaški potrkajo na prste. Zgodilo se je že opeotovano, da so popolnoma nedolžne češke ljudi aretirali in jih obtožili špijonaže ter obsodili na dolgoletno težko ječo, kajti nemški sodniki z naravnost brezobzirno strogostjo postopajo proti vsakomur, proti kateremu le sumijo, da bi mogel biti volun; kar reče policija, pa se smatra pri njih za dokazano. Na ta način je bil pred leti obsojen popolnoma nedolžen češki človek Ludvik To-

man na temelju docela izmišljenih denunciacij.

Interesantno je, da nemški listi na Češkem silno točno poročajo o aretaciji vsakega češkega špijona v Draždanih, dočim pišejo o Faloutovi aferi z veliko rezerviranostjo. Falout je gotovo zločinec, ki ga bo morala zadeti vsa strogost zakona in obsodba celega naroda, toda pri tem ne smemo zapirati oči pred dejstvom, da je Faloutova afera odkrila in znova potrdila obstoj velikanske špijonažne ofenzive s strani Nemčije proti Češkoslovaški in s tem odkrila interesanten pojav v velikih nemških načrtih za bodočnost.

Praga, 15. junija. s. Po zaslusanju vohunskega kapetana Falouta pred divizijskim sodiščem, je obvestil pravosodni major dr. Penacek novinarje o stanju in uspehih preiskave. Dr. Penacek je med drugim izjavil, da je sedaj že ugotovljeno, od kdaj je Falout vršil vohunsko službo, kaj in za koga je izdajal in koliko je prejemal plače. Ugotovljeno je tudi, od koga je prejel ponarejen potni list ter kolikokrat in kje se je udeležoval kot vohun. Prihodnji teden bodo z zadevi podali svoje mnenje tudi strokovnjaki generalnega štaba. Razprava, ki bo tajna, se bo vršila najbrže prve dni julija.

Zasedanje čl. zbornice in senata

Praga, 15. junija h. Poslanska zbornica se bo sescala v torek in sredo in obravnavala osnutke o zdravniškem zakonu. V torek bo zasedal tudi senat.

Ljubezenska tragedija v Subotici

Subotica, 15. junija. Č. Sinoči je v okolici Subotice 25letni Gjuro Lovrić umoril svojo 18letno ženo, ki je bila v blagoslovljenem stanju, nakar je izvršil samomor. V zadnjem času se je Lovrić ponovno preprijal z ženo, s katero je stanoval pri njenih starših. Hotel se je ločiti, toda tašča ga je nagovarjala, naj se ne loči prej, dokler ne bo žena porodila. Včeraj pa je Lovrić podvil, pograbil nož in zadal ženi osem smrtnih ran, nakar je še sam izvršil samomor. Zapustil je pismo, v katerem prosi, naj ga pokopljejo skupno z ženo.

Veliko povpraševanje po delnicah TPD

Dunaj, 15. junija s. Za delnice trboveljske premožkopne družbe vlada v zadnjem času živahno zanimanje, kar je baže pripisovati govoricam, da bodo njene delnice notirale tudi na praški borzi.

Vročina ob Jadranu

Sušak, 15. junija n. Tu je skočila danes temperatura od včerajšnjih 24 stopinj na 40 stopinj Celzija na solncu.

Hazenska tekma med Zagrebčankami in Beograjkankami

Pančevo, 15. junija. Č. Danes se je tu vršila hazenska tekma med zagrebško Concoridjo in beograjsko reprezentanco, ki se je končala s 7 : 7 (5 : 3).

Končni izid angleških volitev

London, 15. junija d. Včeraj so prispeli v London poslednji rezultati angleških parlamentarnih volitev, na podlagi katerih je sedaj definitivno stanje mandatov posameznih strank sledeče: Delavska stranka 298, konservativci 260, liberalci 58, neodvisni 8.

Ekvatorijalna vročina v Ameriki

Newyork, 15. junija s. Toplomer je kazal včeraj najvišjo vročino v zadnjih 37 letih. Pet oseb je umrlo na solnčarici.

Kongres albanskega sv. sinoda

Tirana, 15. junija g. Sveti sinod albanske pravoslavne cerkve je sklical za jutri kongres sv. sinoda v Koriko, na katerem bo ratificirana cerkvena ustava albanske pravoslavne cerkve. Na kongresu bo sestavljen tudi odbor za upravljanje cerkvenega premoženja.

Hmeljski trg

Zatoc, 15. junija h. V preteklem tednu je bilo povpraševanje živahnejše in razpoloženje dvignjeno. Tedenski promet je znašal do 700 metrskih stotov, na delu pa do 500. Kupovalci so domačini in inozemci. Cene so znašale 750 do 975 Kč za 50 kg. Do včeraj je bilo v Zatcu javno žigosanih 121.500 metrskih stotov žateškega hmelja lanske žetve.

Noči so še vedno mrzle, toda hmelj dobro uspeva. Invazija hroščev traja dalje. Ker doletavajo vedno nove trume škodljivcev, so pričeli rastlino škropiti.

Gledališka predstava ljubljanskih akademikov

Snoči so se ljubljanski akademiki predstavili našemu občinstvu tudi na gledaliških deskah. Upriporili so eno najpopularnejših dramatskih del Leonida Andrejeva »Studentovska ljubezna« (»Dnevi našega življenja«). Gledališče je bilo skoraj razprodano. Vzlic soparnemu ozračju je vladalo v njem animirano nastrojenje. Igra je vsebinsko zelo topla in presrečna: veselo otožna pesem moskovskih predmestij in njihove bede, studentovskih idealov in razočaranj, popivanja in piknikov na Vrabčih gorah. Akademiki so jo uprizorili v režiji g. prof. O. Sesta. Glavni vlogi Olge Nikolajevne in Nikolaja Gluhoveca sta igrala prvaka Sentjakovskega odra gospečica Wrishetereja in g. M. Petrovič. Ze to je dalo predstavi mnogo živahnosti in elana, zakaj ta dvojica ima simpatično odrsko rutino. Tudi ostali igralci so se vsak po svojih močeh potrudili, da je ta ruska studentovska igra vzbudila v občinstvu zanimanje in sočutje. V vrsti akademskih proslav je bila ta prireditve lep in dostojen študentski večer. Občinstvo ni štedilo s priznanjem in sodelujoči so bili večkrat živahno aklamirani.

Naši kraji in ljudje

Odhod prve kolonije „Jutrovčkov“ na morje

Prva kolonija »Jutrovčkov na morju« v Martinšici bo trajala od 29. junija do 28. julija. Zato je definitivno določen odhod prve kolonije iz Ljubljane na Vidov dan, 28. junija ob 18.45 zvečer z vlakom preko Novega mesta in Karlovca na Sušak. Prihod na Sušak 29. junija ob 7.10 uri zjutraj, odkoder krenejo udeleženci ob obali (20 minut pešpoti) v Martinšico. Za transport prtljage udeležencev iz Sušaka v Martinšico bo voz na razpolaganje.

Prva kolonija »Jutrovčkov« bo štela okrog 80 udeležencev, ki naj se zberejo 28. junija ob 17. uri v Akademskem kolegiju v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 22 (blizu glavnega kolodvora), kjer se po ugotovitvi prisotnih uvrste udeleženci in skupine in odkorakajo skupno kmalu po 18. uri na kolodvor. Za udobno potovanje je preskrbljeno.

Železniške vozne stroške od Ljubljane do Sušaka in nazaj do Ljubljane plača »Jutro«, dočim gre vožnja iz domačega kraja do Ljubljane in kasneje od Ljubljane zopet nazaj domov na breme dotičnih udeležencev.

Otrokom, ki stanujejo ob progi Ljubljana—Novo mesto—Karlovac—Sušak, ni treba priti v Ljubljano, nego se priključijo temu vlaku na naj-

bližji železniški postaji, n. pr. v Grosupljem, Novem mestu, Črnomlju, Metliki, Karlovcu itd.

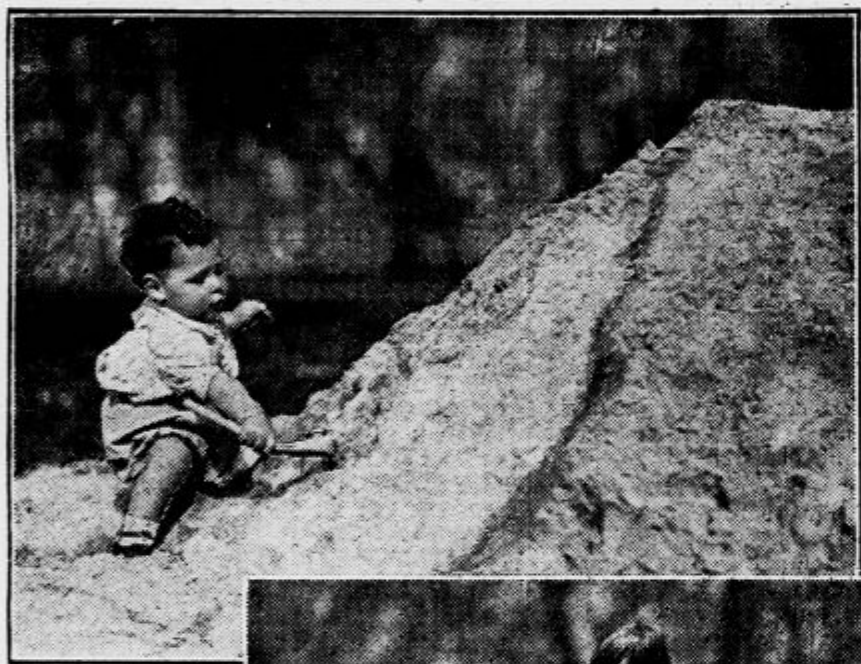
V »Jutru« od 30. maja smo že objavili natančne pogoje za letovanje na morju, v posebnem, kaj naj vzame vsak otrok seboj. Najbolje bo, da ima vsak otrok svoje stvari v nahrbtniku, ker se da tako najbolje transportirati in shraniti. Na pot naj dobijo otroci za eno ali dve južini prigrizka, najbolje kruh z maslom, (nikakih preslanih jedil!), sadja (posebno oranže in citrone) in morda stekleničico lahkega mrzlega čaja, malinovca ali sličnega za žej.

Priloge smo staršem in varuhom, da se točno držijo teh navodil, da bo transport potekel v dobrem redu. Tudi naj opomnijo vsak svojega otroka, da se mora strogo podrediti odredbam nadzornega osebja, kar se tiče zagotavljanja varnosti in reda, saj bo sicer deca uživala ob blagodejnem solncu, žlahtnem zraku in krepilnem morju največjo svobodo in imela priliko, poljubno razgibati vse svoje mlade energije.

Za dopisovanje z deco bo naslov: X. Y. Jutrova kolonija, Kopališče Jadranske straže v Martinšici pri Sušaku.

JUTRO.—

Počitniško veselje na Bledu

Naša kraljevska princesa se na Bledu izvrstno zabavata. Mali kodravec Tomislav je najsmrečnejši, kadar sedi z lopatico pred svojim velikim kupom peska, a izvrstno se mu dopada tudi kadar ga vozi »veliki brat«, prestolonaslednik Peter v svoji prikolici brez bencina.

Darila za srednješolce še vedno prihajajo!

Najfinejše kolo za dijake in kompletna smučarska oprema za dijakinjo

Zdelo se nam je, da radodarnosti prijateljev napredka naših dijakov še vedno ne bo konca, a vendar smo se začudili, ko smo danes dobili zopet tako lepe in dragocene darove, zlasti smo se pa obnavljali krasnega darila za pridno študentko.

Najstarejša slovenska trgovina s kolesi in sorodnim blagom J. Gorec nasl. d. z o. z. je namreč podarila za našo dijaško akcijo 1 kolo znamke Atlas v vrednosti 2400 Din in pa specialno darilo za najboljšo dijakinjo, obsegaajočo kompletno smučarsko opremo, sestoječo iz 1 para prvovrstnih jesenovih smuč s stremenji, iz palic, 1 par smučarskih nogavic, 1 par smučarskih rokavic, 1 smučarskega shawla in pjaka v skupni vrednosti 750.— Din.

Tvrdba ima že od leta 1896 svoje podjetje za prodajo kolesnega blaga, ki se je

pozneje razširilo na prodajo šivalnih strojev in delov, avtomobilnega blaga, pnevmatik in zimskosportnih predmetov. Tvrdba zastopa v kolesih najboljše nemške tovarne: Torpedo, Pax, Atlas, najboljše francosko tovarno Avtomoto, v šivalnih strojih renomirane tovarne Köhler in Guttman, v avtomobilni, kolesni in motorni pnevmatikah slovite francoske tovarne Michelin in angleške Dunlop, v polnogumijastih obročkih avstrijske tovarne Reithofer, v avtomobilnem materialu najboljše tovarne, med drugimi Bosch, Hella, SKF, v zimskosportnih predmetih poleg domačih proizvodov norveško blago tovarne Gresswig in drsalske Polar koncerna. Tvrdba ima Shellov avtomat za bencin in originalna avtomobila Schell, Mobiloil in Castrol.

V stroki koles in avtomobilnega blaga je

to naša najstarejša slovenska tvrdba, ki si je pridobila v teku svojega obstoja med odjemalci velik sloves baš vsled svojega prvovrstnega blaga in velike solidnosti. Pred leti je bilo podjetje preurejeno in je bila osnovana iz prejšnje tvrde J. Gorec kot naslednica družba z o. z., sedanja tvrdba, ki zasleduje iste cilje, namreč zadovoljiti odjemalce z najboljšim blagom ob najnižjih cenah, a brez kričeve reklame. Kakor znano, se nahaja trgovina tvrde v palači Ljubljanske kreditne banke na Dunajski cesti, delavnica pa na Gosposveti cesti 14 v hiši restavracije Novi svet, podružnica pa ima v Kranju v hiši hotela Jelen.

Podarjeno kolo je prvovrstni nemški izdelan, opremljen s ponikljanimi obroči, prostotekom, najfinejšimi obročnimi zavorami na prednje in zadnje kolo, najboljšo pnevmatiko Michelin, s torbico z vsem orodjem, veliko celuložno sesalico in acetijsko svetilko. Konstrukcija okvirja je letošnji patent, torej najnovejšega načina z ojačenim prednjim delom in ponikljano metalno zvezdo na vodilnem delu. Okvir je v celoti vijoličasto barvan. Nagrajenemu dijaku daje tvrdba pismeno polno jamstvo za leto dni.

Smučarska oprema za dijakinjo vsebuje prvovrstne jesenove smuči izdelane s hrbitom, z brezhinimi letnicami in s stremenji tipa Seidel s stremnicami iz chromovega usnja, palice so bambusove s korenino, nogavice prvovrstne norveške, volneni pravitaki palčniki, krasen smučarski shawl in pjaka v istih barvah.

Obe nagradi sta razstavljeni v izložbenem oknu firme v palači Ljubljanske kreditne banke ter vzbujata skomine študentk in študentov najrazličnejših šol, razredov in — klasifikacij. Upamo, da naše mladine in staršev ni treba še posebej opozarjati, kako naj firmi povrnejo njeno v resnici kavalirsko, radodarnost.

V. s. svetnik Ivan Romold 50letnik

Te dni obhaja 50. rojstni dan višji sodni svetnik v Slovenjgradu gosp. Ivan Romold. Slavljence je tudi dobro znan po čeli Dolenjki. Mnogi se ga prisrčno in spoštljivo spominjajo, ker je v avstrijski dobi tako zvesto in navdušeno stal na strani svoje narodnosti ter je ljudstvu pomagal, kjer je le mogel. Zlasti se ga z veseljem spominjajo Novomeščani in Mokronožani. Prav radi se spominjajo na lepe čase, ko je še zgorod sodnik bival med njimi.

Pridružujemo se mnogostevilnim prijateljem ter želimo slavljenca še dolgo vrsto srečnih let.

K deseti obletnici osvobodjenja Prekmurja

Iz Prekmurja smo prejeli: Letošnje leto je deseto, ki ga živimo Prekmurci v skupni svobodni narodni državi. Naglo se bliža dan, ko so pred 10. leti jugoslovenske čete, pomnožene s stotinami prekmurških fantov in mož, dobrovoljcev, prekorale tisoletno mejo Muro. Prekmurje se pripadlja, da dostojno proslavi ta najvažnejši zgodovinski dogodek. V zvezi s praznovanjem se je vršilo romanje na Brezje, Bled in v Ljubljano, kamor je poletelo nad tisoč naših mož in žena.

Zivimo v znamenju priprav za proslavo. V ta namen so se vršili že sestanki, na katerih se je razpravljalo o načrtu proslave.

Vsi, posebno še zavodni Prekmurci smo za čim slovesnejšo proslavo desetletnice osvobodjenja, saj smo v ta namen proslavili tudi že petletnico, ki se pa zaradi ozkosti nekaterih ni mogla vršiti tako slovesno. Iskreno želimo, da bi sodeloval vsak po svoji moči, da bi tudi na zunaj imel priliko dokazati svoja patriotična čustva.

Na prvem sestanku v Črensovcih se je baje zavzelo popolnoma in edino pravilno stališče, da se vrši proslava v znamenju nacionalne manifestacije ob sodelovanju vseh domačih nacionalnih delavcev. — Vsi do sedaj storjeni koraki pa jasno kažejo, da se je popolnoma opustilo to edino pravilno stališče. Gotovi ljudje si laste pravico do proslave sebi ter ji hočejo dati popolnoma osebni in strankarski značaj. V to svrhu se je namenoma prezrlo domače dobrovoljce in druge ravno nacionalne delavce.

Da ne bo ta proslava profanacija najsvetejšega dogodka v zgodovini Prekmurja, apeliramo na vse v poštev prihajajoče faktorje, da se vsaj ob tem svečanem dogodku pozabi strankarstvo in osebnosti, da ne bo trpela proslava sama in ugled slovenskega Prekmurja.

25letnica Sokolskega društva v Brežicah

Brežice, 15. junija. Prošlo nedeljo je slavilo naše Sokolsko društvo 25letnico svojega delovanja. Prireditve se je vršila na mestnem javnem trgu, ki je bil lepo okrašen. Ker je bil s proslavo društvene 25letnice združen tudi okrožni zlet posavskega Sokolstva, je bil obisk prireditve zelo poveljen, zlasti ker so jo posetili tudi številni bratje in sestre iz Zagreba.

Ze z dopoldanskimi vlaki so prihajale sokolske čete iz Posavja in Zagreba, nakar so se vršile na vežališču skušnje vseh vrst za javno telovadbo. Popoldne je bila povorka po mestu, za njo javna telovadba z obširnimi sporedom, zaključila pa je prireditve prosta zabava.

Med udeleženci nas je posebno razveselil posest brata dr. Budisavljevića-Srdjana, člana starešinstva JSS, ki je že od leta 1906 v vrstah Srbskega Sokola iz Zagreba počel skoro vse društvene prireditve brežiškega Sokola, ki so se vršile vedno v znamenju najhujših nacionalnih bojev. Znan je njegove proroške besede Brežicam na društveni prireditvi leta 1914: »I ova kula mora da padne!«, katere besede so se medtem nad Brežicami že uresničile. Navzočih pa je bilo tudi lepo število bratov, ki so pred 25 leti pomagali polagati temelj društvu, tako Levak Andrej, Rehaček Peter, Frece Andrej, Novak Miha, Sikošek Anton, Umek Anton, Uršič Jože, Zabka Peter in seveda tudi brat Holv Jože, ki je, kakor že pred 25 leti, tudi tokrat vodil telovadne nastope kot še aktivni načelnik Posavskega Sokolskega okrožja. Prireditve je brzojavno pozdravil brat

Smrtnik Jože, starosta celjske sokolske župe, ki je tudi med ustanovitelji našega društva. Opravičila pa sta svojo odsotnost brata dr. Schmiermaul in Supan.

Telovadba je lepo uspela in zadovoljila ne le gledalce, temveč tudi tehnično vodstvo, kateremu je služil ta telovadni nastop za kontrolo dosedanjega dela. Telovadbo je zaključila zelo dobro zamišljena skupina brežiškega Sokola, sestavljena od brata Holyja. Prosta zabava je nudila množični publiki različnega razvedrila, v kar so pomogli lepo urejeni šotori, posebej na marljivu Železničarska godba iz Zidnega mosta.

Lepa in zanimiva je bila tudi razstava društvenih slik in raznih spominskih predmetov, ki so jih dali na razpolago posamezni bratje in sestre. Razstava je nudila obiskovalcem dokaj jasno sliko društvenega delovanja od postanka v letu 1904, pa do zadnjih časov.

Uspeh prireditve je v moralnem in gmočnem oziru zadovoljiv. Vsem, ki so se udeležili te prireditve in kakorkoli pripomogli k ugodnemu uspehu, naša hvala. Brežičanom samim pa naj bo proslava 25letnice sokolskega društva nova vzpodbuda za še agilnejše delo. Sokol.

Nesrečen porod

Dole, 15. junija.

V našem okolišu se je zgodil zelo neobičajen dogodek, ki bi lahko imel še težje posledice.

Proti Dolam je šla žena nekega posestnika, ki je bila v 6. mesecu blagoslovljenega stanja.

Spotoma je srečala pastirja, ki je gnal čredo živine. Medtem pa je podivala ena imed krav. »Teta, bežite!« jo je posvaril pastir. Kmetica je sicer bežala, a se ni mogla dovolj brzo skriti pred razdivjanim živinčetom. Krava je dohitela kmetico, zabodla jo z rogovi in podrla na tla.

»Pomagajte mi, za božjo voljo!« je zaklicala žena v smrtnem strahu. S pomočjo pastirja in ljudi, ki so delali na polju, so končno le ukrotili kravo, drugi pa so medtem prenesli poškodovano ženo v najbližjo hišo.

Kmalu nato je žena porodila otročička moškega spola.

Nesrečni materi so nudile ženske vso pomoč, bile pa so takoj prepričane, da malček ne bo dočakal druge zore. Otroku, ki je bil po čudnem naključju poklican tako zgodaj na svet, je res štiri ure po rojstvu umrl.

Mati bo najbrže ostala brez težjih posledic.

Jakopinova družina eskortirana v Novo mesto

Novo mesto, 15. junija.

Prebivalstvo na Dolenjskem se je globoko oddahnilo, ko je zvedelo iz »Jutra« za aretacijo dolenjskega Čaruge — Jakopina v Zidanem mostu. V sredo je naznanil radio Ljubljana, da pridevijo Jakopina v novo-meske zapore. Razumljivo je, da se je pri vsakem vlaku iz Ljubljane gnetlo ljudi iz Novega mesta in okolice na peronu novo-meskega kolodvora, da ugleda zločince, ki je toliko časa strahoval Dolenjsko, ne da bi ga mogli prijeti. Predvčerajšnjim je bila poplačana njihova vna: prepeljani so bili z močno eskorto v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča Jakopinova mati, njegovo dekle, njegov oče in pajdaš, ki so pomagali Jakopina skrivati in razpečavati ukradeni blago. Povsod, kjer se je pomikal neobičajni sprevid, se je trlo ljudi.

Komaj smo se znebili strahu, ki nam ga je povzročal Jakopin, že imamo nov strah v — medvedih, ki se klatijo ob Temenici in delajo občutno škodo na poljih. Na kakšen način so se priklatlili v najbližjo novo-mesko okolico, je še uganka. Domnevajo, da so se priklatlili iz kočevskih gozdov. Kakor smo vam že poročali, so opazili medvede pozimi v Radohi. Bili so celo za ta veliki gozdnati kraj senzacija, čeprav segajo od-

Pariški razbojniki naše krvi pred sodiščem

V prvi vrsti od leve proti desni: Milan Djorić, Martin Miletić, Pierre Meunier, Mladen Ivanović. — V drugi vrsti: Otilej Pochetti in Branko Supt. (Meunier je Francoz, Pochetti se deklarira za Italijana.)

Lani koncem septembra je prišel pariški policiji v pest slepi bandit Milan Djorić iz Aleksinca v Srbiji, mož, ki je že dolgo izvrševal v Parizu predrzne vloome ter imel za pajdaše gori imenovane. Djorićeva tola pa je bila silno predrzna in tako dobro organizirana, da je dolge mesece delala velike preglavice francoski policiji. Banditi so najraje in tudi z velikim uspehom obiskovali stanovanja bogatih ljudi. Med drugimi je bil njih žrtev franc. senator Cornudet in neki Američan, kateremu so od-

Obleke iz umetne svile ohranite trajno v dobru stanju, ako jih perete v Luxu milu v luskah.

LUX

to gozdovi daleč v kočevske gozde, kjer se klati najrazličnejša divjad. Kakor čujemo, prirede novomeški lovci v kratkem pogon na medvede.

Počitniška kolonija mestne občine na Gorenjskem

Ljubljana, 15. junija.

Socijalnopolitični urad mestnega magistrata je organiziral v starodavnem Velešovem počitniško kolonijo, kamor bo odpotničili okoli 130 otrok v treh skupinah na odhodu in počitnice. Ljubljanska deca bo nastanjena v šolskih prostorih nekdanjega veleševskega samostana, ki bodo prihodnji mesec temu primerno urejeni. Deca bo pod nadzorstvom mestnih učiteljev.

Prva skupina počitniške kolonije, — 40 dečkov — bo odšla že 2. julija ob 8. zjutraj z mestnim avtobusom v Velešovo. Zbirališče dece je točno ob 7.30 zjutraj pred Mestnim domom. Vsak deček ima poleg obleke prinesiti seboj še trojno perilo, 2 brisači, 1 kos mila, kopalno obleko, plašč ali pekrino in močne čevlje, kakor tudi jedilni pribor s pločevinasto ali drugačno skodelico. Ako bi bil kdo izmed določenih decev iz kateregakoli vzroka zadržan, mora to nemudoma javiti mladinskemu uradu soba št. 43/II. na mestnem magistratu. Nakaznico za počitniško kolonijo mora vsak prinesiti na dan odhoda seboj.

Dne 1. julija ob 16. se morajo vsi dečki, ki so uvrščeni v prvo skupino kolonije, javiti v Mestnem domu pri fizikatu, da jih zdravnik še enkrat pregleda. Kdor se ne javi pri zdravniku, ne bo sprejet v kolonijo.

Bivanje v počitniški koloniji bo trajalo tri tedne in se bodo tri skupine vrstile.

nesli za dobrih 300 tisoč frankov draguljev. Djorić, ki je slep na eno oko, je bil nekdanji uradnik pri nekem rudniku v Srbiji, potem pa je delal v francoskih ladjedelnicah, dokler se ni vrgel na zločinski posel. Razprava proti banditom je sedaj končana in je bil obsojen Djorić na 10letno ječo in 10letni izgon iz Francije, njegovi pajdaši pa na nižje kazni.

Doraščajoči mladini nudimo zjutraj čajico naravnega »Franc« Josefove grenčice, ki dosega radi tega, ker čisti kri. Zelo eden in čreva pri dečkih in deklicah prav znatne uspehe. V otroških klinikah se uporablja »Franc Josefova voda« že pri malih največ težko zagatenih bolnikih. Dobi se v vseh drogerijah in specialnih trgovinah.

Danes premijera dražestne Brigitte Helm

nepozabne »Nine Petrovne«, evropske Grete Garbo v divnem »Ufa« filmu

Skandal v Baden-Badenu

Mlada, lepa plesaika — ljubica bogataša Rozvoljskega. Zlobne intrigirige. Auto nezgoda. V bedi. Rešilni angel. Ljubezen — pot v novo srečno življenje.

Nov triumf Brigitte Helm! — Kdor je videl »Nino Petrovno« mora videti tudi ta spored!

Predstave ob 3., 5., 6., 8., 9. uri.

Telefon št. 2124.

ELITNI KINO MATICA

Kočevsko pismo

Pred razpustom zavoda za slepce.

Kočevje, 15. junija

Kakor je znano širni javnosti, obstoja v Kočevju edini zavod za slepce v Sloveniji. Zavod je bil vseskozi skrbno upravljan. V njem so bili priznani pletarski mojstri. V njem so izdelovali cele garniture, poleg tega so gojili do zadnjega tudi četrstavo. Zavod je bil oskrbovan najprej od ministrstva za socijalno politiko, lani pa je prešel pod ljubljansko samoupravno oblast. Poleg tega se nahaja v zavodu še trirazredna osnovna šola za slepe dečce. Do zadnjega je bilo oskrbovanih 57 slepcev. Koncem maja pa je dobilo upraviteljstvo za vodo nalog od oblastnega komisarja, da tekom junija izvrši likvidacijo zavoda za odrasle slepe in to iz razloga, ker je finančnik ministarstvo črtalo v proračunu znatne postavke o podporah dobrodelnim zavodom in ustanovam. To je vso javnost silno presenetilo in spravilo slepce v obup. Ti so se v zavodu pod skrbnim vodstvom upravitelja g. Metlike zelo dobro počutili, sedaj pa so prisiljeni, da se izroče na milost in nemilost rojstnim obččinam, da te eventualno skrbje za nadaljnjo njih usodo.

Kakor smo čuli, so že nekateri slepci zapustili zavod in sicer trije vojni invalidi, med njimi celo bivši ruski oficir, ki so bili dodeljeni v nadaljnjo oskrbo ljudskemu domu v Celju. Z njimi je šel še eden, ki je bil dedni zavod zapustila ena slepa, ki je šla k svojim staršem, en slepec, ki je odšel v Banat in še eden, izkušen pletar, ki bo v domačem kraju otvoril svojo pletarsko delavnico. Do zadnjega junija pa morajo vsi odrasli slepci zavod definitivno zapustiti.

Kako bo z dečco, ki je šoloobvezna, se še ne ve. Zavrženka bo ostala v zavodu in s tem še nadalje trirazredna osnovna šola. Vendar se sklepa, da bo zaradi primanjkujočih finančnih sredstev prišlo do polne opustitve zavoda za slepce.

Zavod je bil nameščen v poslopju bivše obrbne šole in je poleg tega še posedoval poslopje dečjega doma na rudniku. Leta 1922 so slepci preselili iz bivšega Franc Jožefovega azila v Ljubljani v Kočevje, kjer so se dobodra udomačili. Tudi Kočevjarji so gledali sočutno na slepe in so jim bili vse prej kot nadležni, saj so dolgo let prepevali v cerkvi in prirejali vsako leto koncerte, ki so bili od občinstva zelo obiskani. Danes sočustvujejo z njihovo usodo, ker so prepričani, da jim rojstne občine s svojo podporo še daleko ne bodo mogle nuditi tega, kar jim je nudil vzorno urejeval zavod.

Nastop Sokolskega društva je danes na dvorščici vili »Kajfeča«, začel ob 14. Po nastopu bo v vinski kleti ljudska veselica.

Kajfečeva žaga ob kolodvoru je bila na dražbi prodana mestni hranilnici in posojilnici. Sedaj žaga stoji, ker sekajo šele les premoženske uprave mesta Kočevja. Pravijo, da bo lesa za tri leta. Do sedaj so na tej največji žagi v Kočevju rezali les lesnega industrijalca g. Tschinkla iz Ribnice.

Za pogorelce iz Kočevske Reke je pridržalo kočevsko sportno in pevsko društvo preteklo soboto v hotelu »Trst« do brodelno prireditve. Prireditve je tako v gnetnem kakor tudi v moralnem oziru zelo dobro uspele.

Najživahnejši tržni dan v Ljubljani

Ljubljana, 15. junija.

Današnji sobotni tržni dan je bil letos eden najživahnejših v Ljubljani. Že ob prvih tržnih urah je zavladalo pravečo vrvež in prepiranje kupovalcev in prodajalcev. Zadržne so se morale žuriti, da so si priborile boljše mesto na trgu. Ves obsejni Vodnikov trg je bil do zadnjega kotička goslo zaseden. Praveči naval je bil ob semenišču, kjer so bile postavljene stojnice v treh dolgih vrstah za prodajo domačih česen, gozdnih in vrtnih jagod, borovnic in gob. Vsega je bilo v bogatem izobilju.

Zadnji čas so se češnje precej pocenile, ker jih prihaja na trg vedno več. Kmetice iz soteske okolice in tudi od drugod, kjer so domače češnje že dozorele, so prinesle lepe in sočne češnje na trg. Celotno Bele Krajine so prinesli prve češnje. Sicer v še nudi množini so bile na trgu zlahke stavarke češnje, ki so jih prodajali po 9–10 Din kilogram. Domačih češenj je bilo na trgu po povprečni cenitvi okoli 120 velikih kosar. Nepoklicani prekupevalci so skušali zjutraj kmetice nahajati, da bi češnje držale v visoki ceni. Res so zahtevale prvi čas kar 7–8 Din za kg. Tržno nadzorstvo je energično poseglo vmes ter določilo 6 Din za kg brez razlike, a za liter 3 Din.

Bila je danes izredno težavna kontrola, kajtržno nadzorstvo razpolaga samo s 4 kontrolnimi organi in z enim uradnikom. Kakor hitro so se organi tržnega nadzorstva odstranili, so že cene poskočile. Končno je tržno nadzorstvo napravilo red in preprečilo vsak večji kaos. Okoli stojnic pa je bil res ves čas velikanski drenj. Gospodinje so hitele kupovati domače češnje in že okoli 10. dopoldne ni bilo skoro nobene košare več. Pač pa so gospodinje, ki so zakasnele in prišle pozno na trg, skušale si priboriti na vsak način večjo množino češenj. Prišel je pomaj na trg nekdo belokranjske češnje ter je okoli 10. ko že ni bilo drugih češenj, zahteval za nje 8 Din. Tržno nadzorstvo je to preprečilo in odredilo, da jih mora prodajati po 6 Din. Komaj se je tržni organ odstranil, že so nekatere gospodinje ponujale zanje kar 8 Din. Nastalo je med ostalimi gospodinjami ogorčenje. Končno se je moral prodajalec odstraniti, ker jih ni hotel prodajati po 6 Din.

Mnogo je bilo na trgu gozdnih jagod. Bile so kmalu prodane. Iz Celja dovažajo na trg lepe vrtnice, jagode po 12 Din za kg. Kakor nam je znano, se v Celju, kjer je na trgu ogromna množina vrtnih jagod, prodajajo po 8 Din. Če računamo prevozne stroške in malenkostno vžitino, je treba ugotoviti, da je ta cena vsekar nekoliko pretirana.

Iz Vodic, Senčurja pri Kranju, Smlednika in ostalih krajev Gorenjske so kmetice prinesle mnogo lepih jurčkov in v večji množini tudi lisike. Cene gobam so stalne in neupremenjane. Naglo so bile razprodane tudi borovnice.

Na trgu je bil danes nov stroji fižol, uvažen iz Goriške. Cena 12 Din za kg. Novega krompirja je obilo. Še vedno ga uvažajo iz Goriške. Njena cena je splošno 6 Din za kg. Prvič pa je bil v mali množini na trgu domač zgodnji krompir, ki se je prodal po 5 Din kg. Takoj je bil razprodan.

Proslava 60letnice ptujske gimnazije

Ob koncu šolskega pouka je 8. in 9. t. m. proslavila ptujska gimnazija svojo 60-letnico. S svojo akademijo in razstavo risarskih in ročnih del je pokazala, kaj zamore v teh strokah, poseben pripravljani odbor nekdanjih dijakov tega zavoda za odvetnikom dr. Visenjakom na čelu pa je zbral od tej priklji svoje nekdanje sošolce. Gimnazija je izdala povodom proslave zopet svoje izvestje, v katerem je popisal ravnatelj dr. Jos. Komljanec zgodovino zavoda. Ta opis ima tudi celotno statistiko dijakov vseh šolskih let, ki nazorno potrjuje, kako sluzi zavod potrebam domačega prebivalstva.

Za proslavo se je Ptuj slovesno okrasil z zastavami. Začetek proslave je bil 8. t. m. zvečer v mestnem gledališču z dijaško akademijo, za katero je spesnil prolog pesnik Ksaver Meško, nekdanji dijak ptujske gimnazije. Prolog je govoril sedmošolec Potočar. Pod vodstvom svojega pevskega učitelja Pahorja so dijaki v mešanem, mladinskem in ženskem zboru zapeli več pesmi. Šestošolec B. Garts in petošolka Zora Lenart sta na goslih in klavirju podala dve skladbi. Telovadnik učitelj Stana Jurko je za proslavo sestavil tri ritmične vaje za dijakine. Orkester dijaškega doma se je pod vodstvom svojega dirigenta Novotnega izkazal z ovverturo. Ravnatelj dr. Komljanec je v slavnostnem govoru očrtal razvoj zavoda. Gledališče je bilo polno občinstva. Proslavi sta prisostvovala vseučilišni prof. dr. Hadži kot ministrski odposlanec in oblastni inspektor dr. Kotnik.

Drugi dan so si po slovesni službi božji gostje in domači ogledali na gimnaziji razstavo, ki sta jo uredila učitelj risanja K. Jirak in učiteljica ročnih del Marica Kajnih. Po obedu v slavnostno okrašen dvorani Društvenega doma je bilo izrečenih več pozdravnih govorov.

Kot prvi je pozdravil zastopnike oblasti in vse udeležence predsednik pripravljavnega odbora dr. Visenjak. Kralju je bila odposlana udanostna brzojavka. Zavodu so čestitali prosvetni inspektor dr. Kotnik, sreski poglavar dr. Vončina, mestni župan Brenčič, komendant mesta major Sarac in drugi. Za čestitke se je zahvalil ravnatelj dr. Komljanec povdarljajoč zasluge učitelstva in vne mo dijaštva. Govorila sta tudi prof. Kolarič in prof. Alič.

K jubileju gimnazije je hrzjavno čestital prosvetni minister Maksimović, v posebnost čast zavodu pa je kraljevil odgovor na udanostno brzojavko, ki se glasi: »Sa zadovoljstvom pozdravljam šestdesetgodišnico ptujske gimnazije i šaljem svoje priznanje tom prosvetnom zavodu sa željom, da i u buduću sprema nove naraštaje za službu slobodnoj i ujedinjenoj domovini.«

— Aleksander.

Odbor, ki je vodil proslavo, se zahvaljuje vsem, ki so se proslave udeležili ter s prispevki ali drugače pripomogli do njene veličastne izvedbe.

Medvedje na Dolenjskem

Primskovo, 15. junija.

Odkar je Jakopin za železnimi vrati, so se pojavili na Dolenjskem novi strahovi — medvedje.

Vsaj ta glas gre po deželi. O divjanju in o pustošenju medvedov se čujejo najzanimivejše stvari, baie uničujejo polja in travnike po okolici Primškega, St. Lovrenca, Zubne in Mačjega dola ter po Temenski dolini.

Razumljivo je, da so ljudje zaradi teh vesti zelo, zelo razburjeni.

Obiljubljajo celo mobilizacijo vseh dolenjskih lovcev, ki že čistijo svoje pihalnike. Ni čuda, če so pordele govorice tudi v širšo javnost in so zašli delenski medvedje celo v novine.

Kljub močno vzdrževanemu govoricam o pojavu medvedov, pa so lahko tudi — race. Ljudje nabirajo zadnje čase gobe, ki jih je dosti v vseh gozdnih tukajšnje okolice. Da se rešijo gobarji svojih konkurentov, so mogoče raznesli govorice o medvedih. Razumljivo je, da se drži precejšnje število gobarjev raje doma, kot pa, da bi nesli svojo kožo medvedom na prodaj.

Značilna medvedja zgodba se je davi raznesla v okolici Primskovega. Včeraj popoldne je naletel eden izmed primskovskih otrok na veliko in kosmatno žival ob samotnem potoku. Mladi pobič se ni prav nič ustrašil kosmatinca. Kaj še! Fantič je stopil celo do zverine in jo je junaško — božal.

O tej-le najnovejši prigodi poročamo zgolj kot kronisti.

Z ozirom na močno razširjene govorice, o medvedih, in zaradi razburjenja med prebivalci, bi bilo umestno, da storiijo svoje korake naša oblastva.

Če so se v resnici pojavili medvedje, naj pozovejo lovce, da zverine čimprej ustrelje, če so pa govorice nastale le zaradi poplaha gobarjev, naj razširjevalce teh vesti pouče, da je to nedopustno.

Strahu je med ljudmi dovolj še od časa Jakopinovega rokomahvanja.

Šmarješko pismo

Šmarjeta pri Novem mestu, 15. junija

O nobenih toplicah se menda tako malo ne čuje kakor o šmarjeških pri Novem mestu. Toplice so popolnoma ločene od privatnih stanovanjskih hiš, kopališki objekti pa stoji med dvema hriboma, ki se vijeta v obliki kolena in sta zaraščena s krasnimi bukvami, smrekami in hrasti. To kotlino imenujejo stari ljudje »Na jezercu«. Na koncu kotline stoji na obronku hriba, kjer se neha topliška posest, razvaline gradu Sterek, ki ga omenja Valvazor v svojih zgodovinskih spisih. Viden je še razpadajoči stolp v obliki stožca. Pred kratkim so tu okoliški kmetje kopali za klad, a ga niso našli.

Svet v tej kotlini je bil nedavno še ves močvirnat in močno poraščen z bičjem. Na kraju, kjer prihajajo iz zemlje topli virki, so stale zasilne barake, kamor so se hodili ljudje kopat. Prejšnji gospodar umrlj g. Zajc je »kopališče« za silo preuredil, a sedanji lastnik sreski sanitetni referent g. dr. Gregorič je zgradil nad izvirklepe in higijenično urejene bazene. Toplice imajo nešteto termalnih izvirkov, izmed katerih omenjamo Aleksandrovo kopal, Petrovo in Marijino. Najtoplejši in najzdravilnejši vrelcec je Aleksandrov.

Z umetno kanalizacijo je sedanji lastnik izsušil močvirna tla, ter ustvaril iz »gimajne« pravcati raj. Kjer je bilo nekaj močvirje, se razprostirata sedaj livada, kjer so v lepo urejenih vrstah zasajena sadna drevesa; med njimi se vijajo bele steze, ob obronkih gozda pa so izpeljana

pota za promenado in postavljene klopi za oddih utrujenim šetalcem.

Toplice same imajo 12 objektov. Za prenočišča so na razpolago vila »Mirni gaj« nasproti Aleksandrove kopeli in stanovanja v Šmarjeti sami ter v okoliških vseh Kronovo, Družinska vas, Toplice in Brezovica. Gostom nudi divna okolica krasne izlete brez prašnih cest. Nedaleč od tod stoji zgodovinsko znameniti gradov vi Struga, Stari grad, Otočce in drugi.

V Šmarjeti imamo sedaj mnogo gostov, ker je topliška sezija v polnem razmahu. Največ jo menda Hrvatov, ki nas vsak dan obiskujejo z avtomobili. V kratkem se nam obeta večji poset Dunajčanov.

„Jutrovo“

družabno potovanje v Pariz

Kdo si ne želi videti Pariza? Marsikdo se že leta in leta pripravlja na pot, a se ne more odločiti. Plaši ga jezik, nepoznavanje tamošnjih razmer, skrb za hotele, pomanjkanje družbe itd. Niso vsi ljudje taki, da radi potujejo sami, da se brigajo za vse sami in izgubljajo čas s skrbmi za neštete podrobnosti, ki so v zvezi s potovanjem. Angleži so bili prvi, ki so razumeli prednosti, ki jih nudi potovanje v skupinah, za katere je že vse v naprej preskrbljeno in ki potem brez vsakdanjih skrbi lahko posvetijo ves svoj čas uživanju prijetnosti, ki jih nudi potovanje. Družba Cook je postala tipična privediteljica teh vrst potovanj. Sledili so ji drugi narodi, ki so tudi uvideli dobre strani potovanja v skupinah; le pri Slovencih se ta način še ni udomačil.

„Jutro“ hoče tudi v tem storiti korak naprej. Stopilo je v zvezo s potovalno pisarno Globe-Trotter v Parizu, ki mu je stavila za čitatelje »Jutra« izredno ugodne pogoje. Na tej podlagi organizira »Jutro« prvo družabno potovanje v Pariz. Odhod iz Ljubljane 6. julija zvečer, prihod v Ljubljano nazaj 16. julija zvečer. Ta čas smo izbrali zato, da udeležniki lahko vidijo življenje v Parizu dne 14. julija, na narodni francoski praznik.

Program in pogoji so sledeči: Za ceno 1650 frankov v 3. razredu ali za ceno 2110 frankov v 2. razredu. Z železnico iz Ljubljane preko Innsbrucka, Zürich in Basla v Pariz in nazaj za osemnedelno bivanje v Parizu za vse stroške za stanovanja v prvovrstnih hotelih, prehrano, enkratni obisk Opere, Variété in Paramounta, avtor za ogledovanje Pariza, pod vodstvom izobraženega vodnika, obisk muzejev, Panteona, Invalidov, cerkva, kulturnih, zgodovinskih in umetniških spomenikov, okolice Pariza, Versailles, Malmaisona, Fontainebleau, Trianona itd. Povratek preko Monakovega.

S tem je dana prilika vsem našim čitateljem, ki hočejo potovati brez skrbi in v prijetni družbi, da se jim izpolni želja videti Pariz. Prijavijo naj se čim prej, ker se bomo ozirali na prijave po redu, kakor so bile poslone in ker skupina ne more presegati števila 30.

Spomenik Napoleonu v Zvezdi

Ljubljana, 15. junija.

Glasbena Matica in Francoski institut sta že februarja pokrenila akcijo, da bi se na primerno spečan način proslavila 120-letnica ustanovitve Ilirije. Prvotno je bila proslava zamišljena v bolj skromnem okviru ter bi se imela vršiti že marca t. l. Obenem sta obe društvi sprožili tudi misel, da bi se postavila Napoleonu dostojna spomeniška plošča. Mestnemu magistratu sta predlagali da naj bi se v ta namen uporabil veliki obelisk ob dolenjskem mostu, ki stoji nekoliko višje od mosta ob Grubarjevem prekopu. Ta obelisk je dal postaviti nekdanji župan Hradecky 17. avgusta 1829 v spomin na to, da sta si tam l. 1829, ogledala cesar Franc in cesarica Karolina Grubarjev prekop, na novo zgrajeni most in osuševalna dela Ljubljanskega barja. Takrat so tudi dovršili cesto na Ig ter sta si gosta ogledala tudi cesto do Ižanskega mostu, kjer so postavili sličen obelisk.

Obelisk ob dolenjskem mostu naj bi se primerno restaviral. Glasbena Matica in Francoski institut sta obenem predlagala, naj bi se obelisk prenesel v Tivolski park v bližini Jakopičevega paviliona. Na obelisk bi se vdelale spom. plakete na Napoleona in njegove generale, ki so upravljali Ilirijo ter kulturno skušali dvigniti Ljubljano.

Na petkovi seji je magistratni gremij razpravljal o vprašanju postavitve spominske plošče Napoleonu odnosno o uporabi omenjenega obeliska za spomenik Ilirije. Odboreno je bilo nakleno, da se spomenik lahko uporabi v ta namen, ker je empire-slog obeliska primeren za spomenik Napoleonu. Mnogi so proti temu, da bi se obelisk postavil v Tivolskem parku, ker bi tam ne prišel do prave veljave. Arhitekt prof. Plečnik je predlagal, da bi se spomenik postavil na preseki osi Vegova ulica, Rimska cesta in Valvazorjev trg. Od druge strokovnjake strani je bilo predlagano, naj se postavi obelisk v Zvezdi na mestu, kjer se sedaj nahajajo ostanki Radekega spomenika.

Magistratni gremij je sklenil, da se obelisk postavi v Zvezdi. Svečanosti, ki bi bile zvezane z odkritjem spomenika Napoleonu, naj bi se vršile v večjem stilu kot manifestacija francosko-jugoslovenskega prijateljstva. Proslava 120-letnice francoske Ilirije bo letos v jeseni.

Obelisk bo prestavila od Grubarjevega prekopa v Zvezdo kamnoseška trvdka Feliks Toman, ki je lani prestavila spomenik Sv. Trojice na Kongresni trg. Stroški za prestavitev, restavracijo in napravo treh bronastih plaket bi znašali približno 30.000

Naznanilo!

Velečenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da otvorim dne 15. junija 1929 gostilno v 170. gdi. Prevčevih »Na podrinu« v Kranju št. 181.

Priporočam se za obilni obisk z zagotovilom dobre in solidne postrežbe, s pristno kapljico, vsakdanjim svežim pivom, mrazimi in gorkimi jedili. Sprejemajo se tudi abonenti. Cene zmucne.

MARINCELJ PETER, gostilničar.

7904

„KUVERTA“ d. z. o. z.

konf. tvornica papirja

Vožarski pot 1

Karlovška cesta 2

Stalna zaloga kuvert vseh velikosti, plačilnih vrečic, aktovk, Cene nizke! kuvert z okenci itd. Blago solidno!

dinarjev. Na obelisku bodo, kakor je sedaj v načrtu, vdelane tri bronaste plakete in sicer Napoleonova ter njegovih dveh maršalov Marmonta in Nordierja. Kakor znano, je bil maršal Marmont generalni guverner Ilirije od novembra 1809. do februarja 1811. Na obelisku bo vklesan tudi primeren napis.

Spremembe v železniški službi

Upokojeni so ukazni uradniki III. kategorije, 1 skupine: Stresen Ivan, strojevodja, kurilnica Ljubljana II., gor. kol.; Strehovec Ernest, premikalni nadziralnik, Ljubljana gor. kol.; Lorger Simon, nadspredovnik, Maribor glav. kol.; Potrato Aleksander, komercialni uradnik, Celje; Jernejčič Franc, nadspredovnik, Ljubljana glav. kol.; Dežman Franc, nadspredovnik, Ljubljana glav. kol.; Lipovšek Karel, nadspredovnik, Ljubljana glav. kol.; Lužer Franc, vlakovni revizor, prometno-komercialni oddelek direkcije; Rojak Anton, nadspredovnik, Maribor glav. kol.; Radej Franc, komercialni uradnik, Maribor glavni kolodvor; Burger Franc, strojevodja, kurilnica I. Ljubljana glav. kol.; Omelka Anton, strojevodja, kurilnica Maribor; Škerjanec Ivan, progovni mojster, gradbeni oddelek direkcije.

Imenovani so za poduradnike II. kategorije, 3 skupine sedanji delavci: Pezdriček Franc za premikača, Maribor glav. kol.; Kreč Karel za spredovnika tovrniških vlakov, Ljubljana glav. kol.; Zupan Ivan za vozovnega zapisovalca, Zidani most; Kromek Ignacij za spredovnika tovrniških vlakov, Maribor glav. kol.; Kebrič Franc za vozovnega zapisovalca, Maribor glav. kol.; Polak Jožef za brzojavca, Tezno; Vetter Rudolf za vozovnega zapisovalca, Ljubljana glav. kol.; Tušek Stanislav za sklad. desetarja, Maribor glav. kol.; Koren Josip za spredovnika tovrniških vlakov, Maribor glav. kol.; Geiger Valentin za spredovnika tovrniških vlakov, Maribor glav. kol.; Rojko Franc za premikača, Maribor glav. kol.; Habjan Andrej za premikača, Ljubljana glav. kol.; Peršoh Franc, za spredovnika tovrniških vlakov, Maribor glav. kol.; Prihavec Leon za spredovnika tovrniških vlakov, Maribor glav. kol.; Krajnc Mihael za kretnika, Tezno; Lorber Ivan za premikača, Maribor glav. kol.; Slibar Ivan za vozovnega zapisovalca, Ljubljana glav. kol.; Rumpf Francišek za spredovnika tovrniških vlakov, Maribor glav. kol.; Pikš Janec za spredovnika tovrniških vlakov, Maribor glav. kolodvor; Vodenav Janec za kretnika, Zidani most in Amon Anton za nakladnika, Maribor glav. kol.

Premeščeni so uradniki II. kategorije, 3. skupine: Petrič Emanuel, prometni uradnik, Rakek, za šefa postaje Planina; Grafenauer Ciril, postajni blagajnik, Pragersko za komercialnega uradnika na Rakek; Zupanc Miloš, šef postaje Planina za prometnega uradnika na Pragersko; 5. skupine: Medvešek Vladimir, prometni uradnik, Lesce-Bled, za pomožnega uradnika v Kotoribor; Sever Miroslav, pomožni uradnik, Kotoriba, za pomožnega uradnika v Lesce-Bled; Čop Ludvik, progovni mojster, Kranj k vzdrževanju proge Jesenice.

„CLIO“
limonadne tablete
O reptilo za vroče dni
»CLIO« družba z o. z.
Maribor q 7878

Pczor hotelirji, gostilničarji in trgovci

Imam na razpolago večjo množino pristnih prvovrstnih

domačih salam

od pravih kranjskih prašičev po izredno ugodnih cenah.

PAVEL DOLINŠEK, mesar, Karlovška cesta 28, Ljubljana.

Dopisi

MEDVODE. Za velik avtomobilski promet na cesti Ljubljana-Kranj-Bled-Tržič je most čez Soro v Medvodah velika ovira in tudi velika nevarnost za avtomobiliste, za voznike in za pešce. V zadnjem času sta se že dva avtomobila ponesrečila na tem mostu, ki je tako ozek, da se dvoje še tako majhnih vozil na njem ne more izogniti. Most je tudi že v tako slabem stanju, da se popravila ne bi več izplačala. Ta most prevozi dnevno do 100 avtomobilov. Nujno bi bilo potrebno zgraditi most, ki bi odgovarjal tako velikemu prometu.

ROŽNA DOLINA PRI LJUBLJANI. Kakor smo že včeraj poročali se vrši danes v tem idiličnem predmestju traciionalno žegnanje. Ob tej priliki bo naš restavrat goss. VIKTOR JELOČNIK pripravil zrano specialiteto — rožnodolske štrukle kateri slovijo daleč na okrog. Kdor se hoče torej dobro zabavati in preživeti par prijetnih uric ob kramljanju in izbornem vinu naj pohiti v naše lepo predmestje. Pridite, ne bo vam žal!

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU. Poletje je tudi naše križevce pozivelo in spravilo v tok dela. Društveno delo je v najlepšem teku, posebno je delavno naše mlado sokolsko društvo, ki se pridno pripravlja, na svoj društveni nastop, ki se bo vršil v nedeljo 14. julija v križevcih na prijaznem travniku g. Križaniča s sodelovanjem vseh društev Murskega sokolskega okrožja, Maribora in Celja. Na ta lep praznik našega Sokola opozarjamo že danes vse prijatelje Sokolstva

Sokol

Sokolski instruktorji pri bolgarskih Junakih. Svoječasno smo prinesli vest, da namerava Bolgarska junaška zveza privedi velik prednjački tečaj v Varni, kjer naj bi poučevali tudi Sokolski prednjači iz COS. Stvar je postala sedaj perfektna. Tečaj se bo vršil v določenem mestu in bosta na njem poučevala sokolski telovadnik sestav brata Franta Erben in Edvard Hora. Trajal bo od 20. julija do 31. avgusta.

Sokolska šola za poučevanje plavanja v Pragi je praznovala te dni svojo desetletnico. Udeležnikov je bilo skoro vsako leto nad 250, zadnje leto pa 401, ki so vsi napravili tudi predpisane izkušnje iz te stroke.

Izdatki češkega Sokolstva za prednjačke šole v Tyrševem domu so dosegli leta 1928 ogromno vsoto 626.000 Kč. Vršilo se je dvoje šestdesetletnih in cela vrsta 14dnevnih šol v Pragi, katerim je prisostvovalo nad 1000 slušateljev in slušateljic.

Prosveta

Repertoarji

LJUBLJANSKA OPERA.

(Začetek ob pol 20., spremembe označene.)

Nedelja, 16.: Cigan baron. Na korist Udruženja gledaliških igralcev. Ljud. predstava po znanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 17.: Zaprti.

Torek, 18.: Črne maske. B.

Mariborski igralci v Ljubljani

Gostovanje skupine mariborskih igralcev (ge. Zakrajškove, gdi. Kraljeve, gg. Rakuške in Vl. Skrbinska) pretekli petek v ljubljanski drami nam je dalo pomemben in lep večer. Žal da so si o omisili prav za zaključek sezone, ko bi opravili Ljubljancem v teater le tedaj, če bi jim obljubili ne vem kakšnih eksotičnih senzacij na odru in cvikla v odmorih. Ta nemarnost in obisku nam gotovo ni v čast in nam ne bo pograbila ljubzenskega razmerja med obema slovenskima prestolicama, ki ni baš najpriprnejša.

K stvari »Romeo in Julija«, ne spada med najbolj vzorne Shakespeareove ustvaritve. Tehnično in snovno jo odlikuje polno navitost in hibi, ki jih naš moderni, po večstoletni gledališki tradiciji izbruseni okus ne sprejema več brez ugovora. Vsaj jaz se ne maram hliniti. To je prva težkoča. Treba je res izredne režije in igralcev, da jo premostijo vsaj za silo. Dalje pa slovenska uprizoritev v tem pogledu ni šla. Druga težkoča: Shakespeareovi teksti so tako polni neke nezemeljske poezije, nekega izvenrealnega čustvovanja (v tem delu ljubezni se posebe), da se sprelevajo v nerodnih ustih kaj lahko z neživljensko deklamacijo in da zgreši igralce njih realni pomen. Uloga je izgubila svojo živost, tip je postal zvočen vrh in mrtva knjižica. Samo suvereni igralci, samo res dozoreli igralec se bo znal izogniti tem nevarnostim. In tu se mi zdi, da sta oba junaka (Romeo-Rakuša, Julija-Kraljeva) še vedno pod vtisom oblike na škodo bistva. Postavila sta preveč deklaracije v razmerju z živo igro, ki jo nudita njih ulogi. Gibala sta se pretežno med sentimentalnostjo in patetiko v nadomestilo za mladostno in ljubezensko zanešenost. Toda preko tega sta vendarle pokazala, da imata v sebi kati igralca v velikem formatu. Omenjam dve sceni: Romeojev obup,

Domače vesti

*** Zveza jugoslovenskih zaščitnih sester.** V Zagrebu so se te dni sestale zastopnice organizacij zaščitnih sester iz Slovenije, Hrvatske in Srbije ter osnovali Zvezo jugoslovenskih zaščitnih sester. V začetku julija se bo vršil kongres Mednarodne zveze sester v Montrealu v Kanadi, na katerem bodo zastopane tudi jugoslovenske po svoji predsednici Nikici Bovoljni.

*** Promocija.** 14. t. m. je promovirala z odličnim uspehom, na dunajski univerzi za doktorico filozofije gđe. Helga Kočevar-Koudenheimova, edina vnučnica pokojnega gimnazijskega ravnatelja Fr. Wiesthalerja. Iskreno čestitamo.

*** Izpembe v sanitetni službi.** Okrožni zdravnik v Krškem dr. Drago Vidmar je imenovan za kontraktualnega zdravnika v Zdravstvenem domu v Cerkljah. Zdravnik trahomsko postaje v Prelogu dr. Pečan je dobil daljši dopust v svrhu nadaljnje strokovne izobrazbe na očesni kliniki v Zagrebu. Kakor javlja »Zdravje« so opravili strokovni izpit v Zagrebu: šef zavoda za zaščito mater in dece dr. Bogoljub Dragaš; vodja zdravstvenega doma v Mariboru dr. Josip Vrtovec ter zdravica šolske klinike v Ljubljani dr. Slava Kristan-Lunačkova.

*** Sprejem v naše državljanstvo.** V državljansko naše kraljevine so sprejeli: akademični slikar Ivan Sajevic v Ljubljani skupno s svojo ženo Ljudmilo; kuhničar Ivan Vaneč v Mariboru in rudarški delovodja Melhior Katnik v Kočevju.

*** Slovenski javnosti!** Prejeli smo: Društvo slušateljev juridične fakultete v Ljubljani se je nedavno obrnilo s prošnjo na cenjeno občinstvo, da prispeva po možnosti v ekskurzijski fond za poučno potovanje slovenskih študentov-juristov v Češkoslovaško. Ker je čas ekskurzije že blizu, se društvo ponovno obrača na vse, ki bi se prošnje prejeli, naj prisložitijo na pomoč in s tem omogočijo ekskurzijo. Dosedaj so darovali v fond naslednji g. v. a. sv. J. Antloga 50 Din, dr. D. Žvokelj 50, dr. Fr. Gnidovec 20 Din, A. Kolšek 30, dr. A. Strasse 50, dr. Ogris 50, dr. A. Poznik 10, dr. J. Zdošek 100, dr. Lukman 40, J. Kogej 25, dr. J. Adlešić 50, V. Poznik 50, dr. M. Jenko 100, H. Požun 100, dr. J. Zoré 20, St. Premrl 20, dr. A. Ušeničnik 50, dr. Gosak 30, dr. R. Jesenko 50, dr. A. Kraigher 50, dr. A. Stojčević 30, dr. A. Mulej 25, dr. V. Foerster 30, dr. I. Sajovic 50, dr. A. Snoj 50, dr. G. Tasič 50, dr. Ahazhizh 50, dr. St. Lapašnje 50, J. Vimpolšek 50, I. Groznik 30, M. Tominec 10, dr. Eller 100, dr. Doljan in dr. Eber po 20, dr. Smid 100, inž. Foerster 100, Al. Gorčar in dr. 100, inž. Jesčounig 50, J. Hochmüller 10, J. Javornik 100 in dr. Bilinović 50 dinarjev.

*** Spomenik starodavnemu hrvaškemu prvoboritelju škofu Gruriju Ninskemu postavljeno.** Iz Škita poročajo, da so že končana dela pri postavljanju spomenika hrvaškemu narodnemu borcu škofu Gruriju Ninskemu, ki je živel v desetem stoletju. Spomenik je izdelal Meštrovič. Odkritje spomenika bo najbrže v začetku prihodnjega meseca.

*** Jugoslovenski turizem.** Prejeli smo še to letošnje številko ugledne revije »Jugoslovenski turizem«, glasila za propagando turizma v Jugoslaviji, s pestro in aktualno vsebino. Revija je svoj delokrog razširila sedaj tudi na Slovenijo in objavlja v najnovejši številki v nemškem jeziku (list ima v Nemčiji več tisoč abonentov) tri zanimive informativne članke: »Im Flug durch Slovenien«, »Sloveniens Hauptstadt Ljubljana« (iz peresa magistratskega direktorja dr. M. Zarnika) in »Bled« (Veldes) s številnimi ilustracijami (župan dr. Puc, ljubljanska katedrala, pogled na ljubljanski Grad, Bled, slovenske narodne noše, kraljevska vila »Suvobor« in druge). Gospa Fanny Copeland, lektorica angleškega jezika na ljubljanski univerzi, objavlja v angleškem jeziku »Two Isles of Dalmatia« z mnogimi ilustracijami. M. Abramčič pa nadaljuje svojo zanimivo razpravo »Altösterreichische Denkmäler«, ki vzbuja veliko pozornost v znanstvenem svetu. List izhaja v Splitu enkrat mesečno v odlični opremi in stane celo leto 100 Din. V članku »Sloveniens Hauptstadt Ljubljana« je uredništvo pri omenitvi Primoža Trubarja iz neznanega razloga v oklepajih dostavilo »ein Schwabe.« Direktor Zarnik nas opozarja, da on te neprijetne napake ni zakrivil in je uredništvu revije poslal primeren popravek.

*** Smrtna kosa.** V petek je umrl po kratki teški bolezni 57 letni posestnik g. Ivan Franzl v Poljčanah. Danes ob 16. ga položijo v rodbinsko grobnico. — V Skoplju je preminil v vojaški bolnici g. Rudolf Marušič iz Ljubljane. Pokopali so ga v Skoplju. Pokojnikom blag spomin, žalujočim iskreno sožalje!

*** Na Tehniški srednji šoli v Ljubljani** bo vpisovanje na vseh oddelkih zavoda šole od 2. do 5. septembra. Oddelki zavoda so: trije oddelki tehniške srednje šole (arhitekturno-gradbeni odesk, strojni odesk in elektrotehniški odesk) štiri delovodske šole (gradbena rokodelska šola, strojna, elektrotehniška, mizarska in strgarska

delovodska šola) in štiri strokovno-obrtne šole (kiparska in rezbarska, keramiška, košarska in ženska obrtna šola). Za vse navedene šole daje interesentom vsa potrebna pojasnila direktor Tehniške srednje šole v Ljubljani.

*** Pevskim zborom, pevcem in pevkam!** Prihodnji zvezek »Zborove«, ki je v tisku, prinese najnovejšo, nad vse originalno zborovsko delo skladatelja Emila Adamiča, suito »Sajivke«. »Zborje« nudijo toliko raznovrstnih skladb za zmožne in šibke zborove, da bi morali imeti najmanj 1000 naročnikov. Toda pevski zbori, pevci in pevke se le v malem številu na svoj list naročajo. Zganite se, naročite se na »Zbore«, poravnajte vsaj delno naročnino in pridobite čim več naročnikov! »Zborje« se naročajo po dopisnici na naslov: Uprava »Zborov«, pevsko društvo ljubljanski Zvon, Ljubljana.

*** Most v Soteski zopet dovoljen za promet.** Most čez Savo v Soteski na oblastni cesti Bled-Bolnj je po izvršeni popravilni zopet izročen prometu.

*** Pomanjkljive markacije planinskih potov.** Na naslov osrednjega odbora SPD v Ljubljani smo prejeli iz planinskih krogov in objavljamo: Markacije planinskih potov na Golici in sosednje vrhove so v zadnjih letih tako pomanjkljive, da turist, ki prvič poseča te planine, dostikrat ne more najti prave orientacije. Osobito nad brdom pod Golico, kjer se na vse strani križajo pota, ni nikjer opaziti markacij. Prav tako ni markacij v sedlu Milca, kjer vodi ena pot na Kepo, druga pa navzdol na Dovje. Namestu da bi bil kažipot ali markacija pri studencu, na moras precej visoko navkreber, ako slučajno najdeš pravo stezo, da opaziš tu tablo, pribito na neko drevo. Prosimo SPD, da te nedostatke čimprej odstrani.

KINO IDEAL

Ogrska rapsodija

ob 3., 5., 6., 8., 9. uri.

V glavni vlogi Willy Fritsch in Dita Parlo.

Ljudske cene 2.—, 4.— in 6.— Din.

*** Ključ vsem plemenitim srcem!** Bivši državni zavod za slepe v Kočevju je prevzela ljubljanska oblastna samouprava, ki ga je namenila samo za slepe deco. Zato bo definitivno s 30. junijem zaenkrat odpuščenih 21 odraslih gojencev slepih, ki po večini nimajo svojcev in doma. Zato je naša dolžnost, da tem siromakom priskočimo na pomoč in jim vsaj deloma olajšamo s podporami njih teži položaj. Podporno društvo slepih že podpira po svoji moči te nesrečne tovariše, kar jim pa seveda ne zadostuje. Zato je priloženo prositi vsa udeležena srca, da se ob raznih prilikah spominjajo najbednejših slepih in pošiljajo milodare Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Ključavničarska ulica 3/II.

*** Natečaj za strokovne učitelje.** Ravnateljstvo državne strokovno-obrtne šole na Sušaku je razpisalo natečaj za popolnitev dveh učiteljskih mest: 1.) za učitelja iz izobrazbo srednje tehnične šole, strojnega odseka, ki mu je predavati risanje in ostale tehnične predmete, in 2.) za strokovnega učitelja, ki mu je vršiti praktični pouk v delavnicah za avtomehaniko in elektromehaniko. Za ti mesti lahko konkurirajo v prvi vrsti starejši, popolnoma izolani prosilci z večletno prakso. Prošnje naj se predložijo ravnateljstvu omenjene šole do 10. julija 1929.

*** Zborovanje učiteljskega društva UJU za litjski okraj.** Iz Šmartna pri Litiji nam pišejo: V nedeljo je zborovalo v tukajšnji šoli učitelstvo našega okraja. Zanimiv referat je podala prof. Skabernetova iz Ljubljane, ki je obravnavala novo šolsko vzgojo na smer dunajske delovne šole, ki jo propagira znani šolnik Glöckel. Po situacijskem poročilu predsednika g. Pelka iz Zagorja je očetla blaginjsko stanje g. Rostohar iz Litije. Na njegov predlog je bilo sklenjeno, da pristopi litjsko učiteljsko društvo korporativno k novoustanovljeni Učiteljski gospodarski centrali. Zborovanja se je udeležil tudi sreski nadzornik g. Bezeljak. Na predlog g. Županciča je bilo sklenjeno, da izda litjsko okrajno učiteljsko društvo »Domoznanstvo litjskega okraja.« Program dela za »Domoznanstvo« se bo izdelal na prvem jesenskem zborovanju.

*** Redni občni zbor Muzejskega društva za Slovenijo** se bo vršil v četrtek 4. julija ob 7. v Narodnem muzeju v Ljubljani z običajnim dnevnim redom.

Solnce je vir moči in energije.

Vašemu telesu manjka solnčnih žarkov, da ga poživijo. Pomnite pa, da je korist solnčenja le tedaj izrabljena, ako mažete telo z originalnim

NIGGEROL (Patent št. 5922)

oljem ali kremu

za solnčenje in masažo. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah.

Drogerija GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova 5.

*** II. razred na ekspresnih vlakih.** Z uveljavljenjem nove tarife za Simplon-Orient-ekspres, ki vozi tudi skozi našo državo, je na vseh progah tega ekspresa uveden tudi II. razred, dočim so ti vlaki na nekaterih progah imeli doslej samo vagon I. razreda.

*** Sprejem gojenk v državno šolo za zaščitne sestre.** Kakor se uradno razglasa se bo na državni šoli za zaščitne sestre v Ljubljani pričel pouk 1. septembra 1929. Pouk bo teoretičen in praktičen in bo trajal dve leti. Učenke se bodo vzgajale in izobraževale za zaščitne sestre za zdravstveno prosvetno delo in asanacijsko delo med ljudstvom in v socialno-zdravstvenih napravah, za negovalke bolnikov in za potujoče učiteljice higijene; obenem določeno strokovno podlago za udejstvovanje v vseh drugih strokah socialne in zdravstvene zaštite. Sprejemajo se kandidatkinje od 18. do 28. leta starosti; izjemoma se sprejmejo do 32. leta starosti kandidatkinje učiteljskega in istovrednega šolanja. Potrebno je znanje državnega jezika v govoru in pisavi, dovršena nižja srednja ali meščanska šola; zaželjena pa je celotna srednjošolska izobrazba. Sprejem za prve tri mesece je začasen. Definitivno se sprejme gojenka po uspešno dokončanem pripravljalnem tečaju. Gojenke se sprejemajo a) proti plačilu režijskih stroškov, ki znašajo 700 Din mesečno, b) proti plačilu polovice režijskih stroškov in c) brezplačno. Brezplačno se sprejemajo samo gojenke siromašnih staršev z dobrim vedenjem in prav dobrim uspehom. Gojenke ob državnih stroških morajo stanovati v internatu šole, kjer dobivajo hrano in stanovanje gojenke ob lastnih stroških bodo stanovale v internatu, kolikor bo razpoložljiva prostora, hrano pa bodo prejemale proti plačilu režijskih stroškov za prehrano, to je dnevno 16 dinarjev. Vse gojenke si morajo preskrbeti predpisano službeno šolsko obleko, ki se izdeluje v šoli ob njih stroški. Prošnje naj se do 20. avgusta vložijo pri ravnateljstvu šole za zaščitne sestre v Ljubljani.

Med. univ. dr. STANE SKULJ
okrožni zdravnik v Mokronogu

pične ordinirati 17. junija 7791

Javna telovadba
SOKOLA II.
16. junija 1929 ob 4. uri popoldne
na letnem telovadišču na Pralah.
Godba Dravske divizije
Prosta zabava 78 6

Lumiere

foto
ploščo
S. & E.

ki je brezobstretna in barvno zelo občutljiva, so neuspehi popolnoma izključeni. Zahtevajte cenik! Glavna zaloga: Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

Priznano sredstvo strupeno zelenilo proti kislemu črvčku, kakor tudi druge preparate za vinograde dobite pri tvrdki »CHEMOTECNA«, Ljubljana, Mestni trg 10. 7933

Radi smrtnega slučaja se prodaja autobus „Fiat“

Natančneje v oglas. oddelku „Jutra“.

*** Posvečenje katoliške cerkve v Prištini.** V Prištini je bila prošli četrtek posvečena nova in prva katoliška cerkev. Svečanemu aktu so prisostvovali zastopniki vojaških in civilnih oblastev. Svečano mašo je čital škofljanski škof dr. Gnidovec.

*** Na meščanski šoli v Ribnici** je pričetek privatnih izpitov v sredo 19. t. m. ob 8 dopoldne.

*** Prelepa Selška dolina** bo slavila danes zopet praznik, ko bo na prijazni Bukovici otvoren za veliko slovesnostjo galski dom. Kdor še krasne doline ne pozna, ima danes najlepšo priliko, da si ogleda solnčno sotesko pod Lubnikom, poskuša slavne postvi na Kazini in se pozabava z domačini na idilični Bukovici. Izletniki z Ratitovca, Sv. Mohorja, Sv. Jošta in Lubnika naj pohite k otvoritvi, ker se zvečer lanke z avtobusi vrnejo na Škofjeloško postajo.

*** Velik požar pri Ogulinu.** V četrtek do pol dne v selu Mihaljevič pri Ogulinu na nepojasnjen način nastal požar, ki se je naglo razširil in uničil deset poslopj. Sedemdesetletnega starca Stipo Mihaljeviča so sosedje le z velikim trudom rešili iz gorečega hleva, iz katerega je hotel odgnati živino.

*** Mater in hčer odnesel hudournik.** Kakor poročajo iz Galicijskega v Srbiji, se je nad tamošnjim krajem v sredo popoldne utrgal oblak. Voda je naglo naraščala in deroči hudourniki so napravili ogromno škodo. V okolici Galicijskega je hudournik odnesel kmetico Stamenko Papuzovičovo in njeno hčerko Vasko, ki sta se s polja vračali domov. Obe sta utonili v deroči vodi.

*** Sumljivi gosti iz tujine.** Kmet Marlin Car je te dni na svojem dvorišču v splitski okolici vlovil goloba, ki ga je izročil policiji v Splitu, ker je imel golob vse znake, da je v službi neke tuje države. Na policiji se je ugotovilo, da ima golob na obeh nogah obročke, ki dokazujejo, da je priletel iz neke sosednje države. Dognalo se je, da je v zadnjih dveh letih bilo uvoženih deset golobov-pismonošev iz iste države.

*** Obleke kemično čist, barva, pilsira in lika tovarna Jos. Reich.**

*** Usnjatih predmetov, ki so se obdržali** nočemo več uporabljati, čeprav je usnje še dobro ohranjeno. Obstoji pa sredstvo za barvanje, s katerim se prenove predmeti ki so postali nerabni in dobili madeže, kakor n. pr. barvni damski čevlji, mape za spise, kovčgi, usnjate stolice i. dr. Imenuje se »Vilbra«.

*** Umetnost v gospodinjstvu.** brez tuje pomoči in brez velikega napora doseči blesteče perilo, pogodi vsaka gospodinja, katera se poslužuje samodelujočega, popolnoma neškodljivega pralnega sredstva »Persila«. Že z enkratnim kuhanjem v raztopini »Persila« postane perilo blesteče belo in sveže dehteče, prav tako kakor bi viselo ves dan na soncu in svežem zraku.

*** Snažnost je važen faktor kulture.** Že mnoga stotletja je dokazano, da ni beljenje temveč temeljito pranje s prvovrstnimi, brez vseh kemičnih dodatkov izdelani mil pred vsemi nalezljivimi boleznimi obvarljivo in da obenem tudi zaimači dolgotrajnost vsakega perila. Milo »ALBUS« je že več decenijev enake polnovredne kakovosti in zato opozarjamo p. t. čitatelje na in-serat tvrdke »ALBUS« v današnji številki našega lista. 86

*** Priznana desinfekcijsko in toaletno sredstvo SANOFORM** imajo stalno v zalogi vse lekarne in drogerije. 724

*** Darujte »Podpornemu društvu slepih«** v Ljubljani. Wolfova ulica 12. 186

ITO — zohna oasta najboljša!

*** Velika sreča v loteriji** ni monopol nikogar. Srečo lahko najde vsak igralec državne razredne loterije, ker je ta tako urejena da dobi brezpogojno vsaka druga srečka. Velika prednost je vsekakor, da si človek nabavi srečko pri zanesljivih, solidnih kolekturah, zato opozarjamo vse cenj. čitatelje na današnjo prilogo znane stare glavne kolekture državne razredne loterije, bančne komandite družbe. A. Rein i drug v Zagrebu. Najboljši dokaz solidnega poslovanja te kolekture je dejstvo, da so ji tisočji in tisočji odjemalcev iz vseh krajev države skozi toliko let ostali zvesti. 867

*** Desinfekcija kant za mleko.** Večkrat smo že imeli priliko videti, kako stojte kante za mleko po pretočenju pred trgovinami z mlekom, odprte in izpostavljene prahu. S koliko nevarnostjo le to zdrženo v času, kadar vlada kakšna kužna bolezen, si le težko predstavljamo. To ni težko preprečiti, ako se kante za mleko pred uporabo dobro desinficirajo. Eno zelo praktičnih in nestrupenih desinfekcijskih sredstev, ki se v inozemstvu, zlasti v Nemčiji uporabljajo v mlekarstvu, je kaporit. Ta preparat je pojačeni klor, ki že zelo razredčen z vodo uničuje povzročitelje večine bolezni. 820

Iz Ljubljane

— Javne produkcije gojencev Državnega konservatorija v Ljubljani. Ravnateljstvo konservatorija v Ljubljani bo priredilo ob sklepu šolskega leta štiri javne produkcije, katerih sporede bodo izvajali gojenke in gojenci. Prva produkcija bo v petek 21. t. m. pod naslovom Moderna in sodobna glasba. druga v soboto 22. t. m. pod naslovom Solistični večer, tretja v ponedeljek 24. t. m. pod naslovom Komorni večer in četrta, zaključna, v petek 27. t. m. pod naslovom Solistični in orkestralni večer. Vse produkcije bodo ob 20. v dvorani Filharmonične družbe.

— Obrtnoške razstave. Na tehniški srednji šoli v Ljubljani bosta od 22. do 24. t. m. odprti dve razstavi ročnih, risarskih slikarskih del učencev. Eno razstavo bo priredila (v dvorani, I. nadst.) ženska obrtna šola za proslavo 40 letnice svojega obstoja. Drugo razstavo (v veliki šolski dvorani) priredita kiparska in rezbarska ter keramiška šola kot običajno šolsko razstavo. Razstava ženske obrtne šole bo odprta v soboto 22. ob 11. z nagovorom direktorja tehniške srednje šole. Oglejte si obe razstavi, ki bosta navedene dni odprti vsak dan od 9. do 12. in od 15. do 18. Vstopnine ni.

— Občni zbor pevskega zbora ljubljanske Glasbene Matice bo v ponedeljek 17. t. m. ob 20. Dnevni red običajen, poleg še sprememba poslovnika.

— Pevsko društvo ljubljanski Zvon. V ponedeljek zvečer ob pol osmih ženski, ob osmih moški zbor. Važen razgovor, zato pridite vsi in vse! — Predsednik.

— »Cigan baron«. V nedeljo 16. t. m. ob pol 20. se bo pela v operi Straussova opereta »Cigan baron« v običajni zasedbi. Predstava bo v korist Uduženja gledaliških igralcev. Izven abonmana po znižanih cenah.

— Maša zadušnica za pokojnim Stjepanom Radičem in Pavlom Radičem ter Gjurkom Basaričkom bo v četrtek 20. t. m. ob pol 8. zjutraj v cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani.

— Mestna plinarja ljubljanska priredi dne 18. in 19. t. m. ob pol 16. predavanje o kuhanju na plinu. Pri predavanju se bo tudi kuhalo in peklo, tako da bo možna vsaka poslušalka videti, kako naj se kuha in da je plinska kuha tudi poceni. Vstopnine ni. Predavanje se vrši v gospodinjški šoli na Mladiki, vstop iz Šubičeve ulice. Predava gđc. Arnebec iz Nemčije.

— Kopalcij, pozor! V kopalski »Miriji« se bo prodajal »Slovenski Narod« že ob 14.30 uri popoldne v bifeju kopalskega. — Uprava »Slov. Naroda«.

— Kopalske v Mednem. Glede na časopisne vesti objavlja mestni magistrat, da se kopalske v Mednem zaradi nastalih zaprek ne bo moglo otvoriti danes v nedeljo. Dan otvoritve se bo pravočasno naznanil.

— Študentovska veselica v hotelu Tivoli. Jutri v nedeljo 16. t. m. ob 20. priredijo akademiki veselico s plesom v hotelu »Tivoli«, kot zaključke proslave ob priliki 10. letnice univerze. Vljudo vabimo cenjeno občinstvo, da se prireditve udeleži v velikem številu in se poraduje z mladino. Čisti donos je namenjen »Fondu siromašnih študentov«, ki ga ustanavljamo. Posebna vabila se ne razpošiljajo.

VIM

SNAŽI VSE V HIŠI

Kino ljubljanski dvor!

Cudni stvar!
ALRAUNE

Ivan Petrovič! Paul Wegener!

Ob 3., 5., 7., 9. uri.

— Znaní grafolog in telepat Winterry, ki biva običajno v Novem Sadu, se mudi zdaj že več dni v Sloveniji in je včeraj prispeval v Ljubljano, kjer se je nastanil v hotelu »Slon«. Winterry je znan tudi naši javnosti po svojih eksperimentih, s katerimi je poskušal dvigniti kopreno, ki se vedno pokriva zagonetnim Schleglov umor. Njegova dognanja so se sicer v mnogem čem krila z rezultati policijske preiskave, razjasniti pa zločina niso mogla. Pač pa je bil Winterry prvi, ki je opozoril na slovito zastrupljalsko afero v Pančevu, ki ravno zadnje tedne razburja ves Banat, ker so oblasti zaprle Babo Anujko in celo vrsto njenih sokrivk.

— Tečaj o polnem zatiranju vrtnih škodljivcev z raznimi zatiralnimi sredstvi bo priredila ljubljanska podružnica Kmetijske družbe v torek 18. t. m. točno ob 2. popoldne. Zbirališče v drevnici Kmetijske družbe, Poljanska cesta 59. Tečaj bo vodil strokovni tajnik Kmetijske družbe g. Fr. Kofol. V primeru slabega vremena na tečaj dan kasneje.

— Pogreb pokojnega g. Rafaela Žvoktija posestnika iz Vrhopolja pri Vipavi, bo danes iz Stare poti 2, ob 11. in ne ob pol 11. kakor je bilo včeraj javljeno.

— Izsledeno ukradeno motorno kolo. Kakor smo poročali že v včerajšnji številki je bilo 13. t. m. zvečer odpeljano bančnemu uradniku Božidarju Sljenčeviću izpred Kmetove gostilne na Gosposveti cesti novo motorno kolo znamke »Harley Davidson«. Neznane se je polastil kolesta med tem ko se je lastnik nahajal v gostilni, se odpeljal pomoči z vozilom na Grad, kjer ga je včeraj ob 5. zjutraj našel gostilničar Alojz Kraševac. Kraševac je zadevo prijavil stražniku in je bil prav lastnik motorne kolesta kmalu najden. Ta pa je imel še istega dne zaradi vozila sitnosti. Ponoči ga je namreč naznanil drugi stražnik zaradi kaljenja nočnega miru, ki ga je povzročal s spravljajanjem motorja v pogon.

— Preseljevanje strank. Zadnji čas se je začelo precejšnje preseljevanje strank, ki se bo prihodnji teden še znatno povečalo. Nekatere stranke so s. spoznamo s hišnimi gospodarji izselile, druge so se skušale upirati do zadnjega, toda končno so se udale. Pri okrajnem sodišču je bilo letos vloženih že okoli 155 predlogov za deložacijo najemnikov. Mestni magistrat je zadnji čas interveniral v 62 primerih. V največ primerih se mu je posrečilo doseči sporazum, da se je izselitev preložila vsaj za toliko časa, dokler se strankam ne posreči dobiti primerneje stanovanje. Deložacij je bilo prav malo. Kričec primer se je zgodil te dni v severnozadnem delu mesta, kjer sta bili deložirani dve samici. Več dni sta morali celo prenočevati v odgonskem zaporu na rotovžu. Skladišča mestnega magistrata so do zadnjega kotička prenapolnjena s pohištvom deložiranih strank. Vse stanovanjske barake so popolnoma zasedene in si celo nekateri grade nove barake.

— Aktovko je odnesla neznana oseba pred trgovino s kolesi v »Ljubljanskem dvorcu« g. Pavlu Pavčiču, tesarskemu mojstru v Mostah pri Ljubljani. Ker so v njej važni načrti brez vrednosti za dotičnika, ki se je polastil aktovke, se prizadeva preprosta, da nemudoma vrne načrte g. Pavčiču v Mostah št. 3, ali pa jih pošlje na policijo.

— Huda petelina. Delavca na neki stavbi na Dunajski cesti Ante K. in France K. sta se pričela včeraj dopoldne nenadoma pripraviti iz ničevega vzroka. Mlada petelina pa nista ostala samo pri besedah Ante je nenadoma planil pokonci, stisnil pest in udaril Franceta po glavi. Ta je takoj reagiral in pograbil nekaj motiko česnil nasprotnika po roki. Posledica pretepa je bila, da bosta morala oba nekaj dni zaradi poškodb počivati in bo oskudovana le bolniška blagajna, ki bo morala plačevati zdravlila.

Pozor kopalcij in izletniki!

Avtobusno prometno podjetje Magister otvori z današnjim dnevom redni promet

Ljubljana

Medno

Avtobusi odhajajo izpred Figovca od 8. zjutraj redno vsako uro. Po potrebi tudi vsake pol ure. Cena ob delavnikih 4 Din, ob nedeljah 5 Din.

Izrabite ugodne prilike!

Iz življenja in sveta

Krokodil Rufus na „Rumenem ptiču“

Francoski prekomorski polet proti Evropi — Posadka in živila — Vtihtapljen potnik

»Rumeni ptič« pri startu v Ameriki

V četrtek, 13. junija je startal največji enokrovnik, s katerim je trenutno razpolagala Amerika, k poletu proti Evropi. Za cilj si je zbral Pariz. Na letališču v Oldu Orchardu je prisostvovala vzletu ogromna množica, katero cenijo poročila ameriških dnevnikov na 20.000 glav. Start se je vršil ob 10. uri in četrt ameriškega časa.

Ce bi šlo vse po sreči, bi bil moral dospeti »Rumeni ptič« že v noči od petka na soboto v Evropo in se spustiti na aerodromu Le Bourget pri Parizu. Toda letalo si je moralo ubrati drugo smer, kakor si jo je bilo prvotno načrtovalo. Vzrok temu je bil vtihtapljen potnik, ki se je bil skril v trup letala.

Posadka enokrovnika obstoji iz treh oseb: Renéja Lefèvreja, Jeana Assollanta in Armanda Lotija. Assollant je porabil razmak med zadnjim startom, ki se ni posrečil in med sedanjim vzletom za to, da se je dal poročiti z mlado Američanko miss Parkerjevo, ki se je bila zaljubljena vanj za njegovega bivanja v Ameriki.

Letalci so prvotno nameravali skrajšati črto poleta čez Ocean in so se nadejali, da bodo s časovnim rekordom potokli celo Lindbergha in Chamberlina. Ta namera se je posrečila kljub temu, da se je vtihtapljen enokrovnik nenadežani potnik, ki je prilezel na dan šele potem, ko je bil »Rumeni ptič« daleč nad vodami. Brzina vožnje je znašala 180 km na uro.

Letalci so se za polet dobro založili s hrano. Na vsakega moža so odmerili dvanajst banan, dva kg sadja, tri litre mleka in tri litre vode. Med sadjem so bile na prvem mestu oranže in citrone. Za rezervo so imeli tudi nekaj kave. Slednjič je vozil s seboj »Rumeni ptič« po vzorcu vseh dosedanjih prekomorskih rekorderjev amulet v podobi mladega živega krokodila. Letalci so ga krstili na ime Rufus.

Pariz, 15. junija. »Rumeni ptič« je pristal v petek zvečer ob 20. na španski obali in bo nadaljeval polet v Pariz.

nih vtisov, želja in poželjen. Šele ko točno vemo, da nam življenje ne bo nudilo nobenih senzacij več, se čutimo v zakonu dobro spravljene. Pred petdeset let je zakon podoben loteriji. Čemu naj bi prej igrali, če vemo, da bomo šele po petdeset letu brez-pogojno zadeli glavni dobiček. Izguba zlate mladosti je predrago plačana z dobičkom zlate poroke.

Kdor se pa s šestdesetim letom še ni poročil, naj ne zamudi prilike ob sedemdesetem letu.

Zakon teh, ki so se tako pozno odločili, bo najsrečnejši. Ljudje s sedmimi križi in več se zanimajo za svojo prebavo bolj nego za probleme zakona. In lahko rečemo: Čim slabša prebava, tem boljši zakon.

Torej kdaj naj se poročimo? Ves osramočen moram priznati, da se rešitvi vprašanja nisem bistveno približal. Najbolje bo, če se poročiš, ko te je pač volja. Recimo torej: Najbolje se poročimo

med dvajsetim in osemnajstim letom. To bo vsaj približno soglašalo.

17 otrok in 49 vnukov

V Malem Lošnju sta slavila te dni zlato poroko zakonca Rizzijeva, ki sta zbrala ob tej priliki okoli sebe vse svoje potomstvo: nič manj nego 17 sinov in hčera pa 49 vnukov in vnukinj. Poleg teh se je udeležila te redke slavnosti še poldruga stotina snah, zetov in njihovih sorodnikov, tako da je bila mestna stolnica precej napolnjena, ko je vsa ta velika rodbina in zveza rodbin po običajni ceremoniji sprejela obhajilo, kakor sta si slavljena želela. Rizziji se po poklicu brodar in se je iz najsikromnejših razmer povzpela do precejšnjega bogastva.

Adači, japonski poslanik v Parizu

katero resolucijo predlog je bil prošle dni sprejet ob zaključku manjšinske debate na zasedanju Društva narodov v Madridu.

Pohod proti muham

Vsa dežela Florida je napovedala vojno — muham. Ne gre za običajne muhe, čeprav so tudi te toliko škodljive, da bi zaslužile ognja in meča, temveč za posebno vrsto, ki dela ogromno škodo v sadovnjakih, na trtah, oranžah in drugem sadju, da lahko v nekoliko letih uniči v tem pogledu najbolj plodne dežele. To je tako imenovana sadna muha, ki so jo odkrili l. 1822. Njena domovina so Azori, od koder se je preko Severne Afrike razširila tudi v Evropo do južne Francije. Njena posebnost je ta, da leže svoja s prostim očesom vidna jajčeca v zrelo ali napol zrelo sadje kakšnih 70 vrst. Ličinke, ki se izležejo, uničujejo sad. Doslej te škodljivke v Floridi niso poznali. Pred kratkim pa je izsledil neki nadzornik državnih plantaž v Floridi in je takoj obvestil vse odločilne faktorje, da ukrepejo vse potrebno proti tej nevarnosti. Na stotine znanstvenikov je priskočilo na pomoč, Florido so zastražili, transporti sadja in zelenjave stoji pod strogo kontrolo. Ameriški kongres je določil 4 in pol milijona dolarjev za pobijanje uničevalke. Florida sama je dala drugih 6 milijonov. Ta velikanski denar bodo porabili za sredstva, s katerimi pridejo muhi lahko do živega. Navzlic temu je veliko vprašanje, da li se bo posrečilo ustaviti njeno pogubno delo. Druge dežele, ki jih je doletela ta nesreča, da so se seznanile z njo, imajo namreč vsaj to prednost, da jih obišče

Zora voda

proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo. Odobrena od zdravstvenega odseka pod št. 1793—20. kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh siguran in trajen. Cena steklenici brez poštne Din 35.—

ZORA VODA I. OREL, Zagreb
Radićeva (Duga) ul. 32.
Lekarnam, drogerijam, parfumerijam, brivnicam in trgovinam mešanega blaga damo v komisijo.

včas kakšni nagli vremenski preobrat, kakšen mrzli val, ki uničuje škodljivo zalego, dočim ima Florida baš v svojem enakomernem milem, subtropskem podnebnju najuspešnejši pogoj za razširjenje uničevalke sadnih vrtov.

Ali Baba in 87 tatvin

Moderen ropar, ki po svojih činih spominja na pravljicega Ali Babo iz »Tisoč in ene noči« se je moral nedavno zagovarjati pred sodiščem v Solunu. Možakar se je čisto na kraju razprave proslavil še s tem, da je pred očmi kazenskega senata okradel neko žensko. Ropar in tat je moral dati odgovor na 87 nečastnih dejanj, ki jih je bil zagrešil večinoma v obmejnem pasu grške države. Utaboril se je v Georgheliju in je pod pretvezo, da zastopa oblast, ropal potnikom prtljago in denar. Slednjič so mu prišli na sled in so ga pošteno zamehurili.

Kakor rečeno, je dosegel razbojnik vrhunec svoje spretnosti pred očmi sodnikov. Poklicali so bili v sodno dvorano neko žensko, ki je obtožila modernega Ali Babo tatvine. Zaslisanje je dalo banditu priložnost, da je simuliral omedlevico. Stražnik se ga je res usmislil in peljal iz dvorane »na zrak«. Tam je obtoženec ponudil pazniku čedno vsoto denarja, če ga izpusti. Seveda ni dosegel tega, pač pa so po njegovem povratku v sodno dvorano ugotovili, da je med zasliševanjem vdrugič okradel svojo žrtev. Na položili so mu dostojno pokoro za 88 velikih grehov in ga varno vklenili v lise.

Krap premagal ribjega orla

Na Württemberskem imajo obsežna jezera, v katerih redijo krape. Vsake tri do štiri leta pustijo, da se voda odteče, nakar polovijo ribe. Ob taki priliki so ujeli nekoč onjaškega krapa, na čigar hrbtu so našli dobro ohranjeno okostje ribjega orla.

Njegovi kremplji so se bili tako trdni, da so se bili tako trdni, da jih je bilo treba odstraniti z nožem. Bržkone se je bil vrgel orol z višine na krapa, ki pa se je naglo potopil ter potegnil s seboj tako tudi ujedlo, ki se je zaman skušala osvoboditi. V smrtni borbi je orol najbrže zasadel svoje kremplje še globlje v hrbet ribe, ki se ga ni mogla iznebiti tudi potem, ko je bil že mrtev. Polagoma je ostalo od ptice samo okostje. Krapove rane pa so se zacelile kljub temu, da so ostali v njih orlovi kremplji.

Postrv z dvema glavama

Zgornjeavstrijsko društvo za akvarijo in terarijologijo si je pridobilo mlado postrv, ki ima dve popolnoma enaki glavi. Takšni nestvori med ribami niso redki, vendar poginejo običajno v enem ali dveh dneh, dočim živi ta postrv že šest mesecev in bo živela po vsej priliki še dalje. Razume se, da jo hranijo z vso previdnostjo in je zelo zanimivo opazovati, kako se žival pri tem vede. Obe glavi se istočasno začneta na hrano in je ne privošči druga drugi. Čeprav izgine naposled v istem želodcu. Tudi drugače se glavi ne razumeta dobro med sabo. Ker imata vsaka svoj par plavut ob škrgah, se zgodi mnogokrat, da hočeta ubrati vsaka svojo smer, kar povzroča premetavanje po vodi in plavanje na hrbtu namesto normalnega plavanja.

Najvažnejše za počitnice

Poslednja želja, ki jo slšimo pri odhodu na počitnice, je: »Dobro se okrepčaj!«

Storimo torej vse, da si za časa počitnic zberemo toliko rezervne moči, da zamoremo pozneje zopet leto dni odoleti naporem svojega poklica kakor tudi vsakdanjega življenja.

Prosti vsake nujnosti započnimo vsako jutro za časa počitnic z ugodnim zajtrkom.

Zato je potrebna jedna skodelica OVOMALTINE. Dve do tri žličice Ovomaltine v mleku predstavljajo material, iz katerega bo črpalo vaše telo novo moč.

OVOMALTINE

ima veliko hranilno vrednost, je lahko prebavljiva, a vrh tega ima ugoden okus. Ona ustvarja oni prijetni jutranji počutek, ki je tako važen za razpoloženje vsega dneva. Zato vam sigurno ne svetujemo slabo, ako vam priporočamo: »Ponesite seboj nekoliko ovočkov OVOMALTINE!«

A sedaj:
dobro se okrepčajte!

Dobiva se povsod za ceno 18.50 Din za škatljo. Zahtevajte brezplačen vzorec, sklicujoč se na ta list od

Dr. A. Wandera d. d. Zagreb

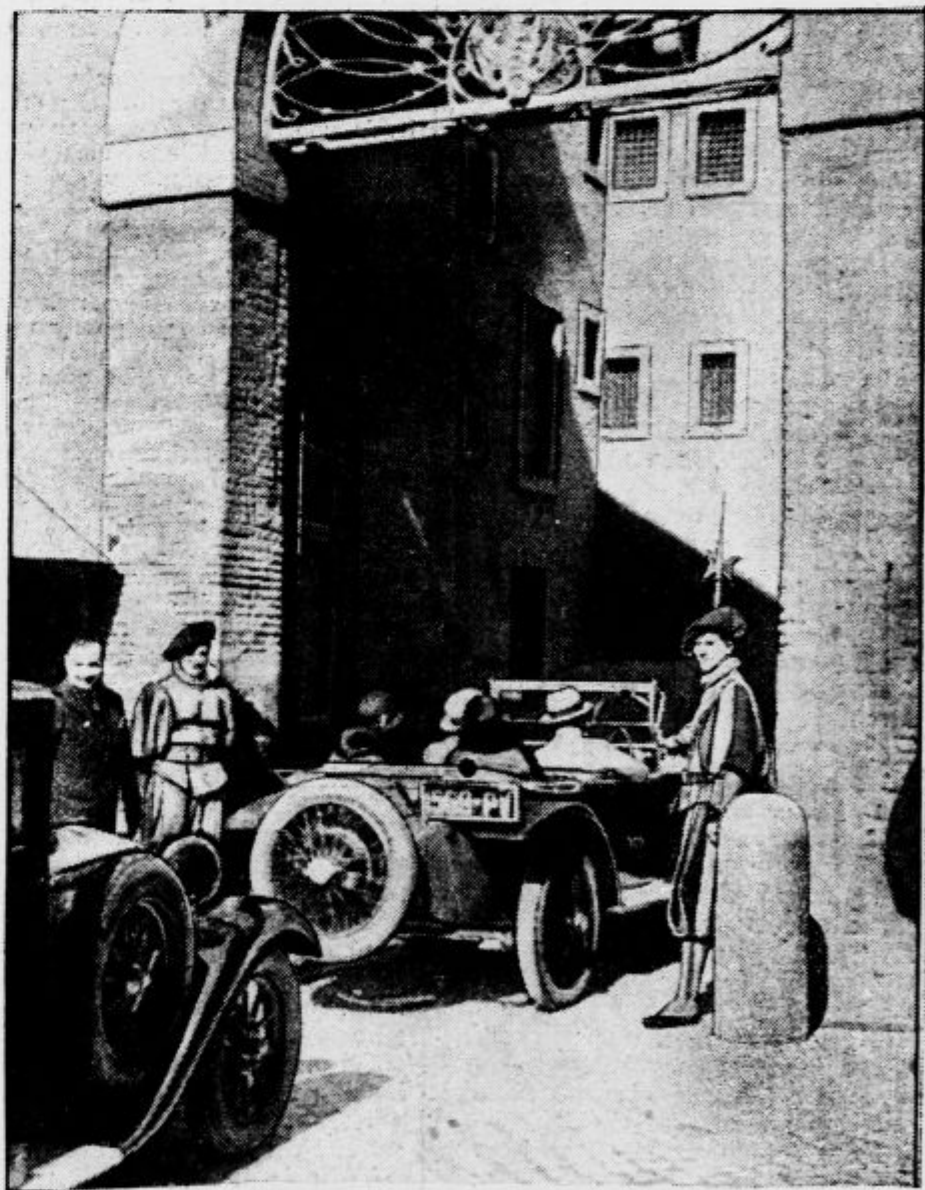
Salonit

cementno azbestni škrlj

je za pokrivanje zgradb najboljši material.

Babica z 200 potomci

Iz Londona poročajo: Pred kratkim je praznovala ga. Smithova, ena najstarejših britanskih žen, svoj 102. rojstni dan. Prišla je na svet 7. marca 1827. v Goulburnu, na ozemlju južnega Walesa, kmalu potem, ko so se njeni roditelji priselili tjakaj iz Dorsethira v Avstralijo. Starka je še tako dobro ohranjena, da čita brez očal. Število njenih živih potomcev znaša 200 oseb. Na zadnji rojstni dan je Smithova izrazila željo, naj bi se njen rojstni dan praznoval širom sveta, da bi ljudje na ta način manifestirali hrepenenje po visoki starosti.

Vatikanska straža pregleduje potne liste ob vstopu v Vatikansko mesto

Naši čitatelji, ki vsak dan čitajo »Jutro«, so imeli priliko seznaniti se z ustrojem papežev države, katere ustava je bila šele pred kratkim objavljena. Po izmenjavi ratifikacijskih listin med Vatikanom in Italijansko vlado je postal papež popoln suveren. »Vatikansko mesto« tvori zaključeno teritorij, kamor je dovoljen vstop le med 6. uro zjutraj in 23. uro zvečer. Sedem ur dnevno je Vatikan tujcem zaprt. Inozemci, ki hoče v Vatikan, se mora izkazati na mejah s potnim listom. Na sliki vidimo, kako pregleduje straža pri vstopu na vatikansko ozemlje potnikom dokumente. Ta praksa je stopila v veljavo takoj po spravi med papežem in Mussolinijem vo vlado.

Kitajski kaznenci

Na levi: šofer, ki je povozil človeka; na desni: vojaški desertjerji, ki so prišli oblasti v roke.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Pretekli teden je šahovske kroge presenetila žalostna vest, da je vele mojster Richard Reti v Pragi umrl. Bil je šele 40 let star. Pograbila ga je zavrata infekcijska bolezen.

Izguba, ki je zadela šah s smrtjo Retija, je velika. Ne gre za to, da je danes namesto dvanajst samo še enajst vele mojstrov na svetu. Gre za izredno glavo, gre za ustvarjalčvo silo, gre za bodočnost šaha. Reti je nosil zastavo bojnikov za novi program.

Kakor pretežno večina velikih šahovskih mojstrov, je tudi Reti rasel počasi. Prvikrat ga vidimo v mednarodni areni leta 1908, na velikem turnirju dunajskega šahovskega kluba. Bilo mu je 19 let. Neizkušen in popolnoma nerazvit je ostal zadnji v turnirski tabeli.

Leta 1914. sva bila skupaj na mednarodnem mojstrskem turnirju nemške šahovske zveze. Igral je takrat že dosti lahk. Izbruh svetovne vojne je brutalno prekinil turnir. Težko je danes reči, kako bi se bil Reti plasiral v Mannheimu. Doigrali smo bili jedva 60 procentov turnirja.

Vojna je potlačila seveda mednarodni šah popolnoma. Reti je študiral matematiko na Dunaju, toda študiral jo je na šahovnici. Demonstracijska igra ga je zavela vsega. Vsak dan sem ga videl v elegantnih prostorih dunajskega kluba v Herbersteinovi palači. Bogata strokovna knjižnica kluba je dobro služila mlademu mojstru.

V dunajskem klubu mi je leta 1917. Reti tudi povedal, da se je odločil živeti samo za šah. Odločitev mu ni bila lahka. Prilike so bile obupne tudi za prav prve poklicne igralce. Sledil je slepo ljubezni do šaha, sklenil s težavo služiti si kruh.

V juliju leta 1918. sva oba igrala v Košicah na zelo jakim turnirju centralnih vesil. V Košice nas je vse vlekla dobra hrana bogato založena Madžarske. Sestrani smo bili dobesedno vsi.

V Košicah je Reti dobil prvo nagrado, jaz drugo. Igral je z velikanskim elanom. Glavno pa je bilo, da nam je serviral čisto nov šah, da smo imeli težave s starimi strategičnimi načeli klasične šole.

Retija v Košicah sploh nisem videl brez žepnega šaha v roki. Tisti mali njegov šah je bil kuriozno. Figur ni poznal na njem nihče razen njega, tako so bile oguljene in zamazane. On pa je fasciniran gledal te figure, tudi med kosilom in večerjo. Ustvarjal je moderno strategijo boja v središču šahovnice.

Klasična šola se je seveda dobro zavedala eminentne važnosti osrednjega polja šahovnice, e4, e5, d4, d5. Zato jih je vedno velevala zasedi s kmeti v prvih potezih. Na e2-e4 je priporočala odgovor e7-e5, na d2-d4 v prvi potezi d7-d5.

Reti je poznal ideje Niemceviča, ki je že pred njim govoril in pisal o indirektnem boju za osrednja polja. Niemcevič je trdil, da figure, ki držijo pod kontrolo osrednja polja, tudi lahko nadomeščajo kmete. Lovca na g2 na primer, ki meri na polja e4 in d5, mu je bil ravno tako važen kot kmet na e4, ki to polje zaseda in obenem ograja polja d5 in f5.

Reti je šel dalje. Centralni kmetje na kraljevi in na damini liniji so mu bili tako važni, da jih je hotel pognati v centrum šele, ko je bil siguran, da ne pridejo v opasnost. Njemu je bila indirektna zasedba centralnih polj s figurami, ki vplivajo v daljavo, važnejša kot direktna zasedba s kmeti. Reti je skratka najprej šel v boj za centrum s figurami in šele po uspešnem tem boju je potisnil kmete v zavojevane pozicije. Sveto mu je bilo spoznanje starega Steinitzja, da kmetje morejo le naprej, nazaj pa nikdar.

Vse to naj ilustrira sledečih 13 prvih potez Retijevega otvorjenja, ki so seveda vzete za črna poljubno. Poteze belega kažejo bistvo nove Retijeve strategije.

1.) Sg1-f3
Skakač zasede osrednja polja d4 in e5
1.) ————— d7-d5
Običajni odgovor črnega. Kmet zasede osrednja polja d5 in c4.

2.) c2-c4!
Retiju je seveda c-kmet manj važen kot nasprotnikov d-kmet. Pripravljen je očividno izgubiti poteze s 2. ————— d5xc4. 3.) Dd1-a4xc6. 4.) Dd4xc4, samo da postanejo njegovi osrednji kmeti močnejši kot nasprotnikovi.

2.) ————— c7-c6!
3.) b2-b3

Krije kmeta na c4 in odpira pot lovcu.
3.) ————— Sg8-f6
4.) Lc1-b2
Lovec pritiska kolosalno na osrednje polje c5.

4.) ————— Lc8-f5
5.) g2-g3 e7-c6
6.) Lf1-g2
Drugi lovec gre v bojno pozicijo. Njegova naloga je kontrola polja e4 in d5.

6.) ————— Lf8-d6
7.) 0-0 0-0
8.) d2-d3
Kmet previdno poseže v boj za polje e4.

8.) ————— Sb8-d7
Črni mobilizira seveda vse svoje sile, da zavaruje polje e5.
9.) Sb1-d2 Dd8-e7
10.) Ta1-c1

Manever trdnjave je rafinirano zamišljen. Beli hoče po potezi e6-e5 črnega poseči po c-liniji.
10. ————— h7-h6

Poteza, ki je potrebna, če hoče črni obdržati lovca f5.
11.) Tf1-c2! e6-e5
12.) Dd1-a1!

Dokazuje, da so črni kmetje tem slabši, čim bolj se spuščajo v direktni boj.
12.) ————— Tf8-e8
13.) Tf1-c1

Nadaljnje poteze belega so še Sd2-f1-e3.
Čisto nov duh veje iz teh 13 potez. Reti je čisto nova glava. Na mah je po koncu svetovne vojne zavojeval s svojimi idejami velike turnirje. Leta 1919. je v prvem velikem povojnem turnirju v Göteborgu na Švedskem dobil prvo nagrado. Leta 1922. smo v Londonu na silno jakim velikim turnirju že vsi igrali več ali manj »hipermoderno«.

Reti je po vojni odnesel celo vrsto lepih nagrad. S svojimi izredno finimi organiziranim duševnim aparatom je bil pač silno odvisen od svoje dispozicije. Njegovi turnirski neuspehi so bili razumljivi, prav velika uspehov ni dosegel, ker mu je manjkala sila bojevitosti. Bil je nenavadno globok mislec, borec ni bil.

Prav zato pa smo izgubili z Retijem več kakor kažejo turnirski uspehi tega titana. Izgubili smo velikega umetnika, ki je ustvarjal za nas vse, tudi za vele mojstre. Izgubili smo šahovskega filozofa, ki se je boril z nevidnim, nezmotljivim, večnim nasprotnikom.

Reti je bil ljubezniv človek, ponižen, odkrit in priazen. Vsi smo ga radi imeli in hvaležni smo mu bili vedno. Če nam je v odmorih velikih turnirjev demonstriral svoje globoke studije. Bil je namreč tudi izreden kompozit.

Bodi mu zemlja lahka, ki je v življenju itak ni čutil. Živel je na šahovnici, ki mu je bila svet. Izbral si je pot do prave sreče in do pravega zadovoljstva. Nam vsem pa je zapustil bogato dedščino.

Kino

Filmska vožnja na sv. Heleno

Napisal Fritz Klotzsch

Sveto pismo, je rekel Nietzsche, je na prvem mestu, potem so Goethejevi razgovori z Eckermannom in tik za njimi Napoleonova oporoka.

Ko se je jela nemška družba Petra Ostermayra z režiserjem Luppijem Pickom in Wernerjem Krausom pripravljati na to, da vprizori Napoleona, je nastopil zanjo nov problem: Sv. Helena. Kdo izmed nešteti sodobnih globetrotterjev je bil že stopil na ta skalnati otok, ki mu z ladjo ni lahko priti blizu in kjer živi nekaj tisoč ljudi daleč od vsake civilizacije, samotarsko kakor Feja? In vendar je bila za filmsko ekspedicijo, ki je filmala na Sv. Heleni, ta pot nepozabna.

Ne bo popisoval potovanja, ki je poteklo kakor vsa morska potovanja; omenim naj le, da smo bili nemalo vznemirjeni, ko smo se bližali otoku. Filmski umetniki smo bili edini med 200 potniki prvega razreda, ki smo imeli namen izkrcati se na otoku. Ladja je pristala ponoči in vsi smo ostali na ladji, ker se v temi ni bilo moči izkrcati. Čoln s carinskimi uradniki, razsvetljen z leščerbami, je nadziral parnik in krožil okoli njega. Imeli smo posebno srečo: seznanili smo se pri tej priliki z guvernerjem v tajnikom. Nenavadno vzrodočen nam je povedal, da pomeni prihod filmske družbe na otoku znamenit dogodek v vsakdanji enoličnosti, v kateri neprestano žive, toda ali bomo smeli fotografirati, je bilo drugo vprašanje. Svetoval nam je, da se že drugi dan, čeprav je bila nedelja — tajnik nam je povedal, da tu ne poznajo nedelj — predstavimo guvernerju v njegovem uradu. »Poklonite se tudi njegovi ženi,« je smehljaje še dodal tajnik, »in vpišite se v tujsko

knjižico! Guverner je sedel na verandi pred hišo in njegove prve besede so bile: »Le mirno fotografirajte, dovoljenje že imate!« V hotelu ni bilo na hišnih vratih nikake ključavnice, samo velik kamen je ležal tam, ki so ga zvečer porinili pred prag. Okna so bila vsa moč odprta. Moskitoi ni bilo, tudi ne kač — samo podgane.

Nekaj besed od ljudi. Lan je edino, kar rase na otoku, in zato se prebivalci največ ukvarjajo s pridelovanjem lanu v mlino. Ob štirih zjutraj gre že mož v doma in pride pred mlin šele ob šestih. Dvajset dinarjev zasluži na dan, žena sedem dinarjev manj. Svetohelenska »jeunesse dorée« se oblači v višnjeve angleški serž, nosi trd ovratnik in slannik, pa brez čevljev. Še bolj čudno so pri luči petrolejk ali luninem svitu promenirajoče »dame«. V tmni vidiš nejasne obrise bele obleke iz svilene trikotila, lakaste čevlje z belimi nogavicami — toda če bolje pogledaš, vidiš, da so lakasti škornji z belimi štetalami in gole noge. V cerkev hodijo ljudje v spremstvu godbe. Njihov duhovnik je domačin, razen njega pa imajo tudi angleškega škofa, ki je vzlic svojim ena in devetdeset letom še zelo živahen in veder človek.

Toda naše potovanje je veljalo pred vsem Napoleonu. Najprej je bilo treba posetiti njegov grob. Peljali smo se mimo alarmne hiše, kjer je bila svoje čase stacionirana straža, ki je od tam imela pregled nad vsem otokom. Od tam so signalizirali v guvernerjevo hišo. Z raznimi barvami so naznačili, ali so Napoleona videli ali ne. Do Napoleonovega groba vodi pot v serpentinah. Vsa drevesa v okolici so pobahljena — silen veter jih je bil iznakazil. Na levi strani je razgled v dolino, imenovano »Bovlo hudičevega punča«, kjer rase lan. Morali smo skozi ograjo, ki naznanja francosko ozemlje. In potem še nekoliko skozi gozd do cesarjevega groba. Vse je pokojno. Le vrhovi dreves pojejo v vetru, pestro barvne ptice žvrgole in kriče, drugače je vse tiho. Potem smo šli po kratkem klancu, na levi je bila stražnica in na njej na desčici s strojem napisana beležka, kdaj je cesar prispel na otok in kje je bival. In nekoliko dalje lapidaren stavek: »Veliki cesar je šel vsak dan na ta izvir in je popil čašo bistre vode. Pij tudi ti in se ga spomni!« Še majhna vrata, ki so že dokaj razpadla, in potem smo pred grobom. Izvir je na desni, velik bel kamen je grob. Nikakega »napisa«. »Bonaparte« je hotel dati izklesati angleški guverner, toda pokojnikovi prijatelji so vztrajali na »Napoleonu«. Grob je zato ostal brez napisu.

Drugi dan smo bili sprejeti pri francoskem konzulu g. Collinu v Longwoodu. Spet smo se vpisali v spominsko knjigo. Ludvik Lippert je še dodal: »prvi filmski operater, ki se je izkrcal na tem otoku.« Od starega Longwooda se je komaj še kaj ohranilo, nekakega pohištva ni več, le v salonu, v sobi, kjer je Napoleon umrl, je nad kaminom zamajeno pristno zrcalo. Mesto, kjer je Napoleon umrl, je označeno s podstavkom, na katerem je marmornato cesarjevo poprsje, okrašeno z vencem. V biljardni sobi stoji le še kamin, kjer je Napoleon sedel ure in ure, sklonjen nad svojimi načrti, in s pomočjo zastavic obnavljal svoje zmage do Waterlooja. Tudi v obednici ni ničesar,

kar bi spominjalo na nekdanje čase. V cesarjevi spalnici spi danes francoski konzul.

Ko smo snemali v Longwoodu, se nam je pridružil starejši gospod, ki nas je povabil na čaj. Povedal nam je, da se je rodil pred 76 leti, stanuje pa v hiši, v kateri je nekoč prebival general Bertrand. Tu je še več malenkosti, ki spominjajo na Napoleona. Cisto v bližini pa so barake — v burski vojni so v njih internirali ujetnike.

En sam svedok Napoleonovega umiranja živi še danes: orjaška želva, ki ji je že dve sto let. Ona je še videla cesarja in morda jo je tudi kdaj pogladila roka velikega praganca.

Radio

Izveček iz programov

LJUBLJANA (577 m 4 kw), ZAGREB (309 m 0.7 kw), PRAGA 349 m, 5 kw), BRNO (441 m 3 kw), VARŠAVA (1111 m 10 kw), BERLIN (484 m 4 kw), FRANKFURT (428 m 4 kw), LANGENBERG (469 m 20 kw), STUTTGART (380 m 4 kw), DUNAJ (517 m 15 kw), LONDON (Davenport 1604 m 25 kw), RIM (448 m 12 kw), BUDIMPEŠTA (558 m 20 kw), STOCKHOLM (Motala 1380 m 30 kw)

Nedelja, 16. junija.

LJUBLJANA 10.30: O poljedelstvu (mž. Černe). — 11: Koncert radio-orkestra. — 15: Finžgar: »Razvalina življenja«, izvajajo člani nar. gledališča. — 16: Planinski spomini (prof. Mlakar). — 16.30: Koncert radio-orkestra. Vmesne zdravice poje kvartet s Trške gore. — 20: Naša univerza — borba znanja, nje važnost in pomen. Uvodno predavanje govori cand. phil. Niko Kuret. — 20.30: Koncert kvarteta citraškega krožka »Vesne«. Vmesne kuplete poje g. Bučar. — Koncert radio-orkestra. — 22: Napoved časa in poročila.

Ponedeljek, 17. junija.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borzne vesti, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 18: Koncert radio-orkestra. — 19.30: Češčina. — 20: Ob desetletnici slov. univerze: I. O filozofski fakulteti. — 20.30: Zdravstveno predavanje. — 21: Koncert radio-kvarteta. — 22: Napoved časa in poročila. ZAGREB 13.15: Reproducirana glasba. — 19.50: Prensos iz nar. gledališča v Prago, Budimpešto in Varšavo: Zajcova opera »Nikola Šubić Zrinski«. — 21.15: Poročila. — BEOGRAD 12.45: Koncert radio-kvarteta. — 20.45: Večerni koncert. (Radio-kvartet, klavir in petje). — 21.50: Poročila. — 22.30: Koncert tamburaškega zbora. — PRAGA 16.30: Prensos violinskega koncerta iz Bratislave. — 19.50: Prensos opere iz Zagreba. — 22.20: Reproducirana glasba. — BRNO 20.15: Kabaretni večer. — 22.20: Prensos reproducirane glasbe iz Prage. — VARŠAVA 12.10: Reproducirana glasba. — 15.50: Popoldanski koncert. — 17.55: Koncert lahke godbe. — 19.50: Prensos iz Prage. — 23: Prensos koncerta iz Krakova. — DUNAJ 11: Popoldanski koncert. — 14: Prensos otvoritve nove oddajne postaje v Gradcu. — 16.15: Koncert kvarteta. — 20: Klavirski in čelo-koncert. — 21: Orkestralni koncert. — BERLIN 17: Popoldanski koncert: skladbe Rinkensa. — 20: Za-

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

baven večer. — 21.30: Orkestralni koncert. — Godba za ples. — FRANKFURT 16: Prensos koncerta iz Stuttgarta. — 20.15: Večerni koncert. — 22: Literaren večer. — LANGENBERG 17.45: Popoldanski koncert salonskega orkestra. — 20: Z vetrovi in oblaki. (Pevski koncert zboru in solistov). — Koncert lahke godbe. — STUTTGART 16: Popoldanski koncert. — 20.15: Orkestralni in pevski koncert. — 22: Program iz Frankfurt. — BUDIMPEŠTA 9.15: Popoldanski koncert. — 12.30: Koncert tria. — 17.40: Koncert ciganske godbe. — 19.50: Prensos opere iz Zagreba. — Prensos godbe za ples. — LONDON 19.15: Lahka večerna godba. — 19.45: Lahka večerna godba. — 19.45: Mešan večer. — 22.15: Potrkavanje. — 22.30: Študentske pesmi. — 23: Godba za ples. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21: Mešan večer. — STOCKHOLM 18.30: Reproducirana glasba. — 20.10: Koncert operetne glasbe. — 21.40: Koncert solistov.

Torek, 18. junija.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa borzne vesti, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 18: Koncert radio-orkestra. — 19.30: Kraljski prepad: Marjanščica. (G. Kunaver). — 20: Ob desetletnici slovenske univerze: II. O juridični fakulteti. — 20.30: Kulturna stremjenja slov. akademika v prvem desetletju slov. univerze (g. Tone Kroš, cand. phil.). — 21: Koncert slovenskega akademskega okteta. — 21.30: Recitiranje pesmi Strečka Kosovelja. — 22: Koncert akademskega kvarteta. — 22.30: Informativno predavanje o naši univerzi. V srborvaščini govori prof. Jurkovič, v francoščini pa g. Niko Kuret. — Revija himen akademskih društev.

ZAGREB 13.15: Reproducirana glasba. — 17: Poljuden popoldanski koncert kvarteta. — 19: Poročila. — BEOGRAD 12.45: Reproducirana glasba. — 17.45: Koncert godbe kr. garde ali pa radio-kvarteta. — 20.25: Klavirski koncert. — 21.25: Poročila. — 23: Koncert srbskih ciganov. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert. — 19.05: Koncert godbe na pihala. — 20: Poslušne skladbe. (Petje in orkester). — 21.25: Grečanirove pesmi. — 21.45: Koncert na violi in čelo. — 22.20: Lahka večerna godba. — BRNO 17.45: Arile in pesmi. — 19.05: Koncert cerkvenih skladb. — 20: Koncert godbe na pihala. — 21: Prensos programa iz Prage. — VARŠAVA 17.55: Popoldanski koncert orkestra. — 19.20: Prensos opere iz gledališča v Katovicah. — Prensos inozemskih postaj. — DUNAJ 11: Popoldanski koncert. — 16: Koncert orkestra. — 17.40: Glasbeni program za deco. — 20.05: Odlomki iz starih in modernih operet. — BERLIN 17.25: Popoldanski koncert orkestra. — 20: Prensos iz Stetina: Koncert moškega in deškega pevskega zbora ter orkestra. — 21.30: Klavirski koncert. — FRANKFURT 16.35: Orkestralni in pevski koncert. — 20.15: Starejša in moderna godba na pihala. — 21.15: Čelo-koncert. — Reproducirana glasba. — LANGENBERG 17.45: Koncert iz Frankfurt. — 20.15: Orkestralni koncert: nemške simfonije. — STUTTGART 16.15: Pevski koncert s klavirjem. — 20: Koncert filharmoničnega orkestra: odlomki iz operet. — 21: Veseloliga. — 22: Pevski koncert ženskega zbora. — 23.15: Lahka glasba. — 24: Koncert železničarske godbe iz Gradca. — BUDIMPEŠTA 9.15: Popoldanski koncert. — 17.30: Popoldanski koncert lahke godbe. — 19.30: Stare madžarske pesmi. — 20.45: Mešan večer. — Reproducirana glasba. — LONDON 19.45: Večerni koncert. — 21.15: Klavirske skladbe. — 21.35: Mirozov in koncert voljaške godbe. — 22.15: Veseloliga, potem nadaljevanje mirozova. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21: Wolf-Ferrarijeva opera »Suzanna talnosta« in Mascagnieva opera »Cavalleria rusticana«. — STOCKHOLM 18.30: Reproducirana glasba. — 20: Zborovski koncert in vojaška godba. — 22: Koncert lahke godbe.

Sivi lasje

Samo barvanje je jako lahko in enostavno za vsakega posameznika. Ne maže, roke, glave niti perila. Popolnoma neškodljivo za lase in za uspeh vseh namenov. Jamčimo Garancija 36 Dn.

CENTIFOLIA, kozmetički zavod, Zagreb, Jurjeva 8 — Zahtevajte brezplačne ilustrirane prospekte! 226 a

226 a

U. Uchtritz:

Dve smrti

Ne govorite, da poznate življenje, če poznate jasni dan z vsemi njegovimi lepotami, ne govorite, da poznate življenje, kadar leži pred vami nočna tema, tema tistih noči, katere ste zapravili na plesu, ki ste jih prečuli in morda pre-jokali.

Ne govorite, ljudje, da poznate življenje, če ne poznate tiste kratke ure med nočjo in dnevom, tiste neskončne ure brez časa, ko se porajajo polovičnosti življenja, napol glasovi, ki tako tajno zvenijo v pesmi življenja.

Ne govorite, da poznate ljudi in reči, če niste prislusnili glasovom, ki vam drhtijo v duši, samo za trenutek, in potem za večno umolknejo.

Ob tem času, med nočjo in rojstvom dneva, se vijejo ulice kakor mrtvi, temni prekopi. Samo rdečkasta megla v signalnih pričah, da življenje še ni izumrlo. Samo električna luč kriči, da še ni konec vsega, da življenje živi, čeprav trenutno počiva.

Ob tem času je zrak tako redek, da

slišiš iz največje daljave ropot železnih koles drdrujočega vlaka in se ti zdi, da stojiš poleg tira, po katerem se premika železna kača.

Ob takem času je zvonil zvonec na vratih zdravnikovega stanovanja. Mlad možki je nervozno pritiskal na gumb in zvonec je pel, pel brez konca in kraja. Zvonenje je bilo tako glasno, da se je slišalo po vsej ulici. Tukaj, v tem siromašnem stanovanju je živel mlad zdravnik, ki je bil šele pred kratkim začel prakso in je imel malo, prav malo bolnikov.

»Hitro, prosim, hitro... Podvizajte se... Nesrečen slučaj...«

Tako je govoril mladi možki, ki je nervozno pritiskal na zvonec. Čez kratek čas sta stopila iz hiše dva možka. Korakala sta naglo, hlastno. Njuni koraki so glasno udarjali ob tlak in odmevali od zidov dolgih, pustih in enoličnih hiš.

Zdravnik je le za hipec videl lice mladega možkega. Posvetil mu je z žepno svetilko v obraz, da se preveri, kdo ga išče. Na njem je takoj opazil neko črto, katere si ni vedel prav raz-

ložiti. Vendar ni razmišljal o tem. Saj je bil za vsak slučaj vtnakl in žep revolver. V njegovem koncu mesta je bila takšna opreznost življensko potrebna.

Stopal sta naglo dalje. Pot je bila dolga, neskončna. Naposled sta prišla do hiše. Ulica je bila viugasta in nečista.

Spremljevalec je razlagal zdravniku: »Padla je na stopnicah...«

Potem je govornik utihnil. Prišla sta bila do tesnega dvorišča in ko sta ga prekoračila, sta morala po lesenih stopnicah v majhno izbo, koder se je razlivala medla svetloba iz plinske svetilke. Izba je bila kaj bedna. Nekaj starega, ogolodanega pohištva je bilo vsa njena vsebina.

V ozadiju je stala postelja. Na nji so ležale umazane cunjce.

Na tej postelji je ležalo oblečeno dekle, šestnajst let in je utegnito biti. Zdravnik ji je pogledal v lice. Bilo je blede, kakor iz voska. Iz ust ji je curljala kri, oči je imela zaprte. Otiral je roke in noge, da bi se prepričal, ali niso udje polomljeni.

»Pomagajte, da jo slečem,« je rekel

nato mlademu možu, ki ga je bil pripeljal semkaj. Ta je stal ves prepaden in z grozo opazoval sleherno zdravnikovo kretnjo.

Slekla sta jo, kakor slečeš bolnika. Med tem opravilom je zdravnik videl, da je imelo dekle samo eno nogo obuto. Vendar se mu ni videlo primerno, da bi bil vprašal, zakaj.

Telo je bilo, suho, deviško. Na levi strani je rahlo bilo srce. Čez nekaj minut se je ustavilo.

»Mrtva,« je dahnil. »Izkrvavela je na znotraj. Pridite popoldne k meni, da napišem mrtvaški list.«

In ko je stopal po stopnicah, da bi se vrnil na ulico, mu je rojilo po glavi tole: »Izredno kratek slučaj s to pacientko, ki je bila prva te vrste v moji praksi... Namestu recepta bom moral napisati osmrtnico.«

Nu, ko je šel preko dvorišča, je nekaj zašumelo skozi jutranji zrak in trenutek nato je telebnila na tlak človeška postava. Padec je zamolklo odjeknil med zidovi mračnega doma. Odprlo se je več oken, ljudje so privrli skunaj... In zdravnik, ki je spoznal v mrliču mladega moža, ki ga je bil malo

prej klical na pomoč, je moral ugotoviti še njegov konec.

Med dnevom in nočjo se porajajo čudne stvari... Rodi se polovičarstvo, ne dobro ne slabo, tisto, kar ni delež dneva ne noči, tisto, kar mora umreti, še preden je zaživelo...

Ko je mladi zdravnik čital večerne liste, se je ustavil ob poročilu: »V noči od sinoči na danes je bil izvršen izredno drzen vlom v neki bufet na periferiji mesta. Vlomilci so se dali po vsej priliki zakleniti v skladišče neke trgovine. Odondot so vdrl v bufet v prvem nadstropju. Prevrtali so strop. Luknja je bila zelo majhna, tako da se je mogla skozi njo preriti komaj deklica. Skozi odprtino je vlomilec pometal plen. Podoba je pa, da je vlomilce pri njihovem delu nekdo preplašil. Ostavili so plen in zbežali skozi okno skladišča. Vlomilec, ki se mu je posrečilo zvrtni luknjo v strop, je bil po vsej priliki slabotna ženska, zakaj odprtina je bila zelo majhna in na lico mesta je policija našla ženski čevlji. Ni dvoma, da to znamenje izdaja storilko, ki jo bo lahko izslediti...«

Kraljestvo mode

Čipke, velika moda

Nič ni čudno, da so čipke vedno priljubljene, temveč se njih priljubljenost še vsak dan veča, ker modna linija postaja vedno mehkejša. Nova čipkarska blaga pa kljub temu niso popolnoma mehka, vendar imajo na sebi nekaj, kar imenujemo »telo« in spominjajo na šeniljaste čipke, ki so bile lani moderne.

Karakteristika modernih čipk je motna barva. Čipke, ki se svetijo, namreč tako imenovani »španski robovi«, delujejo neplastično in plosko in veljajo za zastarele, ker sedaj rabimo samo tvarine, čijih vzorcev je posebno izrazit. Ne glede na to pa gre nova tendenca v to smer, da rabimo samo čipke z majhnimi vzorci, kar omogoča tudi lažjo obdelavo. Nikjer ne vidimo velikih ornametov, ki bi ovirali modno linijo.

Barve čipk so prilagojene zadnjim modnim barvam in njih odtenkom ter so odvisne popolnoma od dnevnice dobe in pa od vrste modela, ki ga rabimo. Popoldne vidimo pri večini temnomodro in beige, sem in tja tudi motno zeleno, zvečer pa belo, črno, žveplenorumenno in polnočnomodro barvo. Čudno se nam zdi, da rabimo čipke prav tako za promenado, kakor tudi za večerne prilike in da je edina razlika v liniji, čeprav je čipka vedno ista. Na ta način lahko napravimo iz istih čipk popoldanski model, kakor tudi veliko večerno obleko. Prav to je namreč značilno za novo modo, da rabi primeroma malo raznovrstnih materialov, zato pa te v več oblikah. Za prav elegantne prilike si izvolimo čipkasto obleko in k njej spadajo plašč iz istega blaga, ki ima obliko ravnega paletaja.

Zelo apartna ideja je čipkasti kostum, ki ga bomo letošnje sezono gotovo videli večkrat. Sestoji iz zvončastega krila in iz zgornjega dela v podobi jopice, ki sta pa lahko večkrat tudi združena, tako da imamo vtis, kakor bi bila v resnici jopica posebej. Robovi jopice so obrobljeni ali z žoržetom ali pa s taftom, ker se te tkanine s čipkami zelo dobro skladajo. Za tak kostum je najboljša pripravna temnomodra ali beige barva. (Slika 2).

Večerno obleko lahko združimo s popoldnansko, če čez čipkasto obleko brez rokavov nosimo pravkar opisano jopico. V tej sestavi smo sigurni uspeha na promeni, obleka sama nam bo pa izvrstno služila zvečer, ne glede na to, da jopica tudi pod vsakim plaščem dobro deluje.

Tipična elegantna obleka za popoldne, ki jo nosimo s prav velikim ali pa z zelo prilagojenim s klobukom in pa z lepimi listicami je predložena na predzadnji sliki. Na tej sliki vidimo tudi širok povoj ali pas, ki je vedno bolj v modi.

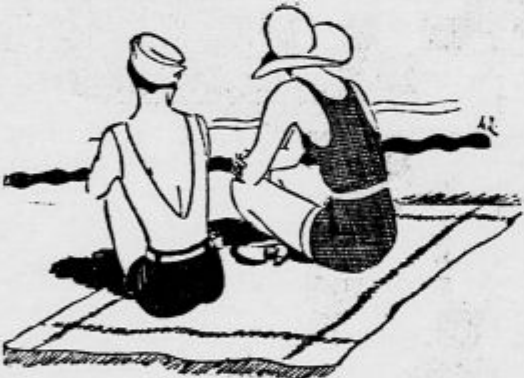
Pogosto pa napravimo čipkasto obleko popolnoma enostavno in jo združimo z žemperju podobnim modelom.

Na naši zadnji skici vidimo preprosto, vendar pa elegantno kreacijo, kjer je z žoržeto obrobljen in štirivoglato izrezan čipkast žemper združen s plisiranim krilom iz čipkaste blaga. Vsak temen plašč, zlasti pa preprosto svilen ogrinjalo pride v tem primeru najbolje do veljave, posebno če je podloga iste barve kakor svetla obleka. Klobuk mora biti seveda temen kakor plašč in prav tako tudi čevlji, ki morajo biti brez okrasov in so prav zato tako apartni.

Za večerne prireditve kombiniramo radi čipke z žoržeto ali gazo, in sicer nosimo, kakor doslej še vedno neenakomerno dolge obleke z njihovimi volani, rogliči in perutnicami, ki jih sedaj najraje vidimo. Prva slika nam kaže mičen model z ob strani podaljšanimi perutnicami, ki je razen s šalom iz čipk okrašena na zgornjem delu tudi z vstavljenimi čipkami, kakor jih vidimo tudi na spodnjem delu krila. Tudi ozek pas iz svilenega traku, ki kontrastira prav tako s čipkami kakor z žoržeto, je še vedno moderen.

Obleke za solnčno kopel

Ker mora biti ta obleka krojena drugače, kakor prava kopalna obleka, smo se zadnjo sezono privadili nositi s seboj na popotovanje dva trikoja, kar je tudi zato prijetno,

ker je eden vedno suh. Med tem ko je obleka za plavanje zato, da se tesno prilaga telesu, zelo malo izrezana, imajo trikoji za solnčno kopel zelo globoko izreze, ki so tudi zato pripravi, da je koža enakomerno globoko zagorela in torej nikdar ne nastane konture, kakor pri malih izrezih, ki so pozimi pod večernimi oblekami zelo nelepe. Navadno so te obleke izrezane v obliki črke V, večkrat jih pa vidimo zadnji čas tudi v obliki lire, ki imajo zelo ozke naramnice, da koža enakomerno zagori.

»Vrag vedi, da se ravno tebi pripete take stvari,« ga prekinem nezadovoljno, ker je iz opisovanja zamotane psihologije Burjatov, ki so krščeni pagani, začel v čisto navadno spiritistično pustolovščino.

»Jaz sem ti že čisto povedal, da...«
»...so med nehom in zemljo stvari, o katerih se naši šolariki modrosti niti ne sanja, drug Horacio,« sem dopolnil njegov začetki stavek.

»Da. Zlasti pa tebi ne, ki si eden izmed najbolj zakrknjenih materialistov, kar sem jih še videl.«

»Prav, pa povej, kako si pokopaval. Čez trideset let si pač imel lahko delo, ker ni bilo dosti pokopavati.«

»To je, da trupla sploh nisem videl.«

»Verjamem, čez trideset let! Samo, kaj si le pokopaval?«

»Delo ni bilo lahko. Le poslušaj: L. 1912. sem se vrnil z dolgotrajne ekspedicije Curajeva po Pamirju v rodno Ukrajino. Med potovanjem sem zbolel, naporu so me močno izdelali in moral sem se vrniti. Prinesel sem s seboj obilo dragocenega materiala o šegah, navadah in verstvu tamošnjih divjih plemen in to snov sem doma urejal za poročilo Akademiji. Delal sem cele dni in noči, tako sem se bil zagrizel v snov. Nekega popoldneva sedim pri pisalni mizi, kar začujem po sobi lahne korake. Obrnem se in ugledam deklico v noši naših »dvorovih« služkinj. Stala je par korakov od mene in me molče gle-

Peri s Persil-om in ravnaj pravilno!

Je sicer zelo enostavno, toda važno!

1 Raztopi Persil v mrzli vodi.

2 Napravljeno raztopino elij v kotel napolnjen z mrzlo vodo.

3 Perilo lahko vlagaj in pusti, da počasi zavre. 4 ure kuhati zadostuje.

4 Potem dobro izperi najprej v topli in zatem v mrzli vodi.

Poskusite tako! Videli boste: Persil izpolnjuje, kar obljubuje!

Velik klobuk

Elegantne popoldanske obleke si ob veliki vročini ne bomo mogli misliti brez velikega klobuka, ki je garniran ali pa tudi brez okraska. Če je okrašen, je vedno okra-

šen zelo malo in navadno samo s trakom ali pa z nekaterimi stiliziranimi umetnimi cveticami. Material, ki so iz njega izdelani najnovejši klobuki, je vedno zelo lep in sicer navadno razna imoziemska slama, večkrat pa tudi prozorna žima, ki je vedno elegantna in mora biti iste barve kakor obleka. Na naši skici vidimo na levi strani širok lepo upognjen klobuk iz bangkok-slame z bledimi rožami, ki so fino nijansirane, na desni pa prej opisano obliko iz žime, ki je obrobljena s čipkami ter okrašena na glavi nežno s trakci.

„Schulz Universal“ tehnica je najboljši varuh Vašega blaga in denarja. Zahtevajte brezplačno posvetovalni poset zastopnika. JUGO SCHULZ, d. z o. m. zavezo v Ljubljani.

Pri slabokrvnosti

po prestani težki bolezni uživajte samo

Chinoferrin

Dobi se v vsaki lekarni.

3-a

Predpasnike,

damske in otroške, iz listra, kloba, kretona in bele, v najrazličnejših modernih fazonah, kakor tudi zelo trpežno damsko perilo, dobite v največji izbiri in najceneje edino le pri: F. in I. Gorčar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. 7784

Zdravstvo

Zdravniška posvetovalnica

G. Fr. J. v L. Iz vašega, sicer precej netočnega opisa sklepamo, da ne boste imeli boleznih v »grlu«, ampak v goltancu. Bolezni ne smatramo, če smo pravo zadeli, za posledico hripe. Verjetno trpite na obolenju tonzil (drgal), katere bo treba izrezati. Če je temu tako, kot domnevamo, dajte se zdravniško preiskati in odločite se v primeru da vam zdravnik to nasvetuje, za vstop v ljubljansko bolnico (oddelek za bolezni v grlu, nosu itd.). — Dotlej si pa izpirajte in izgrgavajte usta z raztopino kalijevega permanganata v vodi. (Raztopina imej rožnato barvo, ne temnejšo!) — Pušenje bi bilo seveda najbolje opustiti. — »Frida«. Opisane neprijetnosti izhajajo iz ustroja, odnosa so posledice endokrine sekrecije, čije natančnejše učinkovanja in uveljavljanja pa žalibog še ne poznamo. Mnogokrat taki pojavi sami od sebe preminejo, kakor so prišli. Dvomimo pa, da bi z zdravili mogli kaj odločilnega doseči. Stvar je treba pretrpeti. Seveda pa ne more škoditi, da se obrnete na ginekologa, in če treba, tudi na nevrologa. Na slednjega ob času razvitega napada. — G. V. S. v P. S. Teža človeške srca je jako različna in se giblje v širokih mejah. Teža srca, absolutno vzeta, je pri moškem večja nego pri ženski. Z ozirom na telesno težo, torej relativno, je pa že ohranilo žensko srce svoj stari, dobri sloves, in prekaša moško po svoji velikosti. Absolutna teža zdravega srca odraslih znaša 177 — 250 gr. — G. P. K. v V. Glede opisane iztoka se lahko pomirite. Otrok gotovo ne bo trpel radi tega nobene škode. Vnetja lajčnikov so pa neredkokrat izredno trdovratna obolenja. Jasno je, da je vsak nasvet nemogoč brez osebne preiskave. Obrnite se vendar na pristojnega ginekologa. — G. M. Š. v Z. o. S. I. Opisani pojav pri nekaterih ljudeh prežeda od osebe. Polav temelji včasih deloma na posebni konfiguraciji okostja, deloma na slabotni prožnosti in napetosti, kot preveliki tenkostosti kože. Ali niste morda shušali? Z zdravili se ne doseže ničesar, kaj malega pa morda z masažo in kako poredivno kuro. 2. Proti širokim poram ni sredstva. — Tako prvo kot drugo je dano. 3. Edino radikalno sredstvo je operacija. Mlačne kopeli bolnica lahko jemlje. Pazi naj tudi, da se redno in mehko iztreblja, primerno giblje ter preveč ne sedi. Glede dijet: sočivja, zelenjava, salato, sadje, sadne sokove, kislno mleko. — G. M. P. v B. Brez osebne preiskave se o vaših krvavitvah ni moči izreči. Obrnite se vendar na kakega specialista za ženske bolezni. — Prav tako se brez doslednega zdravljenja ne da nič storiti proti vašemu »nahodu«, o katerem ni moči brez preiskave dognati, na čem temelji. Tudi glede nosu se bo treba obrniti na strokovnjaka za bolezni v nosu. Kot domače, olajševalno sredstvo pa dotlej lahko poskusite njuhati sladkorni prah in v nos srebati limonin sok. Za trenutek morda kaj malega pomaga. —

»Vzrok«. Da je taka preiskava neprijetna, umejemo, ali potrebna je, ker se samo z njo lahko dožene bolezen in njen vzrok. Zato se odločite in se dajte ginekološko preiskati. Edino preiskujoči zdravnik vam lahko odgovori na vašo vprašanja in vam bržčas lahko tudi odpomore. Mi obojega ne moremo. — Kar se tiče vaših pomislekov glede za zdravniško pomoč potrebnih sredstev (ne oziraje se na to, da pač ogromna večina zdravnikov nudi v resnici revnim radevolje brezplačno svojo pomoč) — imate, če niste vključeni v kakoli bolniški blagajni, — povsem brezplačen ambulatorij v ženski bolnici, kamor se lahko z vsem zaupanjem vsak čas zatečete. — G. K. P. v L. Velja isto, kakor smo napisali v vrsticah pred odgovorom na vas. — G. I. K. v St. J. Iz vašega opisa posnemamo, da ste v prav dobrih zdravniških rokah in da ste povsem pravilno zdravite. Če bi se skrbeli za redno iztrebljenje, tem boljše. Tudi v tem se zlagamo z vašim zdravnikom, da trpite na arteriosklerozi. Vživajte lahko vsako tečno, lahko prebavljivo hrano, osobito sočivje in sadje. Alkohol je seveda v vsaki formi prepovedan, prav tako tudi kava, čemur pa, kot pravite itak niste podvrženi. Živčeno ste seveda samo toliko bolni, kolikor je odvisno od obolenja žila, ki možgane oskrbuje. — »Deprimiran«. Okvare, ki jih napravila tobak v primeru k alkohola, so neznatne. Kdor se sploh vzdržuje obolenja, čtori najbolje. Ker povzročajo aparati živega srebra obolenja v uših, je jasno, da naj se ob času te kure opusti kajenje. Za dobo kur z salvarzanom ta prepoved nimaa zmisla. Alkohol naj bi opustil vsak količnik težje bolan človek sploh popolnoma, ker organizem samo slabi. — Kako se zdravi in po kateri »šabloni« je irelevantno. Jasno je, da tudi dobro izšolan nespecialist lahko bolezen zdravi. — Stoprv ponovna preiskava krvi ugotovi po letih, da je bolezen minila.

Mladost, svežost, lepota!
CREME DARUARY

Najbolj dovršen proizvod moderne in znanstvene kozmetike. Kar po prvi uporabi postane koža sveža, mehka in fina, odstrani vso nečistost, mozolje, spuščaje, pege, rdečico nosu in drugo. Na zahtevo smo razposlali okoli 30.000 poskušnih puščic ter na temelju tega prejeli mnogo priznanj in nad 20.000 naročil. Ne verujte nikomur, ampak zahtevajte brezplačno poskusno puščico, da se prepričate. Poslujemo Vam jo brezplačno, ako nam pošljete za stroške v znamkah Din 2.—. Originalne triglate puščice dobite po ceni od Din 15.— v vsaki boljši strokovni trgovini. S pošto pošljite: 112-a

Apoteka BLUM, Subotica 3.

B. Br.:

Zagoneten pogreb

Vasilij Vasiljevič je fanatičen pristaš ne vem kake teosofsko-avdentičistične sekte in kot tak trdno veruje v preselevanje in popotovanje duš. Sestavil si je že do popolnosti izgrajen sistem in vse posmrtno reči so mu tako jasne, kakor večini ljudi niso jasne niti vsakdanje posvete zadeve. Odkod njemu vse te globoke stvari, to ve sam ljub bi bog. Govori pa o njih, kakor tisti, ki jim poklic in stan nalagata, da se postavijo med Stvarnika in grešnika ter redno več vedo o božanstvu, nego grešnik, ki je oborožen najmanj s takimi možgani. Vedno sem se čudil, kako to, da ti posredovalci — lame, bonci, rabini in kakor se že imenujejo — vedo stvari tako natanko, točno in absolutno nezmotljivo.

Vasilij Vasiljevič ni nikak posredovalec med stvarnikom in grešniki, njegov sistem ni zakonito zaščiten, zato pa je tem zanimivejši. Pridejo dnevi, ko se mi zahoče njegovih pripovedk o šamanih, ki jih je opazoval v Sibiriji, in ker je Vasia sijajen pripovedovalec, poet in pred vsem človek, ki je prepoštoval vso necivilizirano severno Azijo, ga silno rad poslušam. Pretekli teden me je presenetil z odkritjem: »Nekdaj sem pokopal človeka, ki mu je duša blobila po svetu trideset let in iskala pokoja.«

dala, kakor bi imela kako prošnjo do mene. »No, kaj je?« jo vprašam. V tem hipu je moj glas razbil vso sliko. Pomolčal je, potegnil iz cigarete in se zaglobil v davni prizor.

»Živci, moj dragi, naporno delo, prestana bolezen, halucinacije,« mu velim. »Vse to je ravno temeljni pogoj, da se osvobodijo teže človeške zmote. Toda to ni bil samo optični privid. Ponoči se mi je spet prikazala v spanju. Isti proseči pogled. Zopet sem jo vprašal, česa želi od mene. »Pokopljite me,« je dejala. »Ali si mrtva?« »Že davno.« »Kje si umrla?« »Utonila sem v Rdečem morju.« Pa sem se prebudil in čez dan vse pozabil. Deklica pa se mi je prikazala še par noči, tako da sem povedal o čudni zadevi svoji prastari ujanji.

»K psihijatri bi bil moral iti, brat. Broma, broma, ne svetov prastare pestunje.«

»No in ujanja mi je povedala, da je iz našega dvora res pred več ko tridesetimi leti odpotovala devotika Marjka z neko znano moskovsko družino na Daljni Vzhod. Moč je bil v daklomatski službi in je odhajal z obitelji na svoje mesto. Kasneje je prišlo poročilo, da je Marjka utonila. Vprašal sem tudi svojo mater, ki mi je potrdila isto. Obema sem jo popisal in obe sta moj privid spoznali kot Marsko.«

»Jaz ti lahko takisto podrobno opišem ukrajinsko devotko, ako potrebu-

ješ še mojega potrdila o istovetnosti. Saj so skoraj vse enake, te krasotice.«

»Res, bila je krasotica, ta moj fantom.«

»... izrodek domišljije.«

»Pusti to, raje poslušaj. Posvetoval sem se z materjo, ki me je napotila na našega batjuško Anempodista Galaktionoviča. Ta mi je povedal, da lahko opravi pogrebne obrede, ker so podobni primeri predvideni...«

»Seveda so, pomisli: Taka stara institucija, kaj se je že vse primerilo v teh dva tisoč letih, za vsak primer imajo izhod. Opravi je molitve pa je bilo!«

»Ni tako enostavno, kakor si misliš. Moral sem jo preje obleči, kakor se pri nas spodobi obleči mrliča.«

»Ah, tu pa je problem. Močno me zanima, kako si to napravil.«

»Batjuška Anempodist Galaktionovič mi je naročil, da naj za svoj denar kupim mrliške obleke in jo razdam siromakom. Sva sva z materjo — pozabil sem povedati, da sem imel Marjko pred seboj vse tiste dni, ako sem le zaprl oči — in sva nakupila za moj denar obleke, perila in obutve. Zvečer pa sem poiskal siromake in sem jim razdelil te stvari. Tako sem oblekel mrliča. Batjuška je potem opravil vse potrebne molitve v moji navzočnosti za »deklo božjo v bogu počivšo« in...«

»Stvar je bila končana na tvojo srečo brez opazovalnice.«

»Ne še. Se tisto noč se mi je prišla zahvaliti s tremi globokimi pokloni. To vse je po tvojem bolestan halucinacija, ali povem ti dokaz, da je bila nesrečna smrt deklice v Rdečem morju fakt. Imel sem namreč strica v Odesi, v upravi daljnovzhodne plošbe. Sel sem k nemu in se mi je smejal. Govoril je nekaj takega, kakor ti.«

»No, vendar en pameten tip v tvojem romanu.«

»Nisem mu dal miru, sedel sem mu za vrat in ga nadlegoval, dokler mi ni dal uradnika, da sva z njim preiskala vse ladijske spiske brodov, ki so pred tridesetimi leti potovali na Daljni Vzhod. Naša črnomorska plošba v Indijo in na Kitajsko je razmeroma mlada, zato nisva dolgo iskala. Našla sva Marjko med potniki in zabeležko, da je izginila s krova med vožnjo po Rdečem morju. Povedal sem materi vse podrobnosti in tudi ime onega diplomata. Izvedel sem, da je že davno končal kot samomorilec in da se je tedaj šušljalo, da je on kriv Marjine smrti. Mat in ujanja sta mi povedali, da jo je gospod sam pahnol preko krova v morje.«

Teža zločina in tragika nesrečne smrti je legla na naju. Obmolnila sva in Vasilij Vasiljevič je po par dolgih minutah prekinil mučno tišino: »Da, drug Horacio...«

Selska dečja kolonija v Lukovici

edina te vrste v Jugoslaviji — Kolonija obstoji že tretje leto — Vanjo prihajajo tudi otroci iz Hrvatske in Srbije

Zavod za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani upravlja in deloma vzdržuje tri večje kolonije: v Mostah in na Viču pri Ljubljani ter v Lukovici na Gorenjskem. V dečjo kolonijo v Lukovici se sprejemajo otroci po odredbi Zavoda za zaščito mater in dece, oziroma kuratorija selske dečje kolonije v Lukovici in se smejo vzeti iz kolonije samo z dovoljenjem predsednika kuratorija, dočim spadati koloniji v Mostah in na Viču v vrsto »nevezanih« dečjih kolonij. Med materami in rejnicami obstoje medsebojne pogodbe, ki odražajo način prehrane in vse drugo, kar naj vrše rejnice, a Zavod za zdravstveno

bi smatraj to za potrebno.

— Kdo plačuje rejnice?

— V nevezanih kolonijah v Mostah in na Viču matere same, v Lukovici pa kuratorij, ki upravlja »fond selske dečje kolonije«; tega, kakor znano, fundira društvo »Dečji in materinski dom kraljice Marije«. Iz tega fonda se pokriva rejnine, potnine in vsi ostali režijski stroški. Kuratoriju plačujejo oskrbnino vsi količnik premožni starši, kajti popolnoma brezplačno se sprejemajo v oskrbo dečje kolonije le oni otroci, za katere starši ali njihovi namestniki res ne morejo prav ničesar prispevati in za katere se ne more najti

Hiša z Gradišča, kjer ima skoro vsaka boljša družina rejnčka

zaščito mater in dece vrši zdravniške posle in eventualno v potrebnih, važnih primerih, tudi financira oskrbovanje otrok. Večje uspehe kakor ti dve nevezani koloniji beleži »vezana« kolonija v Lukovici, ker sta tu mati in rejnica vezani s strogimi predpisi.

Preden sem se odpeljal v Lukovico, da si ogledam tamošnjo kolonijo, kjer je v reji do 40 otrok, sem se zgledal pri predsedniku kuratorija, šefu Zavoda za zdravstveno zaščito mater in dece g. dr. R. a. g. a. š. u. Želel sem zvedeti, kakšen namen ima kolonija, kateri otroci se sprejemajo vanjo, kakšnim rejnicam se oddajajo otroci in druge zanimivosti.

nobena korporacija, ki bi plačevala zanj. Za te otroke pokriva vse stroške kuratorij iz svojega fonda. Popolnoma brezplačno se smejo sprejemati otroci le v prav izjemnih primerih in samo, če je fond dobro založen s sredstvi.

— Koliko znaša rejnina?

— 300 Din mesečno, od katerih pa gre 50 Din za zdravila in otrokovo perilo.

— Kakšnim rejnicam oddajate otroke?

— Zdravim, čistim, razumnim in marljivim po takih vaseh, ki niso predač od središča z dečjim dispanzerjem. Vsaka rejnica mora absolvirati

Rejnice so prišle z rejenčki k zdravniškemu pregledu v Zdravstveni dom

— Selska dečja kolonija v Lukovici ima namen, zavarovati otrokom, ki se morajo oskrbovati v reji, v najnežnejši dobi zdrav razvoj pri rejnicah s pomočjo državnega dečjega dispanzerja in pod njegovim nadzorstvom. Ona skrbi za čim hitrejši odtok dece iz zaprte (zavodove) zaščite ter s tem povečuje kapaciteto zaprte zaščite. V kolonijo se sprejemajo oni otroci v starosti enega meseca do 6. leta, ki nimajo iz socialnih ali zdravstvenih razlogov prave

brezplačni tečaj o negi in prehrani dece, ki ga vrše potujoči tečaji Zavoda za zdravstveno zaščito mater in dece. Zaščitna sestra dečjega dispanzerja pridobiva in izbira primerne rejnice pod zdravniškim vodstvom ter vodi njihovo evidenco.

Izbir vsake rejnice mora potrditi zdravnik dečjega dispanzerja. Ta pregleda ob izboru rejnic, njeno družino in njeno hišo glede zdravstvene sposobnosti za rejo dojenčkov in male

Rejnica pripoveduje zaščitni sestri, kako je z njenim rejenčkom

družinske oskrbe, pa po svojem razvojem in zdravstvenem stanju niso potrebni zaprte zaščite. V koloniji ostanejo lahko do dovršenega šestega leta. Otroci se sprejemajo v kolonijo takole: oni, ki niso v zaprti zaščiti Zavoda za zdravstveno zaščito mater in dece, se sprejemajo samo na intervencijo svojih staršev ali njihovih namestnikov, one pa, ki so v zaprti zaščiti zavoda, premešča v kolonijo šef zavoda. Starši ali njihovi namestniki morajo pristati pri sprejemu vsakega otroka v zaprti zaščiti zavoda s pisмено izjavo nato, da šef zavoda lahko premesti otroka v selsko dečjo kolonijo, kadar

dece. Pozneje se izvrši enak zdravniški pregled redno vsako leto, izredno pa še vselej, kadar se pokaže potreba.

— Kakšne dolžnosti imajo rejnice?

— Rejnice so obvezane, hraniti in negovati rejenčke strogo po navodilih, ki jih dobivajo od zdravnika in dečje zaščitne sestre; drugače izgube pravico sprejemati otroke v rejo.

Rejnice morajo prinašati svoje rejenčke redno v posvetovalnico za matere; termin jim določa zdravnik dispanzerja. Kjer zdravnik ne določi drugače, velja pravilo, da prinašajo v posvetovalnico dojenčke vsak mesec, otroke v drugem letu vsak drugi, v tre-

tjem letu pa vsak tretji mesec. Če zamude termin, jih upraviči le lastna ali pa težka otrokova bolezen, vreme ali drug izjemno redek dogodek. Najmanj vsakih 14 dni poseti zaščitna sestra vse dojenčke v koloniji, najmanj vsak mesec pa vsa malo deco, če pa je potrebno, tudi večkrat v tednu.

— Kaj se zgodi, če otrok nenadoma zbolí?

— V tem primeru mora rejnica takoj z njim k zdravniku v dečji dispanzer, oziroma h krajevemu zdravniku, ki ga honorira kolonija. Če pa je otrok pretežko bolan, mora to takoj sporočiti v dispanzer, da pride zdravnik na dom.

Radji večjega vpogleda v institucijo dečje kolonije v Lukovici sem se zanimal za socialni položaj staršev, katerih otroci se nahajajo v tej koloniji in dobil sem naslednje podatke: kakor je iz njih razvidno, se nahajajo v koloniji otroci iz najnižjih in najvišjih slojev:

Oče:	Mati:	Mesečni zaslužek:	Otrok zak. ali nezak.:
predil. mojster	delavka	Din 2.800—	zak.
brez poklica	visokošol.	brez dohodkov	nezak.
tipograf	služkinja	Din 2.800—	"
profesor	"	2.300—	"
univ. prof.	"	4.500—	"
hlapec	"	700—	"
predelavec	postrežnica	1.100—	zak.
laborant	služkinja	1.100—	nezak.
peh. kapetan	mati umrla	3.200—	zak.
delavec	služkinja	800—	nezak.
tov. delavec	kovačica	1.900—	zak.
kroj. pom.	vlaevalka	1.780—	nezak.
oče neznan	strežnica	100—	"
tov. delavec	delavka	1.000—	zak.
žel. čuvaj	mati m. rila, zaprt	1.300—	"
hlapec	služkinja	700—	"
kurjač	mati umrla pri porodu	1.250—	"
posestnik	služkinja	brez navedbe	nezak.
zdravnik	študentka	Din 2.900—	zak.
študent	"	dohodkov	"
delavec	služkinja	Din 1.500—	nezak.
trgovec	igralka	900—	zak.
trg. pom.	gospodinja	Din 1.500—	"
mali kmet	mati umrla	brez navedbe	"
mali trgovec	mati umobolna	brez navedbe	"
učitelj	učiteljica	Din 3.100—	"
žel. uradnik	delavka	2.400—	"
fin. uradnik	uradnica	2.700—	"
narežnik	gospodinja	1.100—	"
delavec	delavka	1.850—	"
tov. mo. ster	gospodinja	3.200—	"
uradnik	služkinja	2.100—	nezak.
trgovski zastopnik	gospodinja	3.000—	zak.
kovač	uradnica	2.300—	nezak.
delavec	služkinja	1.700—	"
kmečki hlapec	učiteljica	1.800—	"
uradnik	uradnica	2.900—	"
poduradnik	služkinja	950—	"

Bil je lep popoldan, ko sem se odpeljal z avtomobilom Higijenskega zavoda v spremstvu zdravnikar dr. Trtnika v Lukovico. V piči pol uri sva bila že v Zdravstvenem domu, kjer je čakalo na ordinacijo okoli 25 rejenčev z rejenčki. Vsi otroci so bili videti zdravi in krepki. Dr. Trtnik se je ljubeznivo razgovarjal z rejnicami, pregledoval otroke in dajal navodila.

Napotil sem se v četrti ure oddaljeno vas na hribu Gradišče, ki ima menda največ rejnic. Stopil sem v več hiš in sem prepričan, da vladata povsod največja čistota in red.

— Koliko rejenčkov ste že imeli?

— Tale je že četrti. Zelo ga imam rada. Za vsakim, ki sem ga morala oddati, sem se jokala. Dala bi ne vem koliko, da bi ostal moj.

Vprašal sem pozneje zdravnikar dr. Trtnika, če smem verjeti takim izjavam.

— Vse, kar so vam povedale, je res. Otroci uspevajo prav zaradi tega, ker se nahajajo v dobri materinski oskrbi. Imamo že več primerov, da so rejnice vzele rejenčke za svoje ter da skrbijo tako zanje, kakor bi nikdar ne njihovi starši. Institucija selske dečje kolonije je dosegla uspehe v vsakem oziru, da so zadovoljni zavod in starši, ki so nam poverili svoje otroke.

V spremstvu zaščitne sestre sem si ogledal več hiš rejenčev v Vrbi in na Prevojah. Rejenčki dečje kolonije v Lukovici, sedaj 39 po številu, so namreč na reji v vseh okoliških vaseh. Povsod sem imel priliko prepričati se, da se rejenčkom dobro godi. Zaščitna sestra rejnice marljivo obiskuje in jim nudi vsak čas svojo pomoč.

— Kolonija v Lukovici je edina te vrste v Jugoslaviji, mi je pripovedoval zdravnik dr. Trtnik. V kolonijo prihajajo otroci iz izjemnih primerih tudi iz Hrvatske in Srbije, če je za njihovo vzdrževanje poskrbljeno po starših ali občini. V zdravem gorskem zraku otroci najlepše uspevajo. Kolonija obstoji že tretje leto, a ni doslej niti en otrok umrl. Zbolelo jih je le malo, kolikor pa jih je, bi zboleli prav tako tudi pod najskrbnejšim nadzorstvom staršev. Namen naše kolonije je, da vzgaja otroke v rodbini in za rodbino, čeprav ne pod rodno streho.

Najboljše tamburice

Farkaševga in sremškega sistema izdeluje in razpolaga ob tamstvu

stara hrv. tvornica tamburice

Stjepan M. Gilg

SISAK 610

Kačičeva 174 (Hrvatska)

Cenovnik tamburice pošljem na zahtevo zastop. Odklikovan z 2 zlatima kolajnama.

Pod črnim slavolokom na Savi

Pot s čolnom skozi večerno nevihto v jasno noč

Tisti teden so novice iz vseh pokrajin prinašale poročila o uimih, toči, krajevnih poplavih in trganju oblakov. Iz Južne Srbije, iz Bosne, iz Slovenije, iz Podravine. Samo ta naš srednji predel slavonsko-sremskega Posavja doli do Beograda je bil zaenkrat obvarovan vsakega neurja. A kakor je Sava pri tekala vedno bolj kalna, so v vedno mučnejši solnčni soparici čez dan ležli na sinjemodri nebeški svod težki oblaki, grozeči z gostimi pljuskami.

Sreda vročega popoldne — ne vem, koliko je bila ura, ker je nikoli ne nosim s seboj, in minareti so brez nje — je čoln, vnovič dobro založen s proviantom, nastopil nadaljnjo pot od Brčkega proti Beogradu. Kolona splavov se je že pomikala v ravno smer pod ogromnim železnim mostom, dolgim ravno 888 m. — a na breg je še nekdo prihitel zamahnit z roko v slovo. Gospod Černič st. ki je bil dopoldne zadržan po opravkih. Rad bi še bil z rojaki izprezovoril domačo besedo, toda bilo je prepozno.

— Pa zdravi, zdravi! Srečno pot! ... V precejšnji zlojni ravni teče Sava od Brčkega dalje, mimo izginjajo poslednje male predmestne hišice, opekarna, tovarna špišta. Skupina fantov-soldatov pontonirjev, ki imajo v Brčkem svoji bataljon in je med njimi tudi mnogo naših iz slavonskih družin, ubira vesla velikega čolna. Veselo prepevajo, prost dan imajo in jim je naliubša zabava vesljanje po Savi. V senci grmičja na obeh bregovih polegajo leni kopalci in pristnih nesramežljivih Adamovih kostumih. A ženske so pri delu. Treske in drva pripravljajo — o, kako so pridne! Dve sedita na kratkem hrastovem klicu in ga varujeta, da se ne premakne, tretja pa vihti sekirko in odsekuje tresko za tresko.

— Pa nimate žage, babnice nore? Mar se tako pripravljajo drva?

Ne, žage pa nimajo. In saj se nič ne mudi. Da bo le nekaj trsk za večerjo, ko pride leni dedec domov. Zdaj se še solnči in lenari kjerkoli za grmičjem. Morda je nastavljal trnke. Če se kaj ujame do večera, dobro. Če ne, pa tudi. Kakor je božja volja. Saj to je bog lenobe in ravnodušja razprostrl svoja pokroviteljska krila.

Zopet ugledam lenega nagega dedca na bregu. Vprašuje, če je čoln napredal.

— Kaj te briga! Zakaj pa ne delaš, hudič?

Mar se zmeni lenuh, če bi ga s palcem podrezal pod rebra! Z desnico zamahne, kakor da je odgnal komarja in lenari dalje, nag raztegnjen na vročem solncu.

Za prvim malim ovinkom, ko se ob pogledu nazaj proti toku že v ničlo razblinja belina mesta in štrlijo v modrino dneva le še vtiki minareti pa par visokih rdečkastih dimnikov, dočim se velik most opaja le še kakor debela, več reko napeta vrv, — se Sava zopet izgublja med gosto grmičje. Poti že tri ure, solnce je naglo tonilo tja daleč nekam onkraj Slovenije. Zapihal je neprijeten, zlokozen vetrič, prav nič zaželen navzlic omotičnemu, soparnemu ozračju, ki se je sumljivo hitro mračilo, mračilo.

Nevihla s točo

A. gromska strela, — strahoten slavolok je tamle doli zrastle nad Savo. V velikanskem polkrogu se je ravno nad reko in ravnino strnilo čmo oblak, ki se je ves dan pomikalo od iztoka in juga na nebeško vzpetino. Nisem še videl tako črne, tako debelo nagrmadenega oblaka. Nič dobrega ne obetajo večerne ure. Vso pot je šlo brez nevihte, kakor da je bila samotno potujočemu čolnu po Savi naklonjena srečna vremenska izjema — tokrat pa: ne prijetni vetrič vzburlava vso vodno gladino, plašno se sklanja vrbičje in drevje — a čoln leže dalje ob bregu. Zavešča nikjer, med ločjem je bregovje blatno, močvirnato. Preden se približamo grozečemu slavoloku, mora čoln dohiteti splavarje. Mora! ... Močno ob vesla!

Že se utrinjajo prve debele kaplje. Le še pet sto metrov! V strahotno mračino, ki jo zdaj pa zdaj preseka dolg blisk, odmevajo pljuskaje udarci slavonskih vesel. Tudi za splavarje na odprtih reki nevihta ni šala. Za vsako ceno morajo splav priniti čim bližje k bregu, da ga čvrsto privežejo k vrbam in v kolbi prevedrilo hudo uro, sicer jim ga valovje sredi reke lahko raztrga.

A tokrat je za privezanje bilo prepozno. Splav je bil še kakih deset metrov od levega brega, ko se mu je priključil čoln. Rezek blisk in — vsula se je toča. Znašli smo se pod onim črnim, strašnim slavolokom.

Šestero ljudi se nas je sklonilo in stisnilo v ono malo splavarsko kolibo. Toča se je vsipala debela kakor orhi in ropotala po deskah kakor tristo postnih rangel. Udari, Elja, — naj bo tudi to prelasto!

Veter k sreči ni bil prehud in splav je neusmiljeno obispan od toče pa prepuščeno samemu sebi lezel dalje bližje brega v večerno eksplozijo oblakov.

— Ali jo seka, seka, kakor da bi oreh potresal! Pa se bo hitro ugnalo! Sino je zunan.

Se kakih deset minut je padala toča, vsega skupaj pa dob pol ure in zreševali so jo oblaki na splav in v čoln za ped visoko. Že smo daleč prešli črn slavolok, nevihta se je pomikala dalje gori proti Brčkemu, kjer so presekalavali temino oslepljujoči krvavožolti bliski, vžigaje se drug za drugim kakor neki magični ognji. Votlo grmenje je skozi prečiščeno ozračje prihajalo vedno počasneje na ušesa — nevihta je bila prestana. Na našem svodu proti vzhodu so se začele pojavljati prve večerne zvezde in z nizkega vsakega minareta, komaj še vidnega v gostem mraku, ležečem nad bosansko pokrajino, se je razgubljala večerna molitev muzejana.

Alah je velik. Alah je bog!

Ravno tam, na velikanskem ovinku Save pri tej bosanski vasi, ki ji nikoli ne bom vedel imena, smo se srečali izredno dolg povodni tovorni vlak: remorker s tremi pari visoko natovorenih šlepov. Zopet se je znatno zvalovila reka, a kaj to! Glavno je bilo za nami. Črni slavolok ...

Vožnja je šla mirno v noč. Posedli smo okrog splavarskega ognja pred kolibo in z dovptiji pretehtavali zrna toče, ki je na splavu naglo koptela. Ko pa sem stopil v čoln, da pribavim vse potrebno za večerjo, me je prešinilo nekaj, kakor rahlo sočutje:

Nova lepa aluminijasta skodelica, ki sem jo bil pred nevihto v naglici pozabil umakniti pod »streho«, je bila od toče tako grobo nasekana, kakor da je nerazumen otrok po njenem pokrovu za kratek čas udarjal z ostrim kamnom.

V družbi splavarjev v noč

Nepozabno lepi ostanejo človeku spomini na kratke nočne ure oddiha in pogovora pri splavarjih. Kakšni so ti ljudje — vedri, preizkušeni, pogumni. Od zgodnje pomladi, ko začnejo naraščati reke, jih srečujemo vso pot po Savi. Posebno letošnje pomlad, ko je bila konjunktura zopet ugodna, je držala proti Beogradu kolona za kolono. Noč in dan so na vodi, povsod jih poznamo — »Kranjce« — a oni zopet vse te kraje, vasi, ovinke in pritoke. Kljubujejo ravnodušno vsaki nevedčnosti in živijo dobro. Na flusu so doma, tu gospodarijo po svoje.

Po dva sta na straži, da od časa do časa na ovinku poprimeta za sprednji in zadnji vesenjak in vodita splav po matičnem toku široke reke, po dva pa počivata v lepo in snažno urejeni kolibi, kjer je dovolj prostora tudi za kakkega izrednega gosta. A kdo bi počival, ko je razgovor v samotni gluhi noči na sredi Save tako domač in ogreval. Vmes od časa do časa srčneš požirek dobrega, lahkega sremskega vina, prižiga cigarete, prislulne prhutanju obvodnih roparic in uuu-kanju starh somov, ali pa se v bledi mesečini zastrniš k obrežju. Varljiva slika: v vodi se kakor v motnem zrcalu kaže vzporedje grmičja in dreves, ozka rjava plast brega se izgublja, vse se druži v celoto, vse je dvojno veliko, a voda se vidi kakor srebrna cesta, ki vodi v bajne parke in aleje. Tako je ponoči živa in varljiva ta cesta, da bi mesečnik gladko stopil nanjo in — kako pa — utonil ...

Pravilni svet se razodeva ponočnim popotnikom na Savi. Domišljija lahko svobodno pričara najdivnejše prelestje bač in zavzetega strmenja. Toda naši splavarji so za take reči preveč resni in nejeverni fantje. Predobro poznajo pokrajino in Savo, njihovih očej ne zmoti nobena nočna prikazen. Gledajo bistro in pazijo samo na svoj veliki splav, ki leze počasi naprej in nikoli ne poseka rekorda ljubljanskega tramvaja.

V ranem, hladnem jutru, ko je treba zopet hitreje nadaljevati pot, je svet ob Savi zopet blaženo spočit po sinočnji nevihti. Kdo bi vedel, koliko je bila toča napravila škode, — blizu bregov ni opažati nikakih sledov, kakor je tudi Sava že popolnoma brez sledu »vnanjnjega vharja« ...

... al somov vojska pod vodo ne mine in drugih roparjev v dnu globočine ... — da nadaljujem s Prešernom, ki se je baje vrezal s somi v Bohinjskem jezeru, kjer da jih ni, dočim jih je v Blejskem nekaj več ...

Ob nekdanji meji in fronti

Pri Rači se ločimo od Bosne. Med vrbinjem pritoka v Savo Drina tako počasi in leno, da jo komaj opaziš in njeno ustje smatraš za iztočiče močvirja. Tu smo — na pričetku nekdanje meje in fronte. In že meniš, da bo šlo vse lepo naravnost kakor bi se spodobilo, ko Sava zaokrene na levo, prav na levo. Lepo poslopje stoji na ovinku, nekdanja močna postojanka c. kr. financarjev, zdaj skladišče generalne direkcije voda. Blizu tam so postavljena razna signalna znamenja za ladje, da na poti okrog ovinka ne zavozijo v plitvino. Slavonska Rača je na tem polotoku čedno, snažno naselje z lepimi zidanimi hišicami, nekatere tik pri bregu so precej izpodjedene od zadnjih povodnj. Velikanski bager stoji sredi reke in grebe pesek, zdaj na bregu pa liki ogromen kozolec stoji separecja bližnjega rudnika, odkoder se po žični železnici preko Save prevažajo vagončki levega črnega premoga, ki se s hrumom in šumom vsipa v pra-

ve, velike železniške vagoni. E, kako dolgo jih že nisem videl!

Ko pod Račo zopet zavijemo v desno in v staro podolžno smer, je primerjava med sremskim in srbskim ozemljem venomer zanimiva. Saj je zemlja ista in le od reke razdvojena, pa je vendar nekaj različne. Pusta ravnina na sremski strani, gmajne s tropi konj, krav in ščetine, a na srbski neko čudno nizko grmičevje daleč v pokrajino, redka koruzna polja in nikjer živih duš.

Končno, vendar. V ovčji kožuh oblečen stoji statični srbski seljak na bregu, pase kravico in vije cigareto. Kako je bilo ob pričetku vojne, ga vprašam. Dovtipno in skoro hudomušno razlaga, kje je ležala srbska pešadija, kje artiljerija, odkod in kam so slepo streljali avstrijski topi in koliko se je po prevratu našo mrtvih granat. Nato pristavlja z zvončkim glasom:

— Dakle... zna se, kako je bilo u početku, a zna se i ono o svršetku. Na muci se poznaju junaci...

Dan je zopet solnčen in čist. Carpe diem! se pravi v čolnu uživati solnce in sveži zrak, prepojen z vonjem neštetih akacij. Vrhu visokega, v polkrogu zgrajenega kamenitega nasipa stoji na sremski strani prelepa vasica Bosut. Oko je mora biti veselo. Sava zavija pod njo na desno, pa kmalu zopet v svojo staro smer in se senči v objemu krasnih hrastovih gajev. Ko blizu Kuzmina izidemo zopet v gladko ravnino, premaga čoln še zloglasni »popov leman«. Sava se tu odbija od globoko izjedene brega in se suče v močnih vrtincih. Nekoč je tu utonil pop pri kopanju. Kakor sem pozneje izvedel, poznajo splavarji dobro ta kraj in se izogibajo v desno. Ako namreč splav zaide na vrtinec, ga začne počasi vrteti in ne more dalje, dokler ga vrtinec sam ne potisne nazaj na matični tok. Čoln pa vrtince seve dokaj lažje premaga, ker po par močnih zamahih z

veslom gladko odrine od njih.

Hočeš videti bogastvo Srema? Dvigni se v čolnu in poglej preko ravnine! Tisoč goved in konjev se spreha po paši. Vitke kobile s poskočnimi žrebeti, krave in bikli, pravcati madžarski rogovileži, ki se zdijo od daleč kakor trop jelenov. Bu-bu-bu zateglo božijo v prepleti dan. Zvončkanje in mukanje živine odmeva daleč tja na srbsko stran, kjer vlada tišina, kakor pri nas na praznik. Velik vodnjak kakor v madžarski pusti stoji sredi sremske ravnice, ki se razteza tja do vzhodja podolgate Fruške gore.

Mimo dveh lepo urejenih pustar, kjer se vodi in upravlja gospodarstvo nad velikim premoženjem, gremo dalje svojo pot. Kmetije, ki orjejo s kratkimi plugi prikočno plodno zemljo, venomer izprašujejo, ali voda narašča in če bo kaj dežja.

— Nama treba kiše, a ne vode za ovo malo sveta! pravijo.

Povodnji ne marajo, dežja že dolgo pogrešajo za te »male« njivice, ki jim pri nas po dolžini ni enakih. Skromnost je torej lepa čednost sremskih kmetovalcev...

Neštete lastavice gmedrjo v luknjah njivega obrežja. Njihovo čvrstjeje je tako živo in neumano, da jim zavida široko svobodo in gostoto družbo. Mnogi se in spreletavajo, kakor jih je volja.

Velikega belega ptiča uzrem visoko v zraku. Sprožil se je bil nekje med sremskim grmičevjem kakor raketa in se v prekrasnem loku dvignil nad Savo. Komaj zdaj pa zdaj plahutne s svojimi razsežnimi, v solncu blestečimi krili in se nosi tja daleč na srbsko stran, kjer izgine v modrino obzorja. Srebrna čaplja, redek eksplamir.

Lačarak s krasnimi šljiviki je izginil mimo. Že ves ožgan od solca in želim zopet sence in trdih tal strmim tja doli nekam v belo zidovje na obeh straneh Save. Pozdravljena Sremska in Srbska Mitrovica!

D. R.

Hlapec božji Gašper in njegova žena

Skrivno pismo pod mahom — Jool — O ženski angelu-vragu in drugih hudih rečeh — Kadar je kava prav sladka in kaša omedlna — Trije tajni zavezniki

Srečam zadnjič v veži naše tiskarne ubožno dekletce z dežele, s košarico na roki. V košarici je imela še en šopek šmarnic, ki sem ga kupil. Za šopkar.

Po sklenjeni kupčiji me pa vpraša mala: — Prosim, gospod, ali je tukaj pri »Jutru«?

— Tukaj je. Kaj bi pa rada? — Enega gospoda. — Pri tem je izbrskala izpod mahu na dnu košarice listek. Na listku je stalo moje ime.

— Glej no, punčka, to sem pa ravno jaz! — Razgrnil sem papir, zlepljen z voskom, in prebral, kar je bilo napisano s svinčnikom in okorno roko: »Gospod naš prijatelj! Jih lepo prosim, če jih bo pot kaj kmalu zanesla v naše kraje, da bi se zglasili malo tudi v moji hiši, ker jim imam hudo važne reči razodeti. In jih pozdravlja v znamenju srca ponižni hlapec božji Gašper N. na ...«

— Ali so to pisali oče? — Jool! je pokimala mala.

— Ali greš ti danes spet domov? Z vlakom? — Jool!

— Torej povej očetu, da se pojutrišnjem peljem v Trebnje in se spotoma pri vas oglasim. Ali boš tako povedala? — Jool!

Ta preljudi temeniški »jool« je bil začetek in uvod takorekoč. Nadaljevalo se je pa potem tam na domu hlapca božjega kmeta Gašperja, da vse po pravici povem, takole:

Bilo je že malo pozno, solnce je lezlo za gore, ko sem prišel tja. Je od ceste precej v stran in vreber, majhna borna kmetija z leseno, od starosti vso počrnelo hišo, ki je pa lepo maskirana od zelene košate brajde.

— Dober večer! pozdravim pri odprtem hlevu mlado žensko, ki je molzla kravo. — Ali je gospodar doma? — Hip sem videl iz polteme smejoča usta z belimi zobmi, par svetlih oči, nakar je vse to zakril mahajoči kravji rep, a med zvenčim sikanjem mleka v žetlar se je slišal blagodneč glas:

— Jool! Saj je v hiši.

Šel sem v hišo. A šele tam zadaj v mali izbi, za priprtimi vrati sem našel človeka. Možakarja dolgega, koščene ga, ki je sedel na robu postelje in zamišljeno gledal na svoje boste noge, vse rdeče in višnjeve od ozeblin.

— Bog daj srečo, prijatelj Gašper! mu voščim in se utrujen spustim na klopec pri oknu, kjer je bil bolj svež zrak. — Ali ste že vse dobro premislili in prevdarili, kar mi boste povedali, Gašper?

Gašper dvigne glavo in me pogleda. V njegovih malih nemirnih očeh čepi neka skrivna muka, dolgi plavi brki so mu žalostno povešeni kakor cvetje po slani. In izpregovori Gašper, praskaje se po prsih:

— Tako je, kakor pravijo. Vse sem dobro premislil in vidim, da ima to žensko vrag že vso v krempljih. Prav zagvisno.

— Oho, Gašper! sem osupnil. — Pa ja ni ta-le? In sem s palcem pokazal na žensko, ki je baš šla iz hleva v hišo.

— Ta je, kdo pa? je zaimrmal Gašper. — Saj druge ni pri hiši. Razen punce.

— Torej vaša žena, a? In počasi sem spravljal iz moža, da je to njegova druga žena, Polona. Njej je zdaj 28 let, njemu 46. Poročena sta štiri leta, otrok pa še nimata. Otrok, ki je v 12. letu, Cilka, ta je od prve žene.

— Hm, pa je videti prav prikupna ženska, sem povzel besedo. — Kar verjeti ne morem, Gašper!

— Saj to je tisto, kar enega premoti. In je takrat tudi mene premotilo, je mrmral Gašper, mrko gledaje v tla. — Ko ima tako sladek obraz. Človek bi dejal da je angel, pa je vrag.

— Ej, to je več ali manj vsaka ženska, Gašper! To se pravi: angel in vrag, vse skupaj. A to bi še ne bilo tako naopak, samo tisto je nerodno, da nikoli prav ne veš, kje se neha angel in začne vrag. Tako sem to nekje bral o ženskah, vem pa to tudi iz lastnih izkušenj...

— Saj bo menda res tako, je pritrtil Gašper, ki mu je bila moja razlaga očividno všeč. Jaz pa, ki sem mislil, da sem približno že uganil, kakšen črv mu gloje v duši, in ki sem mu želel pomagati, sem nadaljeval:

— Pa veste, prijatelj Gašper, za en del je čisto prav, da je tako. Saj dru-

gače bi bil dolgčas z ženskami. Po pravici vam povem: meni so ženske takšne, kakršne so, čisto všeč. Malo jih treba poznati, pa se da z njimi izhajati... Potlej je pa tudi to, Gašper: če imaš takole mlado in zalo ženo, — no, ja, na svetu ni nič zastoni. Za vsako veselje moraš kako plačati. Malo sladkobe, veliko grenkobe. Tako nam je pač sojeno.

To pa je bilo prijatelju Gašperju že manj všeč. Zmajeval je z glavo, vzdihnil in dejal turobno:

— Ampak, če je ena taka, kakor je moja...

— Kakšna pa je? Ali je lahkomišelnica, zapravljiva, nemarna?

— O, tisto ne! Dela prav rada. In da bi zapravljala, tega tudi ne morem reči.

— Ali ni dobra s svojo pastorko?

— Ji tudi ne morem bogve kaj očitati. Grda mačeha ni. To pa vidim, da otroka nima rada, otrok pa nje ne.

— Ampak vse to... vejo, gospod, vse drugo bi ne bilo nič, je dejal nato Gašper in iztegnil dolgi vrat prav do mene. In njegov obraz je bil poln skrivnostne groze, ko mi je pošepetal: — Vejo, gospod, to je: Ona mi streže po življenju! Rada bi se me znebila!

To sem zazijal v moža z ustmi, očmi in menda tudi z ušesi! On pa je hitro zaprl duri in hotel zapahnuti tudi okno, kar sem pa ubranil: — Gašper, tako strašno soparno je! Saj lahko čisto po tihem govoriva. Noben naju ne bo slišal.

Pa je Gašper nato segel za tram pod stropom po ključ, odklenil omarico v steni in vzvel ven steklenico, takšno od piva. V steklenici je bila neka kalna, gosta tekočina.

— To je kava od davi, tako, kakor mi jo je skuhala, mi je šepetal na uho Gašper. — Spravljal sem jo, če pridejo oni, da jim pokažem.

— In sumite... sumite, da je v kavi strup?

— Kakopak! Mišnice mi devlje noter. Prav gotovo. Že dolgo časa mora to delati, ker sem čedalje bolj zanič. Vidijo, kar take čudne slabosti me včasih obhajajo, po glavi mi šumi in vsi udje me bolijo, kakor da bi me kdo zmlatil. Pravijo, da mišnica človeka počasi scira kakor jetika.

— Pa kako ste prišli na to, Gašper?

— Enkrat, ko mi kava ni šla v slast. Jo imam rad sladko, ali takrat je bila pa že tako omedlna, da je nisem mogel spraviti vase. Potlej sem jo pa dal mačku. A tudi maček je ni maral. Malo je pokusil, potlej je pa kar skrilil hrbet, vzdignil rep in šel, kot bi za njim gorelo. O, žival bolje ve kot človek!

— Tako sem ji prišel na sled, je nadaljeval Gašper in težko sodel. — In tako zdaj vem: kadar je kava prav močno sladka, takrat je gotovo kaj notri. Pa jo vselej zlijem proč. Ampak kaj hasne, ko mi gotovo devlje tudi v druge jedi. Zadnjič je bila tudi tista mlečna kaša tako omedlna, ki mi jo je spravila za večerjo, ko sem prišel s sejma.

— Hm, hm, Gašper... Pa zakaj bi vam streglo po življenju? Ali ima kakšnega ljubčka?

— O, jaz mislim tako: Najprvo bi rada spravila s poti mene, potlej pa še punco, tako da bi bilo vse njeno in bi se lahko vzela s tistim Cenetom, ki pravijo, da ga je prej imela. Postopač je, ni ga dosti prida. Zdaj pravijo, da je tam nekje na Francoskem. Pa ne rečem dvakrat, če si skrivaj kaj ne pisarita...

— Hude reči so to, Gašper! Pa ste ji že kaj dali spoznati ta svoj sum... ali kako drugače?

— Nič. Samo pazim se in opazujem. Manj ko bo slutila, preje se bo izdala. Pretaknil sem pa že vso hišo, da bi kaj našel. Ampak zna vse dobro skrivati. O, to je pretkana baba!

— Pa to bi se dalo kaj hitro dognati, ali je tu res primešan strup in kakšen, sem rekel, obračaje steklenico med prsti. — Dajte to na preiskavo, Gašper!

Gašper pa zmajuje z glavo in pravi: — To bi že bilo, ja, ampak potlej je pa kar precej sodnija zraven. Tega pa ne maram, zaradi sramote, zaradi ljudi ne. Take reči je najbolje opraviti med štirimi stenami, kakor se reče, da ne vidi in sliši tuje oko in uho. Tako so mi nasvetovali tudi naš gospod dohtar Pan-

kracij, ki so mi naročili, naj se zapam še vam, ki ste naš prijatelj, pa da tako skupaj najdemo pravo rešitev, — saj razumejo?

— Razumem, Gašper. Vstal sem in mu položil roko na ramo. — In vi bi, Gašper, če bi se recimo izkazala njena krivda... vi bi ji jo odpustili?

— Odpustil bi ji... v znamenju srca! fe s trdnim glasom rekel Gašper in noložil roko na srce.

— Bravo, Gašper! sem ga pohvalil.

— To je lepo in krščansko, to je moško!

Mehka pena daje mehko kožo.

Albus ročno milo je toaletno milo visoke vrednosti. Mehka pena prodira v najfinejšie celice in jih očisti od dnevnega prahu in znoja. Ne draži in ne škoduje koži, nasprotno jo naredi mehko in gladko.

Izdatnost Albus mila ga napravi ugodnega in ne dragega. Gospodinja, ki ga pozna, ga ceni zaradi njegove vedno enakomerne vrline.

Albus ročno milo se dobiva v vseh v stroko spadajočih trgovinah.

Albus ročno milo.

Izdeluje: Albus tovarna mila d. d., Novi Sad

Nato sem rekel: — Torej, Gašper, če vam je prav, pa napravimo to takole: Jaz bom dal najprej tole kavo tu v Ljubljani preiskati... Nič se ne bojte, nič se ne bo zvedelo! Imam prijatelja, ki zna take reči in ki mu to lahko zaupam. Ker najprej moramo imeti v rokah gotov dokaz — no, in ko bomo enkrat to imeli, potlej se bomo pa lahko posvetovali.

— Tako je prav. Potlej se bomo pa lahko posvetovali! je zadovoljno pritrtil Gašper. Jaz sem pa steklenico takoj spravljal v svoj nahrbtnik.

Nato sva z Gašperjem še dokaj časa šepetala tam v tili izbi; namreč mi je on še marsikaj povedal o svoji ženi. Kar pa ni, da bi dalje pravil, ker to ni za vsaka ušesa. Samo to rečem: Hudi preizkušnji je podvrget ljub Bog svoje-

ga hlapca Gašperja s to ženo Polono!

Medtem ko sva midva z Gašperjem imela tako važen in skrivnosten pomenek, se je pa zunaj z nočjo navlekla tudi huda nevihta. Taka nevihta z viharjem, treskanjem in težkimi nalivi, da mi skoro ni kazalo drugega nego ostati tukaj čez noč.

Tega je bil prijatelj Gašper zelo vesel, da se bomo tako vsaj lahko še kaj pomenili. Za mene je bila pa tudi vsečena prilika, da malo bliže preštudiram junakinja Polono in druge okoliščine.

In ni mi bilo žal, da sem ostal. Kajti v isti noči se je pod Gašperjevo streho odigrala drama, kakor je nisem pričakoval. To pa je tako zanimivo, da vam bom to rajši povedal prihodnjo nedeljo. Vse naenkrat bi bilo malo preveč.

Josip Fr. Knaflič.

Kmetijski vestnik

Težnje naših vinogradnikov

Koncem minulega meseca se je vršil v Krškem vinarski kongres in občni zbor Vinarskega društva za Slovenijo, katerega se je udeležilo nad 150 vinogradnikov. Takoj po otvoritvi po predsedniku g. Zupaniču se je poslala udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju ter pozdravna ministrskemu predsedniku Zivkoviču in kmetijskemu ministru dr. Frančiču. Po običajnih pozdravih je prešel predsednik na dnevni red, spominjajoč se pred kratkim umrlega najzavednejšega vinogradnika krškega okraja g. Gregorčiča ter podal sliko o težkem stanju sedanjega slovenskega vinogradništva.

Na to je po programu poročal g. Gombač o trsnem sortimentu, v katerem referatu je vzel za podlago določila Kmetijske družbe, ki so se obravnavala na lanskih sestankih vinogradnikov v Krškem, Brežicah, Novem mestu in Metliki. Predlagal je, da se vinogradi v slabših legah opuste in naj se za kulturo vinske trte izberejo le najboljše lege.

Načelo naj bo: rajši manjše vinograde, a te skrbno obdelane in zasajene z dobrimi vrstami. Sortiment je bil objavljen že v lanskem »Kmetovalcu« ter določa, da se razmožujejo v krškem okraju predvsem črne sorte za pridelovanje dobrega rdečega vina, v brežickem pa je razmerje na polovico med rdečim in belim vinom. V novomeškem okraju in v Beli krajini naj se pridelujejo bolj bela vina. Pri naštevanju najboljših trsnih sort so se upoštevale za pravo rdečega vina žametna črnina, modra frankinja in portugalica, za bela pa rdeča kraljevina, rdečebelbel viteline, laški rizling in rumeni plavci; zadnji zlasti na Bizeljskem. Za izboljšanje kvalitete in za nekako zabelo sta imenovana povsod predvsem traminec in beli burgundec. Samorodne ameriške trte so se popolnoma odklonile; slično tudi nekatere domače sorte, n. pr. belino, lipna, podbel in drugi. Debatiralo se je tudi o pezebi trt in o vztrajnosti raznih sort v tem pogledu.

Sledilo je lepo poročilo ravnatelja v p. g. Zmavca o trsnem sortimentu v mariborski oblasti. Referent je podal izdružno poročilo o vinogradniških razmerah v tej oblasti in se med drugim tudi izrekel za zmanjšanje vinogradov ter za pridelovanje prvovrstnih kvaliteten vin. V referatu so bile iznešene temeljne smernice in naslednji predlogi: 1. Vinarsko društvo za Slovenijo v Mariboru dovoli primerni vsoti za mariborsko in za ljubljansko oblast

v svrhu proučevanja vprašanja o bodočem trsnem sortimentu po enem strokovnjaku v mariborski oblasti in po drugem v ljubljanski,

ki pa sporazumno in po prej določenem programu kar mogoče enotno delujeta, končno pa zadevna elaborata izročita Vinarskemu društvu kot podlagi za glavno anketo o tem vprašanju. 2. Oblastva, državna in samoupravna, se naprošajo, da to akcijo društva za Slovenijo v vsakem pogledu moralno in materijalno čim izdatneje podpirajo. 3. Slično se naprošajo vse druge stanovske korporacije, ki so v zvezi z dru-

štvom, da to akcijo Vinarskega društva podpro z denarnimi sredstvi. 4. Matičnjaki naj se povečajo. Dalje naj vsi ostali kmetijski zavodi prično z intenzivno selekcijo najboljših sort, zadevni javni činitelji pa naj to velevažno delo povsod uredijo in posplošijo. 5. Uvede naj se strokovna kontrola nad privatnimi trsnimi nasadi. Nepriznane in nekontrolirane trsnice naj se odpravijo.

Tajnik je poročal, da šteje Vinarsko društvo nad 1500 članov. Društvo je napravilo razne intervencije pri vladi in drugje, ki se tičejo vinogradništva. Med letom je priredilo društvo pri podružnicah 11 strokovnih predavanj, več tečajev in zletov ter vinske razstave, kakor v Ljutomeru, Ormožu, Ptuj, Novem mestu in Metliki. Še dilo je poročilo o strokovnem glasilu »Naše Gorice«, ki ga je podal g. urednik. Z listom so člani izredno zadovoljni; izrečeno je bila uredniku pohvala. Blagajnik je poročal med ostalim, da ima društvo premoženja v znesku 45.000 Din. Izvolil se je novi odbor,

in sicer za predsednika g. dr. Janko Rajer, vinogradnik in veteranski referent v Mariboru, za podpredsednika gg. A. Bajuk in L. Petovar, za odbornike pa gg. Bouvier, Serbence, Dular, inž. Zupanič, F. Zemljčič, S. Robič, V. Mihelič, J. Zabavnik, J. Zupanc, L. Bučar, F. Gombač in F. Pečnik. Prihodnji občni zbor se bo vršil v maju leta 1930. v Ljutomeru.

Izpremenilo se je ime društva, ki se glasi: Vinarsko društvo za Slovenijo v Mariboru. Za člane se smatrajo vsi oni, ki plačajo pri podružnici do 31. marca vsakega leta članarino 30 Din. Kdor plača članarino naravnost pri uredništvu, nima aktivne volilne pravice. Sprejete so bile na kongresu razne

resolucije,

in sicer: »Vinogradniki, zbrani iz vse Slovenije na prvem vinarskem kongresu v Krškem 26. maja 1929, so v varstvo svojih eksistenčnih interesov sprejeli naslednje resolucije: 1. Pomanjkanje ali neenotnost, povzročeno neizvrševanje sedanje vinske zakonodaje, v kolikor v nekaterih pokrajinah vobče obstoja, povzročajo vedno večjo škodo našemu vinogradništvu, naši realni vinski trgovini in celokupni številni vinski obrti, v mednarodni vinski trgovini pa zmedo, nesigurnost in s tem oslabljenje konkurenčne zmogljivosti. Prosimo za takojšnjo ureditev teh nezdružljivih razmer z izdajanjem enotnega vinskega zakona. Državna kletarska kontrola naj se izvršuje strogo, stvarno in učinkovito. 2. Breme na vinski pridelek so velika, v obliki trošarin pa neznosna, ki resno ogrožajo obstoj našega vinogradništva. Zahteva se omiljenje in znatno znižanje sedanje neznosne trošarine.«

Po zborovanju so si ogledali nekateri vinogradniki vinograde g. Lazarinija na Trški gori. Naslednjega dne so pa udeleženci napravili zlet na Bizeljsko, kjer so ondodni vinogradniki izletnike prav pristrčno prešli, razkazali najpomembnejše vinograde in jih končno tudi lepo pogostili. Kongres vinogradnikov v Krškem, zaključen z zletom na Bizeljsko, je uspel v vsakem pogledu prav dobro.

Fr. K.

Marlija Grošljeva:

Kukavica toži

Kukavička, plaha ptička, skrivaš v gosto se grmovje, li bojiš se za mladiče, za mladiče in domovje?

Nimam doma, nimam gnezda, pa me sram je pred sosedi, mnogo tuge in bolesti mi je v srcu, dete, vedi.

Nekdaj bilo je drugače: gnezdo plela sem spomladi, lepo, toplo, mehko gnezdo, da imeli dom bi mladi.

Pa so zlegli se kričaji, nepokorni majki svoji, ni bilo miru ne reda, venomer le bratski boji.

Bratec bratu, sestra sestri, s kljunom trgali so perje, le ponoči, ko so spali, bilo kratko je premirje.

Če je taka, jim porečem, vas pa v rejo hočem dati, kjer ljubezni ni med deco, jih ne ljubi lastna mati.

V tuja gnezda sem jih nesla, širom gozda raztrosila, slaba deca, slaba mati, vem, da nisem prav storila.

Zdaj ne znam več gnezda plesti, to osveta je narave, tujo srečo zrem zavidna, plaha skrivam se v goščave.

Kako se je godilo požrešnemu prašičku

Na postevu gospoda Rindaja so živel trije mladi prašički: Rjavček, Sivček in Belček. Prašički so bili prav pridni, samo Belček je imel grdo lastnost; bil je namreč požrešen — na vso moč požrešen.

Podnevu so se prašički igrali na velikem dvorišču, lovili se in se valjali po tleh, a zvečer so pritekli v hlev k svoji materi in tam prespali noč.

Nekega dne, ko so se spet vsi trije igrali na dvorišču, je Belček začutil prijeten duh. Prav lepo mu je nekaj dišalo in gledal je na vse strani, odkod prihaja ta vonj.

Migal je z rilčkom in ugibal, kaj bi to utegnilo biti; tedajci pa se je zdrznil.

»Zelod!« je zavriskal, zakaj vedeti morate, da so želodi prašičkom tako dragi, kakor nam slaščice. Ozrl se je na vse strani, češ, ali ni morda še kdo drugi začutil, da je nekje v bližini želod; a Rjavček in Sivček nista ničesar slutila.

»Sodim, da moja bratca sploh ne marata želoda,« je Belček tolažil svojo vest, zakaj bil je tako požrešen, da bi bil najraje vse sam polhrustal.

Opazno je pogledal na vse strani, kje neki leži želod, in glej, njemu nasproti je stal plot in v plotu je bila luknja. Belček je vtaknil glavo skozi luknjo in videl, da stoji okraj plotu hrast — pod njim pa je ležalo vsaj sto želodov!

»Zelod!« je zavriskal Belček in zlezel skozi luknjo. Takoj je legel na tla in pričel jesti in je hrustal tako dolgo, da ni bilo nikjer več videti niti enega želoda.

Rose Fyleman:

Pevska tekma

V kuhinji kmečke hiše je bila velika pevska tekma. Bilo je toplo poletno popoldne in hiša je bila prazna. Vse je odšlo na travnike pomagati pri senu.

Toplomer je bil glavni presojevalec. Toplomeri so zmeraj silno modri stvorci. Vedo celo, kakšno bo vreme. Zrcalo mu je pomagalo. Tudi to je bilo izkušeno; dobilo je izkustvo od čestega kazanja.

Kanarček je bil prvi tekmeč. Bil je prepričan, da bo dobil prvo nagrado in nedvomno je imel lep, zvonek glas. »Nekoliko vreseči,« so izjavili ocenjevalci. Kanarček je bil ogorčen od skrajnosti; bil je navajen odnesti prvo darilo.

Nato je prišel na vrsto šivalni stroj. Njegovo drdranje ni bilo sicer kaj zanimivo, a dobil je povsem dobre ocene in je bil na videz zadovoljen.

»Vsekakor sem koristen,« je dejal. »Nimam dosti časa, da bi mislil na polklone.«

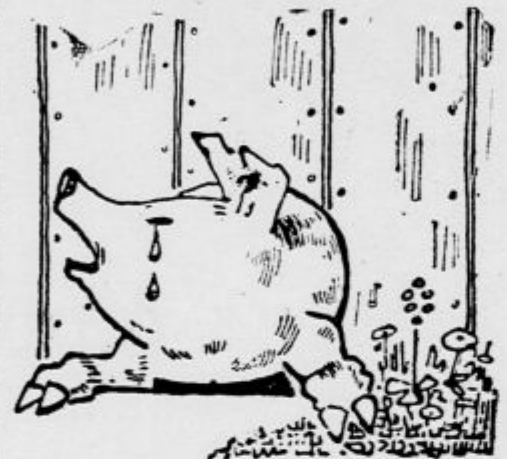
Babica ura se je dobro odrezala. Prošla je, da bi ji dovolili odbiti ure, in ji je odbila s prav čistim zvokom. »Mečim, da bi morala dobiti nagrado,« je rekla. Tako točno kažem čas.

Criček, ki je živel za ognjišnim ka-

Ko je bilo naporno delo končano, je globoko vzdihnil in sedel, da se malo odpočije.

Cez nekaj časa se mu stozilo po materi in bratih in hotel se je vrniti na dvorišče.

Počasi je stopil k odprtini v plotu in vtaknil glavo skozi luknjo, da bi zlezel na ono stran, toda jo, groza! Preveč se je bil navedel in njegovo telo se je bilo tako zdebilo, da ni mogel več skozi luknjo. Lahko si mislite, v kakem obupnem položaju je bil ubogi Belček. Zdaj ni mogel ne naprej ne nazaj.

»Jaj, zakaj sem se tako namahal!« je zdihoval nesrečni požrešnik in vroče solze so mu lile po licu.

Počasi se je zmrščilo in Belčka je postalo strah in groza. Druge dni je bil ob tem času že pri materi v hlevu, a zdaj je bil tu, čisto sam in ponoči je za mladino bolj, da je na varnem.

Ko mu je bilo že kar umreti od žalosti, je začul znan glas:

»Kaj neki se je zgodilo Belčku, da ga ni od nikoder?« Bil je njegov gospodar, ki ga je iskal po dvorišču. Lahko si mislite, kako srečen je bil Belček, ko ga je gospodar zagledal in rešil iz mučnega položaja.

Od tistih dob ni bil Belček nikoli več požrešen. Kadar je našel želod, je vselej poklical Rjavčka in Sivčka, ker se je bal, da se mu ne bi spet zgodila nesreča, če bi vse sam pojedel.

Kappei Bucker:

Bele peroti

Lepo je poslušati pravljice. A za izpremembo naj vam enkrat povem resnično povest.

Največja kmetija v Zatišju je bila Gorjančeva. Jakob Gorjanc je veljal za najpametnejšega in najbogatejšega v vasi in okolici.

Najmanjši in najmlajši, ki je služil pri njem, je bil pastir Tinče. V njegovem krstnem listu je sicer bilo zapisano »Valentin Kristof« in tako mu pravijo tudi danes, a tedaj so ga klicali za Tinčeta. Pri mizi je sedel med hlapci na zadnjem koncu; podnevi je bil na paši, ponoči pa je spal s hlapci v kamri poleg hleva.

Ponosni Jakob Gorjanc iz Zatišja je često trgoval in denar se je kotatil k njemu od vseh strani. Ležal je na njegovi nočni omarici in na okenski polici v hiši. Jakob Gorjanc je bil strog, pošten mož. Pred tatovi se ni čuval. A lepega dne je izginil z okenske police v hiši kupček denarja. Trinajst goldinarjev.

Jakob Gorjanc je sklical hlapce in dekle. Nihče ni bil videl tuje osebe. Gospodar je povpraševal po vrsti; prišel je do Tinčeta. Tinče je zarčel kakor mak.

»Nič ne bom poizvedoval,« je dejal Jakob Gorjanc. »Ti dobro veš, da vse popoldne ni nikogar v hišo. Lahko se pride in odide neopazeno. Uverjen sem, da bo zvečer denar na oknu. — Sicer pa zahtevam, da vsi o tem molčite.«

Zvečer je ležal denar na oknu. A

molčali niso. Kmalu je vedela vsa vas, da je Tinče tat in Tinče je to bridko občutil. Hlapci so zaklepali pred njim svoje predale, gledali Tinčeta postrani in se mu umikali. Tudi vaška deca se mu je umikala in na oknu ni bilo videti nikoli več belica.

Jakob Gorjanc pa je nameraval Tinčetu pri prvi priliki odnovedati službo.

Domov se dečko ni pokazal tri tedne. A nekega večera je prišla k njemu mati. Bila je boječa, zdelana žena. S svojim delom je vzdrževala moža, ki je popival in jo pretepal. Tinče je moral z njo domov. A oče je jokal debele solze vsled ginjenosti in občudovanja samega sebe: on, ki gotovo ni bil brez napak, ni bil nikoli tako globoko padel, da bi bil kradel. Dečko si ni upal črhnuti. A njegov obraz je okamenel, oči posteklenele. In vendar bi bil lahko povedal, da tudi on pomaga plačevati rdeče lise na očetovem obrazu, kajti prinašal je ves svoj zaslužek domov, dasi je bilo včasih težko. Nikoli ni mogel na veselice kot drugi. Še kadar so pri Gorjančevih plesali, je stal zunaj v temi in gledal skozi okno v razsvetljeno sobo. Ni imel praznične obleke ne celih čevljev.

Tinče sam mi je vse to povedal, tisti Tinče, ki ga sedaj zovejo Valentina Kristofa.

Za tistih trinajst goldinarjev si je bil hotel kupiti obleko, čevlje in cigaro. Cigara je bila zanj nekaj imenitnega, ker se mu je zdela, da bi mu pripomogla do ugleda.

Po tatvini je hodil Tinče tih in mrk za delom. Vsi so ga sovražili in on je sovražil vse.

Neko nedeljo popoldne je sedel sam samcat v kamri. Tedaj je prišla k njemu Lenka, Gorjančeva edinka in mu zlezla na kolena kot prejšnje čase.

»Tinče, čisto nov goldinar imam. Ali mi ga skriješ?«

Tinčeta je prešinilo kot blisk. »Ali so to oče dejali?«

»Ne, o tem ne smemo ničesar vedeti; ali me razumeš? Goldinar so mi dali babica, saj bo sedaj kmalu očetov god. Kupila jim bom nekaj lepega. Morda dobim še denarja — so babica dejali. A ne vem, kam bi ga skrila. Ti ga shrani, Tinče. Boš?«

»Bom.«

Tinče je vzel goldinar in Lenka je odstopicala. Eno samo misel je imel dečko: Luka mora dobiti goldinar nedotaknjen nazaj. Bilo mu je, kot da se je zdrnil iz težkih, morečih sanj. Jel je premišljati, kam bi goldinar varno skril. Premišljal je do večera. Pod noč pa ga je zakopal pod tretjo jablano v vrtu.

Minuli so dnevi. Rad bi bil pogledal pod jablano, a si ni upal, da ne bi izdal skrivališča. Neke noči pa se je oglasilo: »Zakaj ne bi vzel ti goldinarja, saj te itak imenujejo tatu in denar bi ti prav prišel. Lenki prepoveš govoriti o tem in molčala bo. Porečes ji, da si goldinar tako skril, da ga več ne najdeš.« Menda je tako govoril sam zli duh.

Tinče je še drugo jutro tuhtal: »Bi ali nebi?«

Tedaj je prišla Lenka.

»Tinče, tu imaš še tri dvajsetice. dobro jih shrani. Očetu bom kupila novo, lep tintnik. Babica so dejali, da ga rabijo.«

Dečko je vzel denar. Sam mi je pozneje povedal, da se mu je Lenka tedaj zagledala kot angelj. Ko bi bil bolj pogledal, bi bil gotovo videl, da je imela bele peroti, ko je stala pred njim. Take peroti, kot jih imata angelji v levem altariju farne cerkve, tisti angelji, ki ga je moral Tinče venomer gledati, kadar je bil pri maši.

Nič več se ni čutil Tinče osamljenega in v mraku je zakopal dvajsetice h goldinarju. Vendar je bil vesel, da je bilo le še par dni do Sv. Jakoba.

V nedeljo je ves popoldan čakal na Lenko. V mraku se je prikradla k njemu.

»Tinče, očeta moraš prositi, da ti dajo štiri ure prosto. A ničesar jim ne povej! In potem pojdi v mesto in kupi najlepšega! Tu imaš še en goldinar. Saj boš, kaj?« je moledovala.

»Bom, bom,« je obljubil Tinče, stopil h gospodarju in ga prosil za štiri ure prostosti. Jakob Gorjanc ga je strogo pogledal, a mu jih dovolil.

Naslednjega dne je Tinče že pred solnčnim vzhodom stopal proti mestu. Lenka ni bila pomislila, da je mesto precej daleč in da se v štirih urah komaj pride tja in nazaj. Tudi Tinče ni bil tega pomislil. Tekel je, da mu je pot kar komisla lil s čela, a pri duši mu je bilo praznično, kot o Veliki noči. Denar je bil izkopal že ponoči.

Čudno, naslednjega dne, ko je postal dvorišče, ga je poklical Jakob Gorjanc k sebi.

»Tinče, sem pojdi!« in ko je Tinče stopil v hišo, je gospodar potisnil predenj skodelico dišeče kave in dejal: »Na, pij! Mati so šli z Lenko k babici, da jih povabijo na kosilo.« Tinče je nerodno sedel, pil, se opekel, nemirno begal z očmi po sobi in si želel, da bi bil kje daleč na gmajni.

Jaz sem že pomical,« je dejal gospodar in vstal izza mize. »Ti pa le

posedi, dokler se ti ljubi, saj je danes moj god.«

Gospodar je odšel. A ko se je Tinče okrenil, je videl, da je na oknu kup drobiža in srebrnjakov. Tinčetu se je zdela, kakor da sanja. Pri duši mu ni bilo niti žalostno, niti veselo. A šlo mu je na jok. Le to si je želel, da bi se v miru razjokal.

In se je.

Nikdar ni nihče več omenil tatvine. Vendar je Tinče čutil, da še ni pozabljen. In vsi so čutili, da se Tinče tega zaveda.

Minula so leta. Gospodar mu je postal plač, in na odpoved ni nikoli več mislil. Na polici ob oknu je zopet ležal denar.

Tinče je bil šestnajst let star, a Lenka dvanajst. Tedaj je prišla Lenka zopet k njemu.

»Tinče — od navdušenja je komaj govorila,« sto goldinarjev imam. Babica so mi jih dali za dober začetek. Hočejo, da bi se učila igrati na klavir. To je še premalo za klavir, a babica pravijo, da naj še oče kaj primaknejo.« In se je veselo zasmejala, da se je še Tinče nasmešnil.

»Denar moramo naložiti v hranilnico. Ti ga moraš naložiti v mesto, Tinče. Brž zapreži!«

Tinče je strmel vanjo. Čim dalj je strmel, tem jasneje je videl bele peroti.

»Kdo je to rekel?«

»Oče.«

»Ali veš?«

»Ve.«

»In kaj je dejal?«

»Dejal je, da bi ob tej priliki še zanj lahko naložil nekaj stotakov.«

Tinčetu je poskakovalo srce v prsih. Ko se je odpravil izpred hiše, bi bil najraje zaukal. A v grlu mu je bilo suho in ves je trepetal. Gotovo bi se mu ne bilo posrečilo ta hip. In sploh, kaj bi ljudje rekli ...

Opoldne je ponosno položil na mizo hranilni knjižici. Gorjančev in Lenkin.

Zopet so minula leta. Tinče je postal Tine in je bil veliki hlapec pri Gorjancu. Lenka je imela osemnajst let.

Tedaj so govorili na vasi, da bo prišel snubec, bogat, ugleden posestnik. Lenka sama je to povedala Tinčetu, opoldne za hišo. Solnce je pripekalo, kure so se kopale v prahu, vse je bilo tiho. Le lastavica je švignila iz veže in zavrcčala.

»Druge je poiščem službo,« je dejal Tinče. »Ne, ne, pri nas ostani,« je dejala Lenka in hotela oditi. A nedanosa se je obrnila in ga pogledala in iz oči ji je ušla solza.

»Tako dobri ste bili z menoj pri vas. Kako si mi bila dobra ti, tega niti ne slutiš. Rad bi ti nekaj povedal.« In ji je povedal o belih perotih.

A sedaj bolje, da grem.«

Tine ni šel in snubec ni prišel.

Danes je Valentin Kristof posestnik na Gorjančevem v Zatišju. Lenka je njegova žena. In Tine trdi še danes: »Ko je bila manjtna, so ji zrasle peroti. Lenka je rasla in peroti z njo.«

Klavir še vedno stoji v izbi. Nihče ne zna nanj igrati. Vendar bi ga ne prodali za nobeno ceno.

Na klavirju pa stoji tintnik.

Možiček in njegov Psiček

Nekoč je bil palček, ki mu je bilo ime Možiček.

Živel je v hišici, ki jo je imenoval Gradiček.

Imel je kužka, ki mu je bilo ime Psiček.

Možiček in Psiček sta živela v hišici, ki se je imenovala Gradiček.

Imela sta majhnega mačka, ki mu je bilo ime Miček.

Imela sta majhnega mačka, ki mu je bilo ime Miček.

Imela sta majhnega mačka, ki mu je bilo ime Miček.

Imela sta majhnega mačka, ki mu je bilo ime Miček.

Imela sta majhnega mačka, ki mu je bilo ime Miček.

Imela sta majhnega mačka, ki mu je bilo ime Miček.

Imela sta majhnega mačka, ki mu je bilo ime Miček.

Imela sta majhnega mačka, ki mu je bilo ime Miček.

Imela sta majhnega mačka, ki mu je bilo ime Miček.

Imela sta majhnega mačka, ki mu je bilo ime Miček.

Imela sta majhnega mačka, ki mu je bilo ime Miček.

Imela sta majhnega mačka, ki mu je bilo ime Miček.

Imela sta majhnega mačka, ki mu je bilo ime Miček.

Imela sta majhnega mačka, ki mu je bilo ime Miček.

Imela sta majhnega mačka, ki mu je bilo ime Miček.

Imela sta majhnega mačka, ki mu je bilo ime Miček.

Imela sta majhnega mačka, ki mu je bilo ime Miček.

Imela sta majhnega mačka, ki mu je bilo ime Miček.

Imela sta majhnega mačka, ki mu je bilo ime Miček.

Imela sta majhnega mačka, ki mu je bilo ime Miček.

Imela sta majhnega mačka, ki mu je bilo ime Miček.

Imela sta majhnega mačka, ki mu je bilo ime Miček.

In vojniki mu je naštel sto zlatnikov in je odjahal na lepem vrancu, ki mu je bilo ime Konjiček.

Potlej je nekega dne prišla mimo hišice čarovnica, ki ni imela mačka. »Deset zlatnikov,« je rekla Možičku, »deset zlatnikov ti dam, če mi pustiš svojega majhnega mačka Mička.«

»Dobro,« je rekel Možiček, »kar vzemi si ga!«

In čarovnica je odšla deset zlatnikov, vzela mačka in odjahala z njim na metli.

Potem je nekega dne prišel mimo sosed, ki ni imel petelinčka. In tako sta samo še Možiček in Psiček ostala v hišici, ki se je imenovala Gradiček.

In potem je nekega dne zvižgaje prišel mimo deček in je rekel: »Dober dan, Možiček,« je rekel, »srebrnik ti dam za tvojega kužka Psička.«

»Velja,« je rekel Možiček, »kar vzemi si ga!«

Toda kužek ni bil za to. »Ne pojdem!« je zalajal.

»Nu, prav,« je rekel Možiček, »če je tako, pa ne morem nič za to.«

»Nič hudega,« je rekel deček. »Saj mi reš ni dosti zanj.« In je veselo zvižgaje odšel.

Možičku se je Psiček s svojo zvešto tako prikupil, da je od tisti dob vedno živel z njim skupaj v hišici, ki se je imenovala Gradiček.

Šale za male

Maščevanje.

»Gospod učitelj, prosim vas, povejte mi, kdo je iznašel šolo?«

»Šolo je iznašel Karel Veliki, dragi sinko!«

»Ali je že umrl?«

»Da, že pred mnogimi stoletji!«

»Prav mu je, gospod učitelj!«

Gospod vpraša šoferja: »Kdaj vozite z največjo brzino?«

Šofer: »Kadar sem koga povozil in se bojim policije!«

Janezek je bil ves dan poreden, in oče, ko se je zvečer vrnil z dela, ga je položil čez koleno, da mu nameri zaslužen kazen.

Tedajci pa se zadere Janezek na ves glas: »Prosim te, očka, danes bolj lahko, mamica mi je oblekla tenke poltne hlačke!«

Pisatelj življenja

Vsa Amerika se smeje originalnemu triku, ki si ga je izmislil 14-letni Hamilton Conoley, da bi dobil snov za nadaljevanje svojega — romana.

Dečko se je navdušil za pisateljski poklic ob čitanju grozovitih romanov, ki jih je ljubila njegova mati, a jih ni znala dovolj skrbno skrivati pred sinovo radovednostjo. Sklenil je, da napiše sam nekaj podobnega in je začel pisati zgodbo dveh dečkov, ki sta ušla z doma in se potepala za avanturami po svetu. Delo je sijajno napredovalo — dokler nista padla nesrečnika razbojnikom v pest, ki so odposlali njiju staršem ročno strahovit listek: Vrnemo ju vam, če nam pošljete 500.000 dolarjev odškodnine. V nasprotnem primeru bosta izgubila vsak dan po eno uho, prst, roko, nogo itd., dokler ju ne bo konec.

Tu se je roman ustavil. Kaj napravijo starši, kadar dobe takšen listek? Nadebudni Hamilton je dolgo zaman premišljeval, kako je ta reč — končno se je odločil, da jo preizkusi v življenju. Nekega dne je izginil z mlajšim bratcem in starši so prejeli listek: Vrnemo ju vam, če nam pošljete itd., glej zgornj. Seveda so starši padli najprvo v nezavest, potem so alarmirali vso policijo, vse mesto se je zgrazalo nad podivjanostjo razbojnikov in časniki — ti šele so imeli svojo senzacijo! Dokler se nista mlada ubežnika pred nekoliko dnevi vrnila zopet živa in zdrava domov. Starši so padli ponovno v nezavest, takrat od veselja. Najbolj pa je triumfal Hamilton. Zdaj je vedel, kako naj nadaljuje svoj roman, ki ga vsa Amerika čaka z napetostjo.

Luče Savinjska dolina

Vsem, ki si žele zdravega, svežega gorskega zraka, priporočam letovanje v Lučah

Hotel Ojstrica

Penzija 40 Din za osebo na dan. Razpolagam s krasnim vrtnom tik tekoče vode »Lučnice«, katera je priprava za kopanje.

7828

JOSIP BOLTIN.

Skozi Pariz v Ameriko

Naši izseljenci — Slovenski natakari v Buchsu — Amerikani-
zirani Pariz — Mickiewiczov spomenik

Kakor so naši listi že poročali, je povabila slovaška Carnegiejeva ustanova v Ameriki 20 evropskih novinarjev in publicistov, da si na njene stroške ogledajo Združene države ter najvažnejše njihove institucije. Iz Jugoslavije je bil povabljen v to zanimivo ekskurzijo prof. dr. Pavel Breznik iz Ljubljane. Dogovorili smo se z njim, da nam bo pošiljal o svojem potu redna poročila.

Odkar imamo preko gorenjske proge direktne vagona Beograd-Pariz, je potovanje v Francijo postalo naravnost prijetno. Ljubljanski brzovlak, ki odhaja ob devetih zvečer, ima direktni voz II. in III. razreda. Naslednji večer ob enajstih ste v Parizu, torej nič več kot 26 ur iz Ljubljane v Pariz brez kakšnega presedenja. Ta čas bo za poznejše mogoče še skrajšati, ko bodo vse avstrijske proge elektrificirane.

Do Beljaka smo bili samo trije v vozu, tam pa je prišlo kakih štirideset naših izseljencev, ki so se do tu pripeljali z osebnim vlakom. Bili so največ Ličani in Bosanci. Obenem z njimi je vstopilo nekaj Dunajčanov. Eden izmed teh se je hotel norčevati iz izseljencev, pa ga je nekdo drugi iz njegove družbe hitro zavrnil.

— Če bi vi videli, na kako skalnem svetu stanujejo ti reveži, bi ne govorili tako. Tudi najprijetnejši bi moral tam poginiti. To so dobri, pošteni ljudje, jaz sem prepotoval vso njihovo deželo in jih dobro poznam.

Ko sem pozneje moža vprašal, kje je potoval po Jugoslaviji, je povedal, da je dunajski sofer in da je lani vozil neke bogate Američane po vsem Balkanu do Carigrada.

V Buchsu, na prvi švicarski postaji, zapazim, da se naši izseljenci prav po domače razgovarjajo z uniformiranim švicarskim natakarijem, ki vozi k vsakemu vlaku voziček z raznimi živili in piščanci. Zanimalo me je, v kakšnem jeziku se pač more pogovarjati Švicar z Bosanci. Stopim bližje... pri moji veri, ta Švicar govori izborno srbohrvatsko.

Ko odidejo Bosanci, ga vprašam: — Gde ste se vi tako dobro naučili srpski?

— Pa ja sam iz Jugoslavije, gospodine.

— Otkuda?

— Iz Maribora, ako znate gde je to...

No, potem sva se menila po slovensko. Že leto dni je na kolodvoru v Buchsu, težka služba, šestnajst ur na dan; ni malenkost ob vsakem vremenu prodajati pri vseh vlakih živila.

— Tako sem šel po svetu, s trebuhom za kruhom...

Vlak odhiti naprej, električna lokomotiva ga naglo vleče proti Curihu. Za-

nimivo je bilo, kako so si naši izseljenci pomagali z znanjem jezika. Bila sta dva Slovenca med njimi, inteligentna dečka, ki sta odhajala v rudokop v Tuckagnieux v Franciji. Ta dva sta znala dobro nemško in služila vse skupini kot nemška tolmača. Nekaj Dunajčanov je znalo italijansko in ti so se menili prav dobro s švicarskimi železniškimi uradniki, ki znajo — vsaj za uradno uporabo — vse tri deželne jezike: francosko, nemško, italijansko.

V Franciji se vlak malo ustavlja, samo dvakrat od meje do Pariza. Kljub temu, da je »samo« 26 ur vožnje, je človek presrečen, ko izstopi, sede v taksi in se odpelje v hotel.

Pariz se v zadnjem času precej spreminja, modernizira, bolje rečeno amerikizira. Med predvojnimi in današnjimi Parizom je velika razlika. Povojna leta so predvsem popolnoma spremenila poulično lice. Fiakerji so definitivno izginili, zamen jih iščete povsod: avto je izpodrinil konja. Edino tovrstne vozove še včasih vlečejo konji, tako zvani percherons (iz pokrajine Perche), težko pleme, ki sliči pingavcem.

Lep je Pariz, a postaja še lepši: Perspektive ulic in trgov so uprav edinstvene, vse skupaj pa tvori harmonično celoto. Nove konstrukcije se vedno prilagode starim, tako da kljub najnovejšim stavbam in velikim spremembam ostaja Pariz isti. Odkar so odpravili pas utrdbe, ki je stiskal mesto, je postal Pariz mnogo lepši. Stara mesta vrata bodo ostala samo še v spominu in le imena bodo spominjala, da je bil tukaj nekdanji vhod v mesto.

Naravno, da nisem pozabil stopiti v Parizu na Place d'Alma ter si ogledati novi Mickiewiczov spomenik, ki je bil odkrit prošli mesec. Ni dvoma, da bo spomenik postal center romanja vseh Slovencev, ki pridejo v Pariz. Svetovnoznani kipar Bourdelle si je zamislil pesnika kot potnika. Stoji visoko na stebru, na kolena vzhajajo relikvi iz poljske zgodovine. Od daleč kot od blizu napravlja spomenik mogočen vtis. Stoji na odprtem, velikem cestnem križišču ob Seini in priznati moramo Poljakom, da bi bili težko našli boljše mesto v Parizu za tako mogočen spomenik.

Mračilo se je že, ko sem prispel do spomenika in bal sem se, da ga ne bom videl v vsej njegovi mogočnosti, toda motil sem se: kolosalna postava večnega romanja Mickiewicza se mi je prikazala sredi zvezd, ki so se ravno začele prižigati na jasnejši majniški nebu. Celotni vtis spomenika na človeka, ki pozna in ljubi dela velikega slovenskega pesnika, je nepopisen.

P. V. B.

Socijalna politika

Važna socialna vprašanja obrtnikov

Kakor je za delavstvo in nameščenstvo najvažnejše in najnujnejše vprašanje ureditev njih zavarovanja za slučaj bolezni, starosti, onemoglosti in smrti, tako ni dvoma, da je to problem tudi za obrtništvo in malotrgovski stan zelo aktualen in potreben zakonite rešitve v eni ali drugi obliki. To potrebo povzraja obrtništvo samo; da morda ne tako, kakor bi bilo potrebno; to ima pač svoj vzrok v tem, ker se mora naš obrtniški stan neprestano boriti za vsakdanji kruh in ima opravka z nebroj momentanih nujnih stvari, ki okrožajo njegovo produktivnost. V množici nujnih vprašanj ne ve, kateri stvari bi dalo prednost.

Vendar pa se zadnji čas zopet resneje misli na zakonito ureditev zavarovanja za slučaj bolezni in onemoglosti. To poudarjanje se vrši v zvezi s stremeljenji po reformi obrtnega reda in se misli, da bi že obrtni red sam mogel predvideti neko obveznost zavarovanja, kakor je stari obrtni red bil prvi zakon, ki je omogočal zakonito urejeno, čeprav še samo fakultativno zavarovanje pomočnikov.

Pred kratkim se je v Zagrebu vršil kongres hrvatskega obrtništva. Na kongresu je bila sprejeta resolucija, ki zahteva uvedbo obligatornega zavarovanja za slučaj bolezni in onemoglosti.

Govorit o potrebi in utemeljenosti zahtev po uvedbi zavarovanja obrtništva ni potrebno. Socialni položaj obrtništva je splošno znan. Mnogo je obrtnikov, katerih materialni položaj je mnogo slabši od položaja pomočnikov, zlasti pa še od položaja kvalificiranega delavstva. — Gotovo pa so zelo redki taki obrtniki, za katere daljša bolezen ne bi pomenila katastrofe, zlasti še, ako nimajo primerne zanesljive osebe, ki bi za čas obrtnikove bolezni skrbela za nezmanjšano delo v obrti. Še aktualnejša pa je potreba po uvedbi zavarovanja za slučaj onemoglosti. Cela vrsta obrtnikov je, ki hodi na stara leta ob be-raški palici okoli. Gospodarska situacija je pač taka, da ne dopušča prišteđenja pomembnejšega premoženja za slučaj onemoglosti.

Problem je težak, morda težji in zamotanjši od problema zavarovanja nesamo-stojno delovnih oseb. Zato je nujno potrebno, da se na stvari prične resno delati, ker le temeljito delo bo ustvarilo socialno dobro in ekonomsko ceneno zavarovanje. Samo načelno poudarjanje zahtev po uvedbi zavarovanja ne zadostuje. Treba je pristopiti k izdel-

se na ta način utrdijo načela vprašanja in doseže skladnost nazirani. Na Češkem se je na zakonu o zavarovanju samostojno pridobitno delovnih oseb delalo celih pet let. Nbroj osnutkov je bilo predloženo parlamentu in raznim komisijam.

Že samo vprašanje določitve kroga zavarovancev bi zadelo na nebroj raznih naziranj in zahtev. Posebno važna je organizacija takega zavarovanja in vsa ona vprašanja, ki so v ozki zvezi z režijskimi stroški, ker je jasno, da je treba vse storiti in premisliti, da bo režija kar najmanjša in s tem zavarovanje res socialno in plodonosno. Zavarovanje mora biti prožeto tendence racionalizacije. To izvesti pa ni lahka stvar.

Problem je treba rešiti krepko in v celoti. Dobrovoljne pomožne akcije v tej smeri pomenijo neekonomsko časa in denarja. Dokazujejo samo, da je stvar nujna, prave koristi pa ne prinašajo. Prvo, kar je potrebno, je izdelati osnutek zakona. To bo realen pričetek in dobra podlaga za nadaljnjo prizadevanje. —dib.

Oblastni zaupniki

Ministrstvo za socialno politiko je meseca januarja do nadaljnjega ustavilo volitve obratnih zaupnikov. Zakonita ustanova obratnih zaupnikov s tem ni bila sistirana in morejo že izvoljeni obrtni zaupniki še naprej vršiti svoje naloge. Delovanje obratnih zaupnikov je tem bolj potrebno, ker so delavski zaupniki pomožni organi inspekcije dela pri reviziji obratov. Mnoge inspekcije dela so pa napačno tolmačile navedbo ministrstva za socialno politiko o sistiranju volitev obratnih zaupnikov in so se postavile na stališče, da institucija obratnih zaupnikov sploh več ne obstoja.

Toda ne samo inspekcije dela, temveč tudi nekateri podjetniki niso hoteli več priznavati obratnih zaupnikov, pozabljajoč pri tem, da bi bilo prav v interesu podjetnikov, da vzajemno sodelujejo z delavstvom, oziroma njihovimi zaupniki. Različno tolmačenje institucije obratnih zaupnikov je povzročilo veliko nesoglasij in ponekod celo preganjanja obratnih zaupnikov. Centralno tajništvo delavskih zborm v Beogradu se je zato obrnilo na ministrstvo za socialno politiko s predlogom: 1. da ostanje že izvoljeni obrtni zaupniki v svoji funkciji do novih volitev in da 2. inspekcije dela potrdijo vse one obratne zaupnike, katere bi brez volitev postavili delavci v soglasju z delodajalci. Pričakovati je, da bo ministrstvo za socialno politiko v najkrajšem času definitivno uredilo vprašanje obratnih zaupnikov.

Statistika rudarjev v Sloveniji. Vseh v Sloveniji zaposlenih rudarjev je 14.829; od teh je 94 odst. moških in 6 odst. žensk. Po starosti so rudarji razdeljeni takole: do

16 let je starih 0,57 odst., od 16 do 20 let 11,45 odst., od 21 do 30 let 33,73 odst., od 31 do 40 let 25,34 odst., od 41 do 50 let 17,55 odst., od 51 do 60 let 9,60 odst. in preko 60 let 1,76 odst. rudarjev.

Angleška sobota. Na željo delavstva je Kranjska industrijska družba uvedla v svojih obratih angleško soboto. Nedeljski počitek traja od sobote ob 13.30 ure do ponedeljka ob 8. uri. Dnevni delavni čas se podaljša za pol ure in ostane zakoniti tedenski 48 urni delavnik še v naprej v veljavi.

Sindikalni pokret v Avstriji. Avstrija šteje okrog 6 milijonov prebivalcev, od katerih je 1.250.000 organiziranih delavcev in nameščenecv, zaposlenih v industriji, v trgovini in pri prometu. Gospodarska kriza je v Avstriji zelo nepovoljno vplivala na položaj delavstva; danes je v Avstriji stalno okrog 300.000 delavcev in nameščenecv brezposelnih. V letu 1928. so delavci in nameščenici sklenili 429 kolektivnih pogojev, ki so zadevale 270.000 delavcev in nameščenecv. Štrajkov je bilo leta 1928. v Avstriji 189, pri katerih je bilo prizadetih 287.000 oseb.

Poslovanje borz dela. Tekom leta 1928. je bilo pri borzah dela prijavljenih 139.382 delavcev, od teh 125.730 moških in 13.652 žensk. Posredovanje so izvršile borze dela v 25.701 slučajih. Koncem leta 1928. je ostal 9701 delavec brez dela, med temi 8639 moških in 1062 žensk. Pri tem je pa pripomniti, da se večina brezposelnega de-

Od solne zažarilo, zdravo kožo
bočete pač imeti. Vdrnite torej svoje telo z

NIVEA-CREME

In potem ven na prosto, na zrak in
solnce. NIVEAU-KREMA ojači paleči
učinek solčnih žarkov in zmanjša
nevarnost skeleče solčarice. Toda
suh mora biti vaše telo! Nikdar ga
ne smete mokrega izpostaviti soln-
nim žarkom! In poprej ga vedno
natret!

Samo Nivea-krema vsebuje kožo ne-
gujući Eucerin in v tem temelji njen
učinek.

Dose po ceni 8, 5, 10 in 22. Tuba iz
kristala kosi tra po 9 in 14 dinarjev.

lavstva ne prijavlja pri borzah dela. Ako bi hoteli, imeti pravo sliko brezposelnega delavstva v državi, potem bi se morala predpisati zakonita prijava vseh brezposelnih. Podpore je uživalo pri borzah dela 99.921 oseb, od teh 90.836 moških in 9085 žensk. Iznos izplačanih podpor znaša 6 milijonov 948.120 dinarjev. Podpore so razdeljene na redne podpore v slučaju brezposelnosti, na izredne podpore, na prispevek k potnim stroškom in na podpore v naturi, povečini nakazila za hrano v javnih kuhinjah.

tekmo ter se sportni publiko priporoča, da poseti prvovrstnih klubov.

Tekma se odigra na igrišču SK Amaterja ob 16. uri.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes v nedeljo igraju juniorji proti Mladici in komb. moštvo proti Hermesu. Tekmi prične ob 16. Naslednji igrači naj bodo ob 15.30 na igrišču: Lipovšek I in II, Baum I in II, Šimovc, Bižjak, Šinkulic, Končan, Petrič, Klopčič, Terček, Petelin, Zerjav; ob 16.30 pa nastopijo: Sočan, Anžlovar, Lojze, Hassl, Jug I in II, Slapar, Cebolin, Terček, Čamerik, Kariž, Glavič, Načelnik.

SK Ilirija (iz tajništva). Prihodnja seja načelstva se vrši v torek, dne 18. t. m. ob 20.30 v običajnih prostorih. Naprošajo se vsi zg. odborniki, da seji sigurno prisostvujejo. Odborniško službo na igrišču vrše prihodnji teden naslednji: v torek Smole, v sredo Baltesar, v četrtek Miklavčič I, v petek Berdajs, v soboto Roter, v ponedeljek Pevalik II. Ponovno se opozarjajo vsi gospodje, ki vrše to službo, da si v slučaju zadržka na dan službe sami poskrbe namestnika. Službo je opravljati vestno, ker bo načelstvo v protivnem slučaju poklicalo vsakega odbornika na odgovor. Pravilnik za vršenje te službe je na razpolago pri klubovem oskrbniku na igrišču. — Tajnik.

SK Ilirija (ženska sekcija). Redni treningi se vrše v prihodnjem tednu v ponedeljek, sredo in petek vsakokrat ob 18. ure dalje. Udeležba na treningih je za vse igralke strogo obvezna. Pri treningih se sprejemajo tudi nove članice. — Načelnik sekcije.

Iz uprave sportnih prostorov SK Ilirije. Opozarjajo se vsi sportni klubi kakor tudi vsa druga društva in organizacije, ki reflektirajo na katerikoli sportni prostor SK Ilirije, da se je obratno za prepuštevitev teh prostorov pisмено na gornjo upravo, katero tvorijo zg. Jerman (predsednik), Baltesar (tajnik) in Roter (gospodar). Izdajati dovoljenje za uporabo sportnih prostorov SK Ilirije more le ta uprava. Vsakdo, komur se prepušči ta ali oni sportni prostor, dobi pisмено dovoljenje za uporabo, s katerim se mora izkazati klubovemu oskrbniku, ker ga isti sicer ne pripušči na igrišče. Prošnje za oddajo igrišča je vlagati najkasneje tri dni prej; na poznejše došle prošnje se ne bo oziralo. Naslov uprave je: Poštni predst. 175. — Tajnik.

Nogomet v Školi Loka bo danes 16. t. m. ob 17. na igrišču za smesno klavnicno, med igralci tukajšnjega Sokola in trgovskimi pomočniki iz Kranja. Ljubitelji nogometa vabljeni. Vstopnine ni.

XXVI. Davisov pokal

Pred par dnevi je bilo zaključeno tretje kolo tekem za Davisov pokal v evropskem pasu. Zmagovalec tega kola, Nemci in Čehoslovaki ter Madžari in Angličji, pridejo v semifinale, ki bo dal oba finalista evropskega pasu. Zmagovalec tega kola bo nastopil proti Ameriki, ki je v ameriškem pasu že z lahkoto odnesla zmago. Tamkaj se sedaj mrlično pripravljajo za ta odločilni turnir, iz katerega naj izide ekviva, ki naj odvrže Franciji teniški primate in dragoceni Davisov pokal.

Zmaga Amerike v ameriškem pasu ni senzacija, danš je nastopala brez velikega šilena in zvestega Hunterja; lažjo nalogo v prvih krogih so prevzeli mlajši Hennessey in Lott in mladeniča van Ryn in Allison. Za finale obeh pasov pa Amerika najbrže ne bo zapala svoje usode »najmlajšim«, temveč vprega skoraj gotovo tudi Tildena za drugi single (prvega bo prevzel Hennessey), za double pa dvojico Lott-Hennessey. Sicer pa utegne do 22. julija še dovolj premišljati!

Drugo kolo Davisovih pokalnih tekem v evropskem pasu je poteklo precej tiho in čisto pozornico vseh šibkejših narodnosti. Tri srečanja so končala z zmagami 5:0, in sicer za Italijo (proti Irski), Južno Afriko (proti Švedski) in Anglijo (proti Poljski). Stije pari so se razšli z rezultatom 4:1, in sicer v korist Nemčije (proti Španiji), Čehoslovaške (proti Belgiji), Danske (proti Grški) in Nizozemske (proti Egiptu). Kot slednja je tudi Madžarska s pičlo zmago 3:2 nad Monakom prišla v tretje kolo.

Mnogo zanimivejši in tudi ostrejši so bili boji

v tretjem kolu. Senzacija zase je bila zmaga Nemčije nad Italijo s 3:2. Turnir se je vršil v Hamburgu in je prvi dan precej trpel zaradi slabega vremena. Italijani pravijo, da so prvi dve točki izgubili zaradi tega, deloma pa zaradi indisponiranosti De Murgura, ki je imel dan pred nesrečo v rodbini. V Luzni se je brat ubil z avtomobilom; De Murguro se je odpeljal tiskaj z avtomobilom in se vrnil po treh neprepušanih nočeh skoraj naravnost na prostor. Dva dni pozneje je bil že zopet v formi, da je vrgel Landmanna s 6:4, 6:0 in 7:5. Tudi v doblu sta z De Bonom gladko odpravila Nemca. — Madžari so imeli Nizozemce v Budimpešti in so jih tudi odpravili s 3:2. Najmočnejši v madžarski četvorici je bil Kehriling, ki je odločil dva singla v svojo korist; Takocs je zmagal nad Timmerman, izgubil pa proti Dimer-Kovlu. Tudi v doblu sta podlegla Madžara s 1:6, 6:2, 4:6, 6:3, 6:2. — Angličji in južni Afričani so se udarili v Londonu; odločitev je padla že po prvih treh nastopih, ki so vsi končali z zmagami Angležev. Austin, Gregory ter dvojica Gregory-Collins so igrali. Končni izid je glasil 5:0 za Anglijo. Afričane sta vrgla v precejšnji meri — dež in trava. — Čehi so morali po zmago v Kodani; dasi Jan Koželuh letos ni v najboljši formi, ta zmaga ni bila v nevarnosti, ker so ostali igralci skoraj enakovredni. Najboljši je seveda letos Menzel. Po točkah je bil končan s 4:1 za Čehoslovaško.

Radi preglednosti in popularnosti, ki jo uživa ravno tekmovalna za Davisov pokal, ponudimo pregled dosedanjih srečanj do predzadnjega kola:

Evropski pas

Nemčija	4 : 1	Nemčija 3 : 2
Italija	5 : 0	
Avstrija	ČSR 3 : 2	ČSR 4 : 1
Be'g'a Rumunija	Belgija 4 : 1	
Danska	Danska 4 : 1	Danska 4 : 1
Grčija	Grčija 4 : 1	
Norveška	Madžarska 4 : 1	Madžarska 3 : 2
Monako	Monako 3 : 2	
Fnska	Egipt 4 : 1	Nizozemska 4 : 1
Nizozemska	Nizozemska w. o.	
Švedska	Južna Afrika 5 : 0	Anglija 5 : 0
Anglija	Anglija 5 : 0	

Ameriški pas

Japonska	Amerika 4 : 1	Amerika 5 : 0
Kanada	Amerika 5 : 0	
Mehika	Kuba 5 : 0	Kuba 5 : 0
Kuba		

Sportni drobž

Beograd ima eksotične nogometaše v gosteh, namreč Egipčane, ki pa niso napravili dobrega vtisa. BSK je premagal moštvo Kaira s 7 : 2 (4 : 1).

Pred dvema letoma je Gradjanski v Zagrebu porazil to moštvo z 11 : 0. Kakor se vidi, niso mnogo napredovali. Iz Beograda potujejo Egipčani v Novi Sad in Subotico, nato pa na Madžarsko.

V dunajskem prvenstvu je Admira porazila Sportklub s 7 : 1. S tem je prišla na drugo mesto prvenstvene tabele.

Današnje tekmo Gradjanski : Hašk v Zagrebu bo sodil g. Egri, ker je g. Fabris odpovedal.

Hazenska družina zagrebške Concordije nadaljuje svojo zmagoslavno pot po Srbiji. V Požarevcu je porazila tamosnjo Viktorijo s 24 : 5 (10 : 2). Dosedanji rezultat turneje zagrebških hazenašev je naslednji: 4 nastopi, 4 zmage, score 63 : 22 za Concordijo.

V Čehoslovaškem teniškem prvenstvu je prišlo v četrtek do velike senzacije. Dosedaj popolnoma neznan junior Siwa je porazil čehoslovaškega amaterskega mojstra Jana Koželuha s 6 : 3, 10 : 12, 7 : 5.

Desetletnica ŽSK Hermes

V dne 28. do 30. junija praznuje Železničarski SK Hermes desetletnico svojega obstoja. Klub, ki je v tej dobi doprinesel mnogo žrtv za sportno vzgojo železničarske mladine, je našel priznanje tudi na najvišjih mestih, kar dokazuje delstvo, da je g. minister prometa dr. Korošec blagovolil prevzeti pokroviteljstvo nad slavnostjo in v to svrhu tudi poklonil lep pokal.

Klub je sklenil izvesti proslavo na zelenem polju ter bo s sodelovanjem ostalih železničarskih sportnih klubov priredil nogometni turnir I. moštev in juniorjev.

Dne 28. junija se odigra turnir juniorskih moštev za pokal, ki je od kluba poklonjen. Dne 29. jun. ob 16. se prične prvo kolo I. moštev, in sicer igrajo: Železničarski SK Zagreb proti Že-

Gospodarstvo

Dr. Fran Windischer:

Potreba močnih stanovskih zastopov

V naših gospodarskih krogih navzlic težkim prilikam prevladuje pozitiven moment, veselje in volja za delo, prepričanje, da je v današnjih časih mogoče uspevanje in obstanek samo ob trdem vsakdanjem delu in ob štedljivem življenju. Na srečo in navzlic vsem neprilikam prevladuje pri nas gospodarski optimizem. Naši krogi v gospodarstvu so pozdravili napoved nove ere, v kateri se bo upoštevalo in cenilo resno gospodarsko delo in se bo oziralo na resnične potrebe gospodarskega življenja. Gospodarski krogi so v naših krajih na večnem bregu pričakovanja, ali je njih želja, da se jih v novih prilikah, ki so pri nas po novem letu nastale, upošteva in se jim daje možnost predlagati in utemeljevati svoje želje in potrebe, kadar se pripravljajo novi zakoni, ki globoko režejo v gospodarsko življenje. Ne izrekajo se naši gospodarski krogi za javno anketo, ki je navadno brezplodna, ako postane, kakor smo videli pri vprašanju ureditve delovnega časa in zapiranja trgovin, dobrodošla tribuna za zgovornost obeh prizadetih delov. Potrebno je dati priliko, da zainteresirani krogi povedo in obrazložijo svoje mišljenje in imajo eventualno priliko sporazumeti se na kompromisno obliko. Brez praktičnega pomena pa je, ako se z anketa daje samo prilika, da se sestanejo obojestranski zastopniki na javni tribuni potem, ko je itak znano, v kakem zmislu bodo podana mišljenja. Take prilike navadno samo poostre razmere in zanašajo brez potrebe nemir med prizadeti.

Za naše gospodarske kroge je danes največje važnosti, da imajo po posameznih ozemljih stanovska zastopstva, ki so po zakonu poklicana dajati mišljenja v gospodarskih vprašanjih, pa imajo obenem tudi sredstva, da po svojih strokovnjakih po stanu ali po zvanju oddajajo mišljenja vladnim organom v važnih vprašanjih. V kolikor prihajajo pri tem zbornice in poštve, je dejstvo, da so njihove naloge vedno večje in da državna mesta sama zahtevajo od njih vedno več in važnejšega dela. Tej svoji važni nalogi se morejo tudi v reprezentativnem pogledu, kadar nastajajo prilike, da prihajajo inozemski gospodarski krogi v posete, odzivati samo, ako imajo na razpolago zadostna materialna sredstva. Samo v takem primeru je mogoče vzdrževati dobra tajništva in pisarne, ki so, naj se reče karkoli hoče, nekaki gospodarski generalni štab in predpogoj za premišljeno gospodarsko delo in za konstituitivno v gospodarski politiki. Senzacija za gospodarskem polju, ako tudi samo po novinah brez resnega namena sprožene, morejo več škoditi nego koristiti mladi zemlji, ki kakor naša potrebuje zaupanja in kredita v inozemstvu. Zbornice morejo igrati največjo vlogo v prid gospodarske solidarnosti v naši državi, pa je nesrečna pojava, da si danes posamezne stroke malo premišljeno žele, da zapuste sklenjene gospodarske vrste in skušajo same ustvarjati si svoja zastopstva. V tem pogledu so se zadnjič čuli glasovi glede rudarskih podjetij. Ne morem verjeti, da je istina, kar se je govorilo in še manj morem verjeti, da bi dalekovodna naša centralna vloga podpirala tako prizadevanje, kakaj ustvaritev take organizacije, izločene iz obče stanovske organizacije, ki pomenila nesrečen ukrep, ki bi moral prinesiti prav neugodne izkušnje. Kdor gre v samoto, je kmalu sam. Po mojem mnenju bi bilo krivo in v evidentnem neinteresu rudarskih podjetij, ako bi zapustili skupno fronto gospodarjev.

Vprašanje gospodarskega blagostanja Slovenije.

Kdo bi bil srečnejši od mene, da more govoriti o gospodarskem raju v Sloveniji. Na žalost Slovenija ni bogata, ali narod, ki biva v njej, je delaven, potrpežljiv, štedljiv, nikdar ni bil razvajen, pa je vzgojen tako, da v normalnih prilikah zaupa voje prihranke denarnim zavodom, posojilnicam, hranilnicam, bankam, kar mu je po stanu blizu. Tako prihaja, da izkazujejo naši zavodi v razmeri z denarnimi zavodi v drugih delih naše države, kjer je vzgoja naroda druga, precej znatne vsote vlog. Organizirana štednja in izvestna discipliniranost naroda v pogledu štednje mora pokazati gotove uspehe. Kadar kdo sklepa iz skupnih števil, ki jih objavljajo v Sloveniji zavodi od časa do časa o denarnem stanju, mora imeti gotovo opreznost, ker je v izkazih en denar izkazan po dvakrat in večkrat. Lokalni zavod nalaga svoje viške v večjem zavodu v okraju in tak zavod zopet v središču dežele. Ali ne glede na to moram konstatirati, da skupne številke izkazujejo vlog pri glavnih zavodih v Ljubljani, ki prihajajo za štednjo v poštve, krajem leta 1928., ako upoštevamo devalvacijo, ki se je izvršila med in po vojni, za mnogo zaostajajo za stanjem pred veliko vojno. Tako so na primer hranilne vloge pri vseh posojilnicah v Sloveniji leta 1910, po statistiki gospodarskega raznataja Antona Kralja znašale okroglo 212 milijonov kron, dočim je stanje teh vlog po statistiki prof. dr. A. Ogrina znašalo konec leta 1926, okroglo 1 milijardo Din. Po efektivni vrednosti zaostajajo torej te vloge za dobro polovico proti stanju pred vojno. Ako vzamem v preteht glavni zavod, ki prihaja v mestih za hranilne vloge v Sloveniji v poštve, potem vidim, da je bilo ob pričetku svetovne vojne stanje teh vlog preok 43 milijonov kron, dočim je stanje koncem preteklega leta znašalo okrog 337 milijon Din. Slika je napram združam tukaj ugodnejša, ali je brezdvomno tudi združena denarja dober del med hranilnimi vlogami tega zavoda, pa je vr-

hu tega še znatna diferenca na škodo sedanjemu stanju vlog napram predvojni dobi. Smatral sem za potrebno, da se ozrem pri današnji prilici tudi na to vprašanje zategadelj, ker periodično z nekako čudovito točnostjo prihajajo zopet in zopet v javnosti vesti in izjave o gospodarskem blagostanju v Sloveniji in o denarnem obilju v tej zemlji, pa bi mi ne bilo ljubo, ako bi ta okolnost v kateremkoli pogledu neugodno vplivala na presojo Slovenije tedaj, kadar gre za delitev katerikoli ugodnosti, osobito kadar gre za vprašanje o pravični razdelitvi kreditov takih institucij, katere so namenjene vsej državi in kjer ne bi hoteli, da bi Slovenija prišla zaradi domnevnega blagostanja in krivo poudarjane gospodarske blaženosti do tega, da bi se z njenimi interesi postopalo manj ljubeznivo.

Stanje vinogradov v ormoško-ljutomerskem okolišu

Ivanjkovi, 14. junija.

Ko so se v početku marca pojavila prva poročila o pozebi vinogradov, so bila mnega vinogradnikov, še bolj pa konsumentov zelo različna. Skrajnemu pesimizmu je stal nasproti velik optimizem. Mnogi pa so smatrali vse skupaj za kupijski manevar. Danes, ko smo pred celotno, lahko podamo prilično jasno sliko, seveda le po današnjem stanju.

Ob času rezi sta se letos pojavili dve struji. Od ene strani se je svetlovalo, naj se počaka z rezjo tako dolgo, da se bo točno videlo, kaj ni pozebo. Drugi pa so zopet svetlovali, naj se opravi rez ob normalnem času, pri čemer naj se upošteva škoda, napravljena po pozebi, ki se da s točno preskavo pri posameznih vrstah in legah precej natančno doznati.

Rez se je dejansko izvršila na različne načine. Bili so posestniki, ki v svoji skrajni konservativnosti niso poslušali nikakih nasvetov ter rezali kakor običajno. Ti posestniki so si s tem napravili precejšnjo škodo ter bodo tako rezani vinogradi dali gotovo minimalen pridelek. Seveda so tudi tukaj razlike po vrsti in legi, vendar ti posestniki povprečno ne bodo dosegli preko ene petine normalne letine, ki znaša pri nas 18 do 21 hl na oral.

Ostali vinogradniki so se držali nasvetov. Večina je izvršila rez v normalnem času, predvsem iz praktičnih razlogov, ker se takrat drugo delo ni dalo opravljati in so se zaradi tega izvežbane moči lažje dobile.

Danes se vidi jasno, da je po pozebi največ trpela naša domača vrsta šipon, ki je deloma v starejših nasadih popolnoma pozebla. Poleg tega so močno trpeli nasadi muškata in modrega portugalskega, manj pa nasadi laškega rizlinga, burgundca in rulanca. Najbolj so preko zime vzdržali traminec, zeleni silvanec, muškati silvanec in končno renski rizling, ki je ostal skoro popolnoma zdrav, ki pa sicer ni baš močno zastopan.

V vinogradih, ki so bili rezani v normalnem času po navodilih strokovnjakov, obela nastavek eno tretjino do dve tretjini normalnega leta. Ta rez bo imela tudi do dobro posledico, da se bo drugo leto dal trs postaviti v normalno formo, če bo letos pravilno oplet.

Bili pa so tudi posamezniki, ki so upoštevali nasvet onih strokovnjakov, ki so bili za rez po izbiranju trte.

Razvoj trte je v zadnjih 14 dneh izredno napredoval, tako da smo 9. t. m. že našli burgundec v cvetu in je upati, da bo v 10. dneh popolnoma vzcvetel. Manj razveseljen pojav pa je, da smo našli tudi že močne znake peronosporne ter se je bati, da bo pri sedanjem vremenu, ko sledi topli temperaturni večkrat do 25. škoda občutna, zlasti v vinogradih, ki dosedaj še niso bili škropljeni. Grozdni sukaj še doslej v obliki gosenice še ni pojavil. Dela so precej zaostala, ker vlada trenutno občutno pomanjkanje delavcev. Navzlic temu, da je škoda po pozebi nenavadno huda in bo trgategv tudi ob ugodnem razvoju zelo pila, ne opazamo na vinškem trgu nobene živahnosti. Cene merkanilnemu vinu so ostale nespremenjene. Okrepile so se le pri sortnem vinu. Te vrste so tudi precej razprostrane, dočim se merkanilnega blaga dobi še v velikih množinah v rokah producentov, ki so zaradi pomanjkanja denarnih sredstev v mnogih primerih prisiljeni prodajati blago. Povdariti je še treba, da je letošnja pozeba pač najmanj zadela one vinogradnike, ki so vedno gledali na nizko vzgojo svojih trt. P.

— Stanje hmeljskih nasadov v Sloveniji. Hmeljarsko društvo za Slovenijo poroča 15. t. m.: Zaradi ugodnega vremena je stanje hmeljskih nasadov slej ko prej dobro. Neprilakovano hitro se je rastlina začela raztezati na široko, preden je dosegla višine drogrov in poganja posebno v spodnjih delih, obilo panog. Tu in tam se vidijo celo že cvetne nastavki. Hmeljarji ta čas še privedejo trte ter odstranjujejo zalistnike. Rahljanje zemlje in prvo obiskavanje se nadaljuje, škodljivci, o katerih smo zadnjič poročali, niso povzročevali prevelike škode. Sporadično se v nasadih najdejo škropljeni sklepi — znaki peronosporne. Ostanke lanskega pridelka se le polagoma zmanjšujejo.

— Konferenca Srednjeevropskega hmeljarskega urada. Te dni se je vršila v Monakovem konferenca Srednjeevropskega hmeljarskega urada. Predsednik Netzer je v svojem nagovoru povdarjal, da so izgledi za bodočo kampanjo prijaznejši. Na konferenci so bile zastopane naslednje države: Nemčija, Češkoslovaška, Jugoslavija, Alžacija in Poljska. Ugotovljeno so bile tudi definitivne številke lanske letine. Svetovni pridelek je znašal lani 1.310.000 stotov, od tega pridelek žlahtnega hmelja 630.000 stotov (v Češkoslovaški 188.000 stotov, v Nemčiji 206.300 stotov).

— Organizacija jugoslovnsko-nemške izvozne trgovine. Iz Berlina poročajo, da namerava tamošnja Privilegirana trgovska agencija kralj. SHS ustanoviti posebno organizacijo za pospeševanje izvoza iz Nemčije v Jugoslavijo. Te organizacije se bodo priključile zmogne nemške trdnice, predvsem one, ki nimajo svojih zastopstev v Jugoslaviji.

— Občni zbor. Trboveljska premogokopna družba 27. t. m. (Bilanca, spremembe družbenih pravil).

— Likvidacija. Po sklepu občnega zbora od 22. marca t. l. je stavbna zadruga državnih namestencev »Svoj dom« r. z. o. z. v Mariboru prešla v likvidacijo.

— Odpravljen je konkurz o imovini Kmetijskega konzumnega društva v Zireh, r. z. z o. z., ker so temu pritrčili vsi upniki.

— Prodaje. Dne 1. julija se bo vršila pri avto-komandi IV. armijske oblasti v Zagrebu ofertalna licitacija glede prodaje starih avtomobilov. (Pogoji so na vpogled pri isti komandi). Dne 2. julija se bo vršila pri osrednjem skladišču materiala državnih železnic v Mariboru licitacija glede prodaje raznega starega materiala (papir, karton od vozniških kart, kit, steklenice, košare, svetilke, varnostne zaponke, odpadki od kaučuka, stekleni odpadki, izrabljene električne žarnice, staro mazilo itd. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem skladišču).

— Prodaje. Dne 20. t. m. se bo vršila pri glavni carinarnici I. reda v Ljubljani po javni licitaciji prodaja 4630 kg pločevinastih izdelkov in 4532 kg odpadkov od kartona. Dne 24. t. m. pa se bo vršila pri direkciji šum v Ljubljani licitacija glede prodaje lesa na panju. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOL).

— Dobave. Strojni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 26. t. m. ponudbe glede dobave 1000 kg belih cunj. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) Direkcija državnega rudnika Kraka sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave 200 kg kovine za ležaje. Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave 10.000 kg tračnic. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOL).

Položaj na naših borzih

Ljubljana, 15. junija.

Potreba po devizah je bila pretekli teden na ljubljanski borzi srednja. Skupni devizni promet je znašal 17,2 milijona Din napram 20,6, 10,6, 20,7 in 20,6 v zadnjih štirih tednih. Trgvalci blaga je bilo zelo malo. Tečaj deviz pa tudi niso pokazali znatnejših sprememb, le deviza na New York se je tekom tedna okrepila od 56,82 na 56,85.

Tržišče državnih papirjev je bilo pretekli teden zopet v znamenju baisse. Se koncem zadnjega tedna je vojna škoda na zagrebškem efektivnem tržišču notirala 402,5—408,5; toda že v početku preteklega tedna je pričela pod vplivom beograjskega tržišča ponovno popuščati. V zvezi z vestjo, da je finančno ministertvo opustilo namero stabilizirati tečaj Vojne škode pri 400 in da hoče intervenirati šele pri tečaju 390, so tečaj koncem tedna nazlo nazadovati ter se dejansko približali temu stanju. Včeraj je promptna vojna škoda notirala v Beogradu 391 — 392, v Zagrebu pa 392 — 392,5, tako da je napram koncu zadnjega tedna nazadovala za preko 10 točk. S tem se je obrestovanje tega papirja še zboljšalo. Če računamo, da nosijo obveznice Vojne škode na leto 30 Din (25 Din kupon, 5 Din pa so vredne promese), tedaj vidimo, da znaša efektivno obrestovanje Vojne škode pri tečaju 390 7,7 %. Denarni trg je trenutno sicer precej napet, vendar bi se gotovo pri tako nizkem tečaju pojavilo večje zanimanje publike, če javnost ne bi bila zaradi očividnega rušenja tečajev državnih papirjev od strani beograjske špekulacije vzemirjena in rezervirana. Zato bi bil še skrajni čas, da Poštna hranilnica in Državna hipotekarna banka napravita konec tej špekulaciji in da odločno zaustavita vsako nadaljnje nazadovanje. Tako bi se zaupanje v državne papirje tudi v široki publiki kmalu zopet utrdilo. Čim bi bilo to doseženo, bi bila tudi vsaka nadaljnja intervencija ne potrebna. Končno pa je tudi v interesu državnega kredita, da se takim mahinacijam napravi konec. Če bi Poštna hranilnica in Državna hipotekarna banka morali prevzeti zaradi intervencije tečaj za 100 milijonov Din Vojne škode, ne bi to bila nikakoli nesreča, kvečjemu morda za nekoliko beograjskih bank, katerim bi bili odpovedani kratkoročni krediti. Pod vplivom nazadovanja Vojne škode so popustili tudi tečaj ostalih državnih papirjev, in sicer investicijsko posojilo od 85 — 86 na 83,5 — 84,5 in agrarne obveznice od 50,5 — 51,5 na 49—50,5.

Tržišče zasebnih vrednot je bilo ves teden bolj zanemarljivo. Nekaj več zanimanja je bilo za Prashedion, ki se je okrepila na 855. V ostalem so se trgvalce Unionbanka po 202, Gokbanka po 93, Sprska po 150 in Zemaljska Sarajevo po 127 do 130. Med industrijskimi papirji je bila Trboveljska v zvezi s skorajšnjim obnim zborom črstejša ter se je trgvala po 485. Tudi za Veveč je bilo nekaj zanimanja in se je nudil denar po 121 brez blaga. Pod vplivom inozemskih borz se je prav tako okrepila šecerana na 440, v ostalem pa je bil promet še v Danici po 135, v Gutmannu po 202 — 202,5 in v Narodni šumski po 25 — 30.

Devize in valute.

Ljubljana. (Prosti promet.) Berlin 13,58, Curih 1095,9, Dunaj 8,00, London 276,59, New York 56,85, Praga 168,63, Trst 297,98. Curih. Zagreb 9,12875, London 25,2075, New York 51,95, Pariz 20,3225, Milan 27,195, Berlin 123,95, Dunaj 73,02, Praga 15,985, Bukarešta 3,0825, Budimpešta 90,60, Sofija 3,7525, Varšava 58,29.

Žitni trg

Ljubljana, 15. junija.

Na evetovnem žitnem trgu se je nazadovanje tečajev pretekli teden sicer povsem ustavilo, vendar je situacija ostala dalje precej nejasna. Na ameriških kakor tudi na kontinentalnih borzah so tečaji ves teden valovali. Bili so dnevi, ko se cene na evropskih tržiščih močno popuščale, medtem ko so se v Ameriki ovrstile in obratno. Na čiaški borzi je bila notacija za julijsko pšenico koncem tedna skoro ista kakor koncem zadnjega tedna. Tudi na vojvodinskem tržišču se je cena baški pšenice držala na prilično nespremenjeni višini 207,5 — 210 Din za 100 kg se nakladalna postaja.

Nasprotno pa se je koruza pri nas ponovno nekoliko ovrstila, in sicer od 220 na 227,5 — 230 Din za 100 kg. Pri tej ceni pa je še vedno cenejša kakor laplatska koruza.

Na domačem tržišču je kupčija dalje zelo slaba. V vojvodinski žitni trgovini vlada precejšnje zmernjenje, ker se bližajo termini za likvidacijo starih sklepov, pri katerih bodo trgovci imeli ogromno škodo. Ni izključeno, da bo prišlo v zvezi s likvidacijo do insolventne v žitni trgovini. Saj so bile za junij pred meseci sklenjene večje kupitve po 270 — 280 Din ter bo izjava znašala 60 — 70 Din pri 100 kg. Tudi za novo pšenico trenutno ni nikakega zanimanja. Stanje posevkov pa je pri nas kakor

tudi v drugih državah zelo ugodno.

Na ljubljanski borzi stane promptna baška pšenica (slovenska postaja, mlevska tarifa, plač. 90 dni) 255,5 — 257 Din za 100 kilogramov, moka »0« (tco Ljubljana, plač. po prejemu blaga) po 870 — 375 Din za 100 kg.

+ S tržišča je. Kakor v drugih državah, je tudi pri nas letos produkcija manjša kakor druga leta. Inozemske hladilnice še vedno niso polne. Nakupovalci so zaradi

manjše produkcije primorani blago dražje plačevati. Cene se gibljejo sedaj med 1,05 no 1,07 1/2 Din za komad.

+ Dunajska borza za kmetijske proizvode (14. t. m.) Glede na ugodnejšo situacijo na inozemskih terminskih borzah, je bilo razpoloženje na dunajski borzi nekoliko prijaznejše. Ker pa se konsum pri sedanjih ugodnih izglelih za letino le težko odloči za nakup, promet ni bil znaten. Ponudniki so cene sicer zvišali, vendar so uradni tečaji ostali nespremenjeni.

Slovenija ima najživahnejši tovorni promet

Letni promet znaša skoraj pet in pol milijona ton — Trbovlje, največja natovorna postaja — Večina postaj več izvažajo nego uvažajo — Promet na raznih progah

Glavni vir dohodkov vsake železnice nikakor ni potniški, nego tovorni promet. Iz vsakoletnih opazovanj prometnih uspehov po raznih progah in pokrajinah se je polagoma ugotovilo, da prinaša potniški promet le okrog 4—6 odstotkov, vse ostalo pridobije železnice uprave od tovornega prometa. Ker pa je železnica veliko prevozno podjetje, ne glede na to čigava lastnina je, mora biti prva skrb njene uprave, da si s pametno in vsestransko pogojeno tarifno politiko zagotovi kolikor toliko stalne vire baš iz tovornega prometa, ki daleko ni podvržen tako hitrim in velikim izpremembam kakor potniški.

Povsem naravna stvar je, da za leto 1928, ni mogoče danes dobiti že povsem izdelanih primerjalnih statističnih podatkov, zatorej naj služi našim nadaljnjim izvajanjem kot podlaga statistika o tovornem prometu iz l. 1926., saj se bistveno tekom leta 1927, in kasneje ni mnogo izpremenilo.

V Sloveniji se je prevozilo tekom navedenega leta po vseh železniških progah, katerih dolžina znaša nekako 1160 km skupno 5.485.000 ton, ki se zopet razdeli na normalnotirne in ozkotirne proge. Slednje so v naši pokrajini povsem podrejenega pomena in ne prihajajo za splošno kalkulacijo vobče v poštev, četudi znaša na edini slovenski ozkotirnici iz Poličan v Zreče, dolgi le 20 km, ves tovorni promet nad 31.000 ton ali okrog 1568 ton na posamezni izkoriščen kilometer, kar je za tako majhno progo znak precejšnjega prometa. — Na vseh ostalih, glavnih in lokalnih progah je vladal relativno najgostejši promet izmed vseh jugoslovnskih izkoriščenih kilometer 4595 ton, kar ne izkazuje nobena druga železnika direkcija. Iz vsega sledi, da ima

Slovenija najgostejši tovorni promet v Jugoslaviji.

Pri tej konstataciji se seveda ne sme prezreti dejstva, da vodi preko njenega ozemlja zelo važna in od vsega početka dvotirno zgrajena evropska proga Dunaj-Trst, ki tvori ob enem eno najvažnejših jugoslovnskih izvoznih prog vobče in za Trst in Italijo še posebej. Zato se zaznamuje leto za letom po njej poleg obilnega lokalnega in domačega izvoznega prometa tudi

velik tranzitni promet

zlasti iz Avstrije in Češkoslovaške v Trst in obratno, iz česar sledi jakost tovornega prometa na progi Maribor-Zidani most—Postojna. Vendar se za enkrat na tranzitni promet ne bomo ozirali, osobito, ker ga daleko prekaša domači.

Tudi tovorni promet ima svoje letne dobe, ki se vedno vračajo. Ako se ozremo na podatke iz leta 1926, glede posameznih mesecev, opazimo, da postane tovorni promet izredno močan osobito v jesenskih mesecih, ko se prične

velika izvozna kampanja medtem ko je tik pred njo, od maja do nekako sredi septembra mnogo manjši. To trditve podkrepljuje naslednji pregled prometa po posameznih mesecih na normalnotirnih progah:

mesec	v tisočih ton
I.	397
II.	428
III.	475
IV.	441
V.	438
VI.	443
VII.	400
VIII.	405
IX.	430
X.	481
XI.	541
XII.	571

Celoletno 5.454 tisoč ton

Glavni produkt, ki ga pridobivamo v Sloveniji in ki zelo ojačuje naš tovorni promet, je premog. Iz tega razloga je povsem naravno, da je postaja

Trbovlje prva in največja natovorna postaja

v naši pokrajini, ker se tamkaj nakopije največ premoga ter razpošilja širom cele države za železnice in privatno uporabo. Promet omenjene postaje znaša letno okoli 478 tisoč ton, ki se razdeli na odvoz 439.000 in na dovoz le 39.000 ton. Iz navedenih številk se lahko trdi, da odhaja iz Trbovlja dnevno najmanj okrog 1100 ton premoga in ostalih produktov trboveljskih industrijskih podjetij. Glede intenzivnosti slede navedeni postaji naravno vsi ostali premogovniki, kakor n. pr. Hrastnik, Zagorje, Ražanburg, Laško itd.

Ako se razdeli ves domači tovorni promet po progah, potem se mora dati prednost pred vsemi glede intenzivnosti zvezi

Zagreb z Ljubljano, ki absolutno letno sama nad 1.310.000 ton raznih tovorov na dolžini okoli 128 kilometrov skoraj 10.000 ton na vsaki

izkoriščevani kilometer. Ob omenjeni progi leži poleg že naštetih rudnikov tudi važno križišče Zidani most in pa največja naselbina Slovenije, Ljubljana, katere promet znaša okoli 300 tisoč ton samo na glavnem kolodvoru. Pri tem pa se opazi interesantno dejstvo, da vsa večja mesta v Sloveniji izkazujejo mnogo več dovoza nego odvoza ne glede na to, da je tudi v mestih precej industrije. Ta pojav se opaža poleg Ljubljani tudi v Mariboru, Celju in tudi Jesenicah. Ako razporedimo vsa našeta mesta v posebnem pregledu, se opazi to najjasneje. V ta namen naj služi sledeča tablica:

mesto	odvoz	dovoz	sk. prom.
		v tisočih ton	
Ljubljana	68,4	232,9	301,3
Maribor	62,8	107,6	170,4
Celje	81,3	143,4	224,7
Kranj	46,1	30,0	76,1
Jesenice	29,7	96,6	126,3
Trbovlje	438,7	39,5	478,2

Naštetih podatki pa nam povedo med drugim tudi dejstvo, da ima n. pr. Celje večji odvoz od vseh ostalih mest in prekaša po tovornem prometu mnogo večji Maribor; Jesenice imajo mnogo več prometa kakor Kranj, četudi je slednji prav za prav glede odvoza in dovoza aktiven, ker ima zelo razvito industrijo raznega tekstilnega blaga, ki naravno kljub velikim množinam ne more znesti tolike teže kakor premog in slični produkti. Na Jesenicah zopet se pojavlja to, da se uvažajo mnogo več železne rude in drugih za železarsko industrijo v poštev prihajajočih sirovini, kakor izvažajo izvršeni produkti tamkajšnjih tvornic.

Razvrstitev železniških prog po intenzivnosti tovornega prometa je nekako sledeča:

a) glavne proge:	letno tisoč ton
I. Ljubljana - Zidani most-Brežice	1310
II. Maribor - Zidani most	617
III. Bistrica - Jesenice - Ljubljana	570
IV. Prevalje - Maribor	370
V. Karlovac - Novo mesto-Ljubljana	245
VI. Kotoriba - Pragersko	232
VII. Rakek - Ljubljana	171

b) nekatere lokalne proge:

	tisoč ton
I. Dravograd - Velenje - Celje	275
II. Kočevje - Grosuplje	149
IV. St. Janž-Trebnje	74
III. Kamnik - Ljubljana	86
V. Rogatec - Grobello	71
VI. ozkotirnica Poljane-Zreče	31

Iz razpredelnice sledi, da izkazujejo postaje na prvih treh progah mnogo jačji promet kakor ostale. Pri tem pa se opazi, da je n. pr. na dolenski železnici promet napram ostalim progam z ozirom na njeno veliko dolžino razmeroma majhen. Zanimati bi utegnili tudi dejstvo, da na imenovani progi ni najjačja postaja Novo mesto, temveč Črnomelj, nato sledi šele dolenska metropola. Vse ostale postaje pa daleko ne dosegajo prvih dveh. Dolenska proga izkazuje celo manj prometa, kakor nekatere lokalne proge kakor savinjska in celo kočevska. Pri poslednji se mora računati glede njene dolžine 49 km, da prihaja na posamezni kilometer skoraj 5000 ton prometa, na dolenska progi pa komaj okroglo 1500 ton.

Ves tovorni promet, ki smo ga pravkar našli po posameznih progah in postajah, obsega seveda samo oni del prometa, ki je imel svoj početek ali konec na katerikoli postaji v Sloveniji. Vsi podatki se nanašajo torej samo na lokalni in jugoslovnski izvozni, oziroma uvozni promet ter puščajo tranzitni promet popolnoma ob strani, ker ta samo prehaja preko naše države in se ne dotakne nobene naših postaj.

Glede tovornega prometa v Sloveniji se lahko trdi, da je napram vsem prejšnjim letom stalno, četudi polagoma v porastu, ker je tudi razvoju celokupnega gospodarstva vsled težkih kriz stavljeno mnogo ovir in težko. Vendar pa je izredno mnogo postaj, ki so dobro prebolele vse krize ter so svoj promet po vojni zelo pomnožile. Tudi o tovornem prometu se lahko trdi, da je vedno večji in stalno bolj zaposluje železnice. V primeri z ostalimi predeli naše domovine je Slovenija dosedaj dosegla prvo mesto in je upati, da ga tudi obdrži, saj se je vsa industrija in ostala obrt razvila v krajih, ki imajo ugodne železniške zveze na vse strani, da

Grozoten napad gobavcev na mesto

Senzacija v koloniji leproznih bolnikov v Braziliji — Celo mesto izpostavljeno besnenju gobavcev

Nedolgo se je primeril v Braziliji slučaj, ki spominja po svoji blazni grozotnosti in fantastiki na najbolj razvita dela Dostojevskega ali E. A. Poe-a. Vendar pa gre tokrat za golo resnico.

V bližini mesta Sao Paulo, ki je s svojimi 900.000 prebivalci po velikosti tretje v južni Ameriki, leži mesto Pindamouhangaba. Nedaleč tega kraja, v Bonsuccessu, se je bilo naselilo pred leti nekoliko gobavcev. Ker so meščani iz Pindamouhangaba skrbeli zanje, se je začela njihova kolonija čimdalje bolj večati.

Toda gobavost — lepra — ne čuje le telesnega staničevja, temveč zamori tudi sleherni čustvo človečnosti. Gobavci goje, baš obratno kot svetopisemski Job, ki je še danes vzor udanosti v voljo božjo, do vsega, kar ni gobavo.

smrtno sovražstvo.

Ljudi, ki jim pripeljejo hrano (obroženj) so s puškami, da jih bolniki ne napadejo, obsipavajo z najostrejšimi psovskami. Tistega, ki je med njimi od-pornejši proti boleznim ali v bolj začetnem stadiju, črté prav tako, kakor zdrave. Stepejo se za vsak kosček kruha, bližnjemu ne privoščijo niti trohice več, kot imajo sami.

Zadnje čase je prišel mednje bolnik, ki je bil zgovornejši od vseh drugih ter je neprestano predaval o boleznih ter njenem zdravljenju. Posebno je zbudila pozornost trditve, da se da bolezen omiliti na ta način, da vgrizne gobavec zdravega, ter namaže s krvjo, ki se pociči iz rane, bolne dele telesa.

Končno so se odločili gobavci za to sredstvo. Nekoga dne se jih je zbrala cela četa, ki se je podala v Pindamouhangabo, kjer je nameravala ugrizniti vsakogar, ki bi ji prišel naproti. Bolniki so vdrlí v kavarne, hotele, zasedli so kinematografe, napolnili pivnice ter se podili po cestah, napadajoč zdrave in hoteč jih vgrizniti.

Meščani so bili sprva tako prevzeti od groze, da niso mogli ničesar ukreniti. Šele nekaj pogumih študentov se je zbralo ter se vrglo s palicami in puškami na gobavce. Vendar do krvoprelitja ni prišlo. Bolniki so se morali kmalu umakniti premoči. Prekinjajoč in besno zaganjajoč se v napadalce, so se polagoma raztepli na vse strani.

Izven mesta pa jim je prišla v roke prva žrtev. Pred hišo se je igral otrok in nikogar ni bilo v bližini. Gobavci so ga napadli, nek besnež pa ga je pri tem ugriznil v lice.

Na vpitje nedolžne žrtve so pritekli

sosede ter iztrgali otroka iz rok po-besnelih. Nato so ga prepeljali v bol-nico.

Po napadu so morali prebivalci Pin-damouhangabe naročiti iz Sao Pavla cele zaloge desinfekcijskih sredstev. Razkužili so vse javne prostore; lope in lesene zgradbe pa so podrlí ter jih nanovo postavili. Šele tedaj se je vrnil mir v mesto, ki je bilo prestalo toliko strahu.

Oporoka pod vešali

Mohamed Kalafaki je bil eden najbolj nevarnih razbojnikov, kar jih je kdaj strahovalo po Turčiji. Deset let so ga zaman zasledovali, končno, ko je sam Kemal-paša izjavil, da bo dal obesiti smirnskega policijskega prefekta, če ne izsledí razbojnika, so se posebe potrudili in ga ušli. Obsodili so ga po kratkem procesu na smrt na vešalih. Na morišču se je zločinec skušal iztrgati krvnikom in so jim morali priti pazniki, policisti in vojaki na pomoč, preden so ga ukrotili.

Ni hotel, da bi ga obesili, češ, da je bil zaprosil Kemala za pomiloščenje in da se je bil v zadnjih vojnah junaško boril za turško stvar, pri čemer je bil tudi večkrat ranjen. Šele, ko so mu povedali, da je Kemal njegovo prošnjo zavrnil, se je vdal. Hotel pa je še napraviti testament.

Povedal je in točno popisal, kje ima v gorah skrite svoje nagrabljene zaklade, ki jim je postavil za glavnega dediča društvo turškega zračnega bro-dovja. Omenil je, da je bil vedno navdušen oboževalec zračnih ladij. Ko je še oporoko podpisal, so ga obesili. Nato so se odpravili iskat zakladov. Dose-lej so pa iztknili eno samo skrivališče, v katerem so našli 700 angleških funtov.

Lasulje iz barvaste svile

Maurice de Waleffe, ki je presenetil Parižane že z marsikaterim bizarnim predlogom, n. pr. s predlogom, naj bi se oblačili v kratke hlače dokolenke in v pisane frake, si je izmislil novo eks-travagantnost. Napisal je članek, v ka-terem predlaga damam, naj bi si omi-slile lasulje iz barvaste svile. Ta pred-log utemeljuje s tem, da mali klobuki, ki so sedaj v modi in ki bodo menda tudi ostali v modi, ne dopuščajo več tistih oblačilnih transformacij in pe-strosti, ki si jo nudile nekdanji klobu-ki velikani s svojimi živalskimi in bo-taničnimi zbirkami kot okras. Tu naj bi pomagali lasje iz svile, ki jim je mo-goče dati najbolj bujne barve, primer-

ne barvam obleke in polti, a poleg te-ga se dajo zlahka zamenjati, s čimer bi ženska tako rekoč igraje spreminja-le svojo zunanjo podobo. Parižani in zlasti Parižanke so sprejele Waleffove misli dokaj različno, vendar mu je ve-čina ugovarjala. Pravijo predvsem, da stremi današnja moda po čim večjem opuščanju vsake nepotrebne oblačilne šare, ne pa da bi si človek še novih nalagal. Debat je bilo precej in tudi burne so bile precej — menda pa je bilo to tudi vse, kar je hotel pariški novinar doseči s svojim člankom.

Zgodovina brez letnic

V ameriških šolah se že nekaj let uporabljajo knjige za zgodovinsko snov iz peresa dr. Harolda Rogoa, odličnega pedagoga na njujorskem vseučilišču. Ta metoda ima pred drugimi vrlino in prednost, da spaja zgodovino, moral-ko, zemljepis, politično ekonomijo in sociologijo v ena sam predmet, ki je znan pod imenom »socijološke ure«. Listi poročajo, da se je metoda izvrst-no obnesla. Uspela pa je zategadelj, ker se gleda v Ameriki na vlogo zgo-dovine bolj z ekonomskega nego poli-tičnega vidika.

V zgodovinskih učbenikih se vrste v lahkem slogu opisane pridobitve mo-dernega človeka. Tako se otrok igraje seznanj z vlogo mehanike, tehnike in industrije. Preseljevanju narodov in svetovni vojni je v knjigi posvečeno po 2000 besed. Epizode in bitke so iz-puščene. Velik del knjige zavzema na-uk o etiki in socijologiji. Ti dve discip-lini je bila šolska znanost v zadnjem času strašno zanemarila. Danes je na ozemlju 38 ameriških držav v šolski rabi 600.000 priročnih knjig prof. Ro-goa in učenjak meni, da se bo tekom prihodnjih desetih let metoda poučev-anja zgodovine docela predredila nje-govi metodi. Ljudje se ne bodo učili zgodovine iz letnic, ampak po idejah.

Zanimiva kmečka stava

V ukrajinski naselbini Nikolajevki ba-rabinskega okraja na sibirskem ozem-lju sta sklenila kmeta Kiričenko in Ma-lina zanimivo stavo. Če bi Kiričenkova žena nesramno izjavila, da lahko zapu-sti moža in gre k Malini, mora mož pla-čati dva konja, voz in popolno opremo. Če bi žena ostala možu zvesta, bi mor-al zopet Malina dati kravo, žrebca in voz. Razen tega bi moral premagani plačati pol vedra žganja. Tako se je glasil uradni dokument, spisani po občin-skem pisarju.

Nikari misliti, da se skriva pod to stavo kakšna vroča ljubezen ali prepo-vedano razmerje! Kmetje so se samo sprli v krčmi. Malina je trdil, da mora mož ženo dnevno pretepati, ker sicer nima do njega nobenega spoštovanja, in so ji vsi moški enaki. Kiričenko pa ni

Za sunce i sport

Platnene hlače v svetli, drap barvi, za pranje **170—**

Poletne hlače iz čiste, lahne volnene tkanine **210—**

Modne, volnene poletne hlače v lepih svetlih barvah s progami **290—**

Iste iz kasha volnene, eno-barvne tkanine, svetlo, drap **320—**

Iste najmodernejshe in naj-finejshe kvalitete **420—**

Idite na solnce, uživajte v prirodi! Oblecite se lahno, da se vam roža progači!

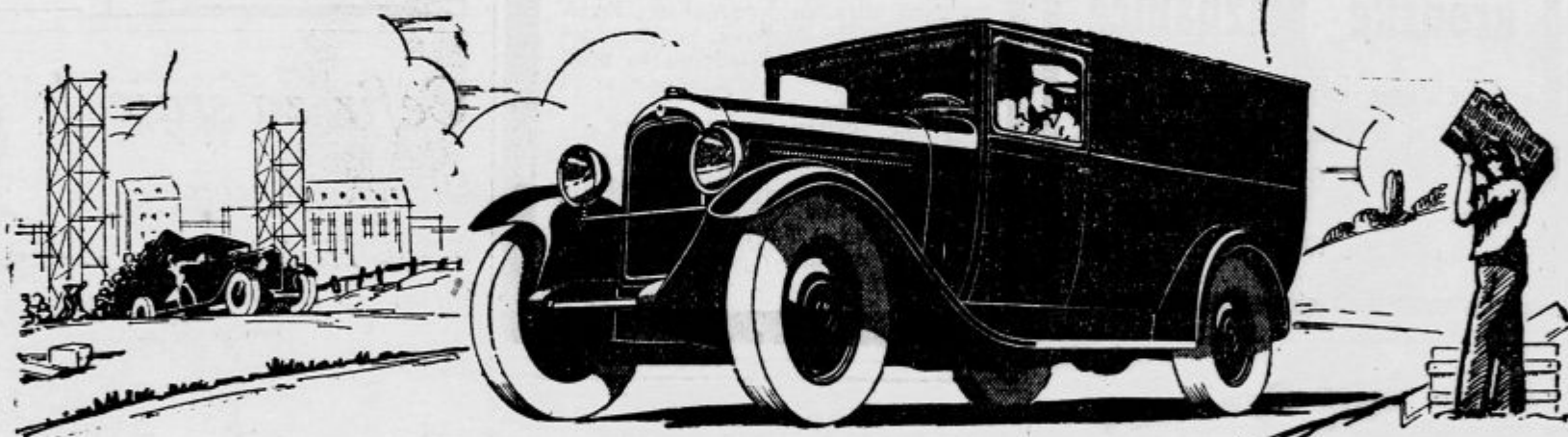
Zopet imamo ga vas, kar zahtevate.

Izbirajte!

Platneni progasti poletni suknjč	170—
Flanelni suknjč kockast, za pranje	195—
Kockast suknjč iz čiste lahne volnene mod. desinirane tkanine	290—
Isto najboljša vrsta , fa-zona sako	390—
Listrast suknjč v modri, črni ali sivi barvi	360—
Isti iz teže vrste	450—

Kastner i Uhler, Zagreb

Nosilnost
500
kg

Nosilnost
1000
kg

Tovorni voz, ki dolgo služi

CITROEN tovorni voz za 500 in 1000 kg nosilnosti je nerazrušen.

Njegova šasijska, krepkejša konstruirana kakor to zahtevajo najvišje stavljeni zahtevki, garantirajo najnapornejšo službo brez vsake motnje.

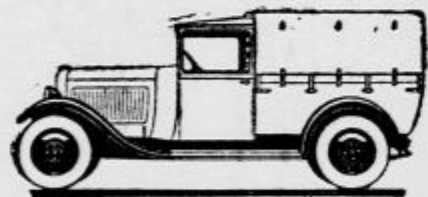
Cela vrsta najrazličnejših karoserij dovoljuje, da prilagodimo ta dva modela vsem potrebam.

CITROEN-tovorni vozovi nudijo, radi svoje krepke konstrukcije in svoje štedljivosti v obratu, idealno rešitev problema za Transporte srednje teže v vseh delih sveta.

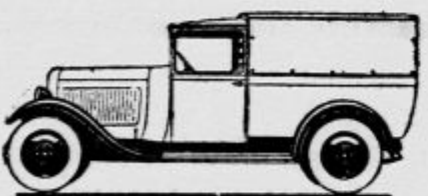

Generalno zastopstvo Citroen voz DJOKIĆ I VUČO, BEOGRAD, Obiličev Venac 6, Tel. 24—73.

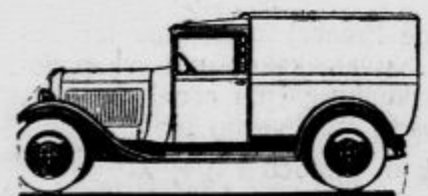
ZASTUPSTVA: Zagreb: Grand Garage, Lipna ul. 22. Sarajevo: »Drina«, Šime Milutinovića ul. 2. Novisad: »Volan« Automobilska Radnja, Kralja Aleksandra 7. Subotica: Lajčo Kain, Zastupništvo Citroen, Gradska Kuća. Veliki Bečkerak: Anton Bence i Sin Ostjek: »Auto-stroj« Automobilska Radnja. Požarevac: Braća Pandurović. Knjaževac: Anta S. Atanasković. Kruševac: Živojin A. Simić, Knez Mihajlova ul. 36. Niš: Dušan M. Krstić, Automobilska Radnja, Obrenovićeve 51. Leskovac: Vrankić i drug, Zastupništvo Citroen, Kralja Petra 81. Bijeljina: Drag. Djukanović i Sin. Dubrovnik: Dubrovačka trgovačka banka. Cetinje: Braća Zurić i Drag. Stojadinović.

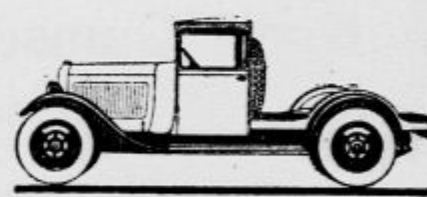
Prevozni voz s streho

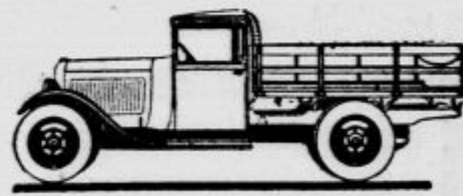
Pekovski voz

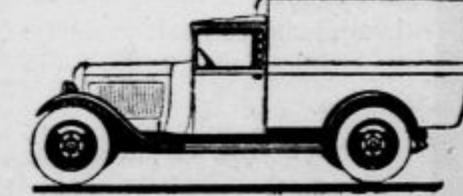
Dostavljalni voz

Plato voz

Prevozni voz z ograjo

Dostavljalni voz

7913-a

„DÜRKOPP“
kolesa„COLUMBIA“
„ODEON“
gramofoni
in
plošče„DÜRKOPP“, „MINERVA“
šivalni stroji

Velikanska izbira!

Najnižje cene!

Oglejte in prepričajte se!

Prodaja tudi na obroke!

„Tehnik“, **JOSIP BANJAI**,
Pražakova ulica 19 — Ljubljana — Ljubljanski dvor**Hotel**
„Pod
Stolom“Moste pri Žirovnici
je prenovljen in nanovo
opremljen, s kopalnico in
soparni za letovišanje. —
Dobra hrana, točna potreba
in zmerne cene. — Za
obilen polet se priporoča
Matija Grilc

74

S. Müller
- i sinovi -
prvi hrvatski gradi-
telji bijardov
Zagreb**Ležalne stole**po 140 Din
po povzetju 150 Din
nudiRudolf Radovan
tapetnik
Krekov trg št. 7.**Hotel**
Osejava
Mačarska
pri SplituPenzion od 70 Din naprej.
Kupališče pred hotelom —
prvovrstna dunajska in me-
štarska kuhinja, vsak dan
koncert Danzing. Ugodna
zveza s Slovenijo. Zabe-
lajte prospekte. Se pripo-
roča Drago Fiedler, hotelir**Ravnodržalci**
vseh vrst
najceneje pri trvdki
A. Besednik
Ljubljana,
Šelenburgova 6**Vizard vložki Wizar**

brez vsake kovine

prožni, ki se dajo regulirati, so naj-
boljši pripomoček za ploščate in boleče
noge, za trdo kožo na podplatih itd.**VIZARD brezgumene nogavice za**
krčne žile

Dobijo se samo v trgovini s čevlji

FRANJA SNOJ

Ljubljana, Prešernova ul. 30.

Oblastveno koncesijonirana**šoferska šola**I. Gabersčik, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana,
Bleweisova cesta 52. — Praktične vožnje z moder-
nimi avtomobili, teoretični pouk na podlagi najmodernej-
ših pripomočkov. Tečaji permanentni. 7930**Hladilne naprave**izolirane s plutovino za gospodinjstvo, gostilne
in mlekarne izdeluje

»Veha« d. o. z., Ljubljana

Gospodarska cesta 8.

Automatične hladilnice brez leda!

Srečke državne razredne loterije
I. razreda 18. kolo katerih zrebanje bo 8. julijaso pripravljene za prodajo od 8. junija in jih pošiljamo v vsa mesta naše države
z načrtom in občinami pravili in z mojim ček. nakaznico, po kateri se denar vpla-
čuje po prejemu srečk. Cena srečkam je: 1/4 100 Din, 1/2 50 Din, 3/4 25 Din.Postopek v poslovanju in postrežba najkulturnejša in na obče zadovoljstvo
kupcev srečk iz moje trgovine. Zato naročite in zainteresujte svoje znance,
da jih tudi oni naroče v kolek turi glavnega pooblaščenega prodajalca srečk 7994**SLOBODANA M. VASIĆA**, Beograd, Makenzi eva 32.

Da omogočim vsem nošnjo

ugodnih poletnih narodnih opank

iz čistega usnja, sem dal v pro-

dajo okoli 1000 parov raznih

kombinacij, vseh števil, po

znatno znižanih cenah in to že od Din 95.— naprej, do-
kler zaloga traja.Ravno tako priporoča vse ostale vrste čevljev, poseb-
no platnene gumi in tenis po izredno nizkih cenah pri-
znano solidna trvdka

Ogled brezobvezno!

Prepričajte se!!

Aleksander Oblat,
Ljubljana, Sv. Petra c. 18.**RADIOTEHNIKA - Tone Poljšak**

Ljubljana, Aleksandrova cesta 5

PROČ Z BATERIJAMI!

Radioaparati, ki jih ne potrebuje in je radi tega

najcenejši, je:

4-črvalni radio-aparat »Polstima IV«

za priklopuček na električni tok, valovna dolžina

200—2000 m, skrajna selektivnost in jakost, vsa

Evropa v zvočniku, brez motenj električnega toka.

Cena s elektroničnimi Din 8250.—

Vse radiopotrebščine najcenejše!

Cefir za srajce!

Najnovejši vzorci!

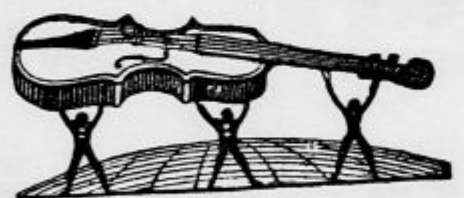
A. & E. Skabernè
LJUBLJANA**Preselitev trgovine!**Svojim cenj. odjemalcem vljudo naznanjamo, da
smo se preselili s papirnico trvdke **Marija Novak**
iz Glavnega trga št. 14 v lastno hišo**GOSPOSKA ULICA 9,**kjer združimo papirnico s tamkajšnjo novo urejeno trgo-
vino in jo vodimo dalje pod trvdko **Feliks Novak**.
Potrudili se bomo, da z dobro urejeno za ogo in najsolid-
nejšimi cenami zadovoljimo cenj. odjemalce in prosimo, da
nam dosedanje zaupanje izkažejo tudi vnaprej.**Feliks in Marija Novak**
MARIBOR, Gosposka ul. 9.**DIABOLO**
SEPARATOR A. B.

Generalni zastopnik:

Ljudevit Klein
Zagreb

Račkoga ul. 5/a

Telefon 63-05 Telefon 63-05

Večletno jamstvo! Povoljni plačilni po-
goji. Sprejememo zastopnike! 80a»Češnje so letos dobro obro-
dile!« Za zimo jih ohranite naj-
bolje v WECK-ovih časah za
vkuhanje.
Tovarniška
zaloga
Weck
za celo državo pri tv. Fructus,
Ljubljana, Krekov trg 10-L. Ma-
ribor: Carl Lotz in Partner & Lenard. Cefir: Jo-
sip Jagodič.
Zahtevajte cenik!**20%-ne**
kronske priznaniceza plačanje zaostalega drž. dav-
ka do 31. decembra 1926 in unov-
čenih financ. kazni, se prodajo v
večjih vsotah. Naslov v oglas-
nem oddelku »Jutra«, 7937Veliki ilustrovani cenik dobite zastoj
Zahtevajte ga od skladišča
MEINEL & HEROLDtovarnica glasbil, gramofonov in harmonik
R. Lorgier MARIBOR, št. 101-BVioline od Din 95. Ročne harmonike od Din
85. Tambure od Din 98. Gramofoni od Din
345 dalje.**Dogodke**
pred 10. leti!

popisuje dr. Ivan Lah v

Knjigi
spominovBroširana velja Din 30.—
v platno vezana Din 40.—

Izdaja knjigarna

TISKOVNE ZADRUGE v Ljubljani
Prešernova 54 (nasproti gl. pošte)**FIGOL**
APOTEKA
DE SEMELIĆ
DUBROVNIK 2.**Ni zdravja brez**
dobre prebaveAli čutite pritisk in napihnjenost v
želodcu po jedi, kislo okus v ustih?
Ali trpite na zapeki, vrtoglavosti in
nespanju? Ali Vas mučijo glavobol,
bolečine v želodcu in lakotičnost?Ali imate kožne izpuščaje in mo-
zolge, ki so se pojavili vsled slabe
prebave? Uverite se tudi Vi, da pre-
izkušena zdravilna specialiteta Figol-
eliksir urejuje prebavo in Vam po-
vrne zdravje. Figol izdeluje in pošil-
ja po pošti proti povzetju z navdi-
lom o uporabiLekarna **SEMELIĆ** Dubrovnik 2
Originalni zavojček s 3 steklenica-
mi z omotom in poštino vred 105
Din. 8 steklenic 245 Din, a 1 stekle-
nica 40 Din. *Mnogobrojne zahvale*
prihajajo dnevno o uspešnem učin-
*ku FIGOLA.***Kupim stalno****kostanjev taninski les**smrekove škorje cele in drobljene, rab-
ljene sode od stroj. in jedilnega olja
po najugodnejših cenah, takojšnje plačilo
FRANC OSET, Sv. Peter v Sav. Dol.**Staro, daleč**
naokrog znano**gostilno**
pri „Mostičku“v lepi Rožni dolini, s krasnim razgledom
iz gostilniške sobe v I. nadstropju in senč-
nega vrta na Rožnik, prevzame Logača-
nom, Stajercem in tudi Ljubljancem že
dobro znana gostilničarka Kristina Urh.Vedno toči najboljša štajerska, dolenska
in dalmatinska vina, čez ulico s popustom.
Za prigrizek ima najboljšo mesenico, pe-
civo, sir, salami, surovo maslo in ribe.
Vsak čas pripravi na zahtevo najboljša
topla jedila.Pivo v sodčkih in steklenicah je vedno
sveže.Ima najboljšo žgane pijače in likerje, ka-
kor tudi brezalkoholne pijače, belo, črno
kavo in čaj.**Slovesna otvoritev je v ne-**
deljo, na rožnodoško
žegnanje, 16. junija 1929

Za obilni obisk se priporoča

Kristina Urhgostilničarka
gostilne pri »Mostičku«, Predjamska cesta 8**Zahvala.** 7940-aZa mnoge dokaze iskrenega
sočutja povodom izgube na-
šega dobrega in nepozabnega
soproga, očeta, brata, strica**Andreja Habjana**se tem potom najtopleje za-
hvaljujemo za poslano cvetje
in izrečena tolažila iz Jugo-
slavije.

St. Peter na Krasu, 15. junija 1929.

Žalujoči ostali.

Cenjenemu občinstvu vljudo na-
znanjam, da sem prejel veliko po-
šiljko najnovejših tip biciklov
najstarejše in svetovno znane marke**Peugeot**

7912

Na zalogi imam sportna, dirkalna (Tour de France) in trpežna ter ele-
gantna cestna kolesa vseh vrst in v raznih barvah, kakor tudi vse nado-
metne dele in razni pribor po brezkonkurenčnih cenah.
Predno se odločite za nakup, oglejte si poprej neobvezno mojo zalogo.

Specijalna trgovina z bicikli in motocikli

Sribar Ivan, Ljubljana, Dunajska c. 31.

Michel Zévaco:

V krempljih inkvizicije

Zgodovinski roman.

Kakor hitro se je kralj pokazal na balkonu, je zagrmelo z vseh strani trga vzklikanje in pozdravljanje. Toda bister opazovalec ne bi bil prezrl, da so se razlegali ti vivati samo tam, koder je sedela velika gospoda. Manj znatno plemstvo in siromašni hidalgi s kmetov si niso tolikanj razdirali grl, niti kar že ljudstvo, ki mu kraljev mrki obraz in še bolj mrki sloves nikoli ni bil po duši.

Filip II. je mahnil z roko; še minuto in po vsem trgu je vladala grobna tišina.

Sredi te tišine se je pojavil na pomoči Pardaillan, izkušaje se preriti do sedeža, ki mu je bil določen. Zakaj Favsta in Espinosa sta pravilno cenila neustrašnost svojega nasprotnika in sta vedela, da se bo odzval vladarjevemu vabilu; zato sta tudi poskrbela, da je bilo za poslanika navarskega kralja pripravljeno častno mesto.

Preriti se skozi trumo ošabnih španskih plemičev seveda ni bilo lahka stvar; a tudi Pardaillan ni bil tak, da bi se bil dal oplasti s krivimi pogledi. Skratka, njegovo stremenje k sedežu je povzročilo toliko hrupa, da se je Filip že obrnil k velikemu inkvizitorju in ga strupeno pogledal, kakor bi ga klical za pričo tega nezaslišanega škandala.

Toda veliki inkvizitor se je nasmehnil, kakor bi hotel reči:

»Le pustite ga. Kimalu pride vrsta nanj.«

Filip je pokimal in se okrenil tako, da je kazal Pardaillanu, ki je bil vendar že dospel na svoj prostor, najbolj krščanskega vseh kraljevskih hrbtov.

Pri tej priliki naj omenimo, da je bil Pardaillan po svoji prigodi

151

z Rdečbradcem kar neverjetno zaslovel. Njegovo ime je šlo od ust do ust in vsi, ki so poznali don Inigo de Almarana, so s koprnenjem čakali prilike, da si ogledajo junaka, ki ga orjaški Barba Roja ni mogel ugnati v kozji rog. Vendar pa ta radovednost ni bila pri vseh tako prijateljska, kakor bi si človek mislil. Rdečbradec je imel mnogo prijateljev, ki so »francoskemu pritepecu« strašno zamerili njegovo prednost ter noč in dan hlepeli po maščevanju.

In tako je zletelo vitezevo ime po vsem tingu, kakor hitro je stopil na kraljev pomoč. Pardaillan se je delal, kakor da niti ne opazi svoje slave. Toda pod ravnodušno krinko je neprestano bedela njegova opreznost ter pazila na vse strani. Videl je, da ga obdajajo samo mrki obrazi in sovražne oči. Da ni bila prilika tako slovesna in vse, kar se je godilo, kralju na očeh, bi ga bilo vsaj dvajset, če ne kar petdeset zanešenjakov pri tisti priči pozvalo na divoboj.

Naš vitez ni bil izmed krotkih ovčic, ki se jim vidi greh, da bi vračale izzivanje za izzivanje. Namestu da bi bil takoj sedel v svoj naslanjač, je ostal še minuto ali dve pokoncu in premišljeno obletel vso okolico s svojim porogljivim, srščim pogledom.

A baš v trenutku, ko je tako okrutno preizkušal potrpežljivost ošabnih hidalgov, so zabučale trobente v razgreti zrak ter napolnile trg in sosednje ulice s svojimi zvonkimi kovinskimi odmevi...

To je bilo znamenje, ki so ga vsi tisoči gledalcev nestrno pričakovali. A da je zazvenelo že v tem trenutku, je bilo samo posledica nesporazumjenja — mahljaja kraljeve roke, ki so si ga trobentači napačno raztolmačili.

A naj je bilo to ali ono, pomota ali ne — trobente so zabučale baš v trenutku, ko se je Pardaillan vsedel, in marsikdo je mislil, da pozdravljajo poslanika francoskega kralja...

Tako je razumel znamenje tudi kralj. Bled od togote se je obrnil k Espinosi in izrekel kratko povelje. Posledica tega povelja je

bila, da so oficirja, ki je bil napak razumel kraljevo kretnjo, neutegoma uklenili in odvedli v zapor.

Pardaillan je dobro vedel, da se je zgodila pomota, a vendar si ni mogel kaj, da se ne bi bil namuznil.

»Vraga,« je rekel sam pri sebi, »glej, kakšne časti mi izkazujejo! Oh, če bi moj pokojni oče videl svojega sina v tej slavi!« A že ga je uščenila porednost.

»Hudimana,« si je dejal, »saj ne bi bil Francoz, če ne bi vrnil vlijudnosti za vlijudnost!«

Tako misleč je vstal in se s teatralno slovesnostjo priklonil kralju...

Da bi bila nesreča popolna, se je zgodilo to baš v trenutku, ko se je kralj obrnil k Espinosi in mu ukazal, naj aretirajo oficirja. Tako je dobil Filip II. Pardaillanov priklon »naravnost v obraz« in — hočeš, močeš, moral ga je vrniti... O, kako priazen je bil njegov nasmeh in kako strupena togota je zavrela v njegovem srcu!

Toda premagati se je. Vsak izbruh bi bil v nasprotju z načrtom velikega inkvizitorja, ki ga je kralj poznal in odobraval...

VI.

Favstin načrt.

Rekli smo, da je bil Torero v svojo veliko žalost primoran postaviti svoj šator zraven Rdečbradčevega.

To okolnost je bila nehoti zakrivila Favsta in sicer takole:

Kralj in njegov veliki inkvizitor sta bila sklenila aretirati dona Cesaria in Pardaillana. Filip II. je že dvajset let preganjal svojega vnuka z neizprosnim sovraštvom. To divje sovrašтво je prekašala le še njegova mržnja do moža, ki je bil nedavno tega tako drzno rnil njegov brezmejni ponos. Reči smemo, da je bil postal Pardaillan kralju in inkvizitorju glavna skrb in da bi bila rajša pozabila na sinu dona Carlosa nego na osveto, ki sta jo kuhala zoper »prekletega Francoza«.

Novi znanstveni preparati za pomlajevanje!

Znameniti zdravnik dr. Richard Weiss v Berlinu je izumil način pomlajevanja z ultravijoletnimi žarki osvetljenimi tabletami »Vitaline« in »Fertiline«. Ta najnovejša metoda je sedaj senzacija na polju medicine in za njo govorijo tisoči pričevanj zdravnikov in odjemalcev, sanatorijev in znanstvenih institutov. Vse te priznanice so overjene po javnem notariju.

Da vas upoznamo s temi izvestnimi znanstvenimi preparati, razpošiljamo franco in zastonj 10.000 knjiž z umetniškimi slikami v več barvah. Ako torej želite poslati ene take knjige (odprto kot tiskovino), pošite nam samo eno karto s svojim naslovom. Ako pa želite, da se vam knjiga pošlje v zaprtem ovčku brez znanega napisa vsebine ali naše firme, izvolite poslati dva dinarja v znakah za porto.

Obrnite se takoj na naslov:
Dr. RICHARD WEISS,
Jelačičev trg št. 20/25, Zagreb.

Dečva!

Meščanke in deželanke nosite na vseh domačih pohodih DEČVO iz domačega narodnega blaga — nagelja, rožmarina, kravta in rožmarina. 79-1

Uglašuje ter popravlja klavirje in harmonije strokovna tvrdka
G. Jurasek
Ljubljana, Ključavničarska ulica 3/II, vhod Mešni trg št. 22 in Cankarjevo nabrežje št. 13. 136-a

Peči sistema „Luc“

vseh velikosti izdeluje tvrdka Srebotnjak & Golob, Ljubljana, Puharjeva ulica št. 3. Prevzema tudi v popravilo in preizdava vsakovrstne gori navedene peči in jih izvršuje strokovnjaško in po najnižjih cenah brez konkurence. 128-a

Prešernova ulica 4
poleg Franciskanske cerkve
H. Suttner
Ljubljana 4

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Lastna protokolirana tovarna ur v Švic.

Birmanska darila

Birmanske ure za dečke od Din 49.60 naprej
Birmanske zapestne ure od Din 98.— naprej
Srebrne vratne veržice (Colliers) od Din 20.— naprej
Zlate vratne veržice (Colliers) od Din 85.— naprej

Stružnico za les

tračno žago, poravnalnik, stružnico za palice (Rundstahlhobelmaschine) kupimo. Ponudbe pod »Strugarstvo« na oglašni oddelek »Jutra«. 7853

Ribiči čas je, da se opremite za ribolov kar Vam nudi bogata izbira
F. K. KAISER, puškar, LJUBLJANA
Kongresni trg št. 9.

Javorove, lipove in bukovce cepanice

65—100 cm dolge, po možnosti suhe, kupimo vsako množino. Ponudbe pod »Javor« na oglašni oddelek »Jutra«. 7850

Deč sposobnih zidarjev išče za dobro akordno delo

Stavbna družba d. LJUBLJANA,
d. Vrtača št. 5

privovstne kvalitete
„Weka“ Maribor 9
/ahtevajte cenik in vzorec.

Večjo množino makulaturenega papirja

po 4- Din za kg
oddamo
Naslov se dobi v upravi »JUTRA«

3 leta kredita!

Najbolji nemški izdelek.
Vse vrste posameznih in univerz. strojev za mizarstvo, kolarstvo in žage z obratom za jermenje in vzdanimi elektromotorji. Kroglična ležišča.

Dobavljajo:
WELKER WERKE, J. WACHSTEIN
WIEN X/6, Laxenburgerstrasse 14
Poset jugoslovenskih zastopnikov brezplačen!

Underwood pisalni stroj uživa svetovni sloves
Preko 2,000.000 strojev v rabi. Najbolj vpeljan v uradih! Na zalogi pri
Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6
Telefon št. 2980

IVAN KAPELJ
LJUBLJANA VII
(ŠISKA, ALJAZEVA CESTA ŠT. 4)
Izročanje in popravila bakrenih del za kemico industrijo, plovne, tovarne se špirit, tovarne klobukov in si mni ro, kandiov in bonbonov — Izvaja nap. vse za tanin in ekstrakt, kompl. narave za barvanje, destilacije aparate, duplikat-kotle, sirne kotle za parno ali direktno ogrevanje, rezervoarje, cev. kurilne in hladilne kace, T in + kose, k. lena, armature, vsakovrstne kotle za izganjevanje, kotle za kuho in pranje, kotičke za štedilnike itd. itd — Strokovnjaška izviritev Konkurenčne cene

bakrarstvo, kotlarstvo

Š a m o t

najboljše kvalitete za vse vrste obratov dobavlja
„MATERIJAL“ dr. z o. z., Dunajska c. 36

LESNO VOLNO

(Holzwolle) vseh dimenzij, zelo lepo, suho blago,

KRPE ZA ČIŠČENJE

bele in barvaste (desinficirane in prane) dobavlja **BARZEL** k. d. Zagreb, Ulica Venc. Novaka 10. 7806

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri, zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od preprostega do najfinjšega, in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in poevma tika. Ceniki franco. Prodaja na obroke.
TRIBUNA F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Najpopolnejši Stoeper šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, ogledajte si to zrednost pri tvrdki
Lud. Baraga, Ljubljana
Šelenburgova ulica 6 I.
Izročanje: 100% 15-letna garancija
Telefon št. 980.

Kupim stalno vsako množino kostanjevega taninskega lesa.

smrekove skorje, cele in drobljene, smrekove hmeljeve droge, rabljene, dobro ohranjene sode od strojne in jedilnega olja, po najvišjih cenah. Akreditivno plačilo.
Franc Oset, Sv. Peter v Savinjski dol.

Krajevne razglednice

po najnovejših fotografijah, izdelane v vzornem bakrotisku po najnižji ceni dobavljamo takoj. Zahtevajte vzorce in proračun na oglašni oddelek »Jutra« pod »Razglednica«.

Vsem uradom, zlasti občinskim, sodnim in žandarmerijskim priporočamo

Zakon o posesti in nošnji orožja

pravilnik k temu zakonu, pravilnik o izdelavi in prodaji orožja in komentarji k njim, v izdaji dr. OT. PIRKMAJERJA.

Vezana knjiga velja s poštnino vred Din 67.50 ter se dobi v knjigarni

Tiskovne zadrage v Ljubljani, Prešernova ulica 54, v Mariboru, Aleksandrova cesta 13.

Zahvala.

Za izkazano sočustvovanje ob smrti naše nepozabne

Kristine

izrekamo najprisrčnejšo zahvalo vsem, v prvi vrsti preč. duhovščini, vsem sorodnikom in znanem. Posebno zahvalo smo dolžni izreči vsem darovalcem krasnega cvetja in vencev in vsem onim, ki so našo nepozabno pokojnico spremlili na njeni zadnji poti.

Globoko žalujoča rodbina

Joštova iz Celja.

7926

Cene malih oglasov:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelček »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din.

Telefonske številke 2492, 3492

Kdor hoče da se mu pošlje po pošti naslov ali kako drugo se malih oglasov naj priloži v znakmah 2 Din sicer ne bo prejel odgovora!

Cene malih oglasov:

Ženitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je uposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčijo. Številka čekovnega računa pri Poštni hranilnici v Ljubljani, 11842.

Službo dobi

Pomožne natakarije
dobro izurjenih sprejemov in natakarije popoldan. 21928

Črkoslikarja

spregne tovarna vagonov v Smed. Palanci. Cenjene ponudbe na upravo tovarne vagonov v Smed. Palanci. 21824

Pleskar, pomočnik

mlade, večje izkušenosti (spahilovnja) in emalirana (pa) za dobo 4-5 mesecev sprejme. Pla. 500-700. 21826

Kolar, pomočnik

spregne takoj Leopold Pirnat, kolar, Grosuplje. 21848

Vajenca

za stolarsko obrt, pridnega in postojnega. Iste Kajo Dolid, stolar v Ljubljani. Vidovdanska cesta št. 2. 21850

Več pletilj

dobro izurjenih sprejemov. Nalov pore oglaš. 21817

Prodajalka

sanesljivo in s dobrih sprejemov sprejme tovarna v Ljubljani. Dob pri Domstah. Sv. Petra cesta št. 21. 21830

Učenca

na triletno učno dobo, s hrano opolne sprejemov v trgovino z železnico v Ljubljani. Nalov v oglaš. oddelku »Jutra«. 21830

Silkar, in plesk, pomočnik

spregne Valentin Šunko, Celje, Aškercova 7. 21833

Več pletilj

dobro izurjenih sprejemov. Nalov v oglaš. oddelku »Jutra«. 21833

Več mizarjev

prvotnih za pohištvo in notranje opreme sprejme A. Aman, tovarna pohištva, Trzin. 21838

Verziran detalist

manufakturne stroke - s daljšo prakso, dobi mesto. Pismene ponudbe na trdnico A. & E. Slabner, Ljubljana. 21838

Kovaškega

pomočnika (Feuerbrüche) sprejme takoj. Franc Westermajer, Celje. 21838

Kontorist

mlajšo moč, evant, začetni sprejem. - Obširneje ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod znako »Samoostojno mesto«. 21837

Natakarico

zmožno kavarje sprejemov v dobro ilodo gostilno pri Majarčevu, Ljubljana - Stara pot št. 1. - letotno. 21837

Za zastopnika

na stalno plačo in provizijo sprejme agencija, znajočja in trezno osebo s kavčijo 30.000 Din. Ponudbe s podatki na oglaš. oddelku »Jutra« pod znako »Samoostojno mesto«. 21836

Nadprirejalec

(Oberherreichter) prvotni in samostojno delavci na fina in preprosti deli naj pošljejo ponudbe na naslov: Brača Šabek, Slav. Potega. 22017

G. Th. Rotman:

Gospod Kozamurnik in njegov avtomobil

Čez pol ure so bili v sosednji vasi. 2e od daleč je dišalo po bobih in Minka je po taktu muzike pri vrtiljaku že naprej utripala z nogi.

Gospod Kozamurnik je spravi svoj avtomobil nekje pod streho. Nato so krenili vsi trije na veselili prostor.

Vzgojiteljico

iskem k dvema deklicama v Ljubljani. Nalov pore oglaš. oddelku »Jutra«. 22035

Nadmilarja

spregne na valjati mlin v Sloveniji. Nalov v oglaš. oddelku »Jutra«. 22036

Trgovskega učenca

ki ima res veselje do trgovine s mešanim blagom, s primerno kolo izobrazbo, prav dobrim sprejemom, sprejme trdnico Ivan Rojnik, Slovenjgradec. 21930

Služkinjo

večjo kuhinjo in hišnih del sprejemem s 1. julijem. Nalov v oglaš. oddelku »Jutra«. 22032

Sodarja

mlajšega sprejemem takoj. Pismene ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Priden«. 22012

Natakar, vajenca

spregne restavracija hotel Struclje. 22015

Vajenca

za brivsko obrt, najraje v Ljubljani sprejme takoj. V. Sinčev, brivec na Vici. 22028

Mizarskega vajenca

spregne takoj Stefan Marjan, Dob pri Domstah. Sv. Petra cesta št. 21. 21830

Spretno vezilje

za vezenje s stacion in avlo sprejme oglaš. oddelku »Jutra«. 21832

Trg. pomočnik

z deželo, ki je pripravljena opravljati tudi domača dela, sprejemem v trgovino s mešanim blagom v Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. Dopolne na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Priden«. 21933

Brivskega vajenca

prednost, ki se se učili s hrano in stanovanjem v hiši ter. 22018

Kovaškega

pomočnika (Feuerbrüche) sprejemem takoj. Franc Westermajer, Celje. 21838

Dva mizarskega pomočnika

spregne, d. z. o. s., Zagorje ob Savi. 21929

Prodajalko

pošteno in zelo agilno sprejemem v podružnico manufakturne trgovine kot poslovalnico. - Ponudbe s navodno referenco, kavarje ali garancije za nepremičnine na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Stalen in dober zasluzek«. 21963

Kino-operaterja

postojnega in s večletno prakso sprejemem v službo. Ponudbe s navodno dosegla službovanja, s sprejemom in zahtevno plačo je poslati na Krajevni odbor Rileškega kroga v Cral pri Prevaljah. 21942

Izurnena naviljalka

(Spularka) dobi stalno službo v tovarni pletenja Henrik Franzl, Ljubljana, Prirova 14. 21932

Šiviljo

za moško in žensko perilo sprejemem takoj. Stanovanje in hrana v hiši. Nalov pore oglaš. oddelku »Jutra«. 21954

Šivanje pletenin

le dobro izurjen oddam na dom. Nalov v oglaš. oddelku »Jutra«. 22031

Le mala poskušnja

z našim koristenom zastopnikom za gospodinjstvo predmet in Vi ste na dolgo časa preiskrili. Garancija zasluzek. - Delomond, Ljubljana, Miklošičeva cesta 14. 22030

Potnike

zanesljivo in postojne zastopnike ter agente sprejemem proti dobri proviziji. Tvarnica pijač. - Ponudbe pod »Zanemljiva« na oglaš. oddelku »Jutra«. 22045

Sedaj najboljša prilžnost

da lahko zasluzite mnogo denarja s prodajanjem našega gospodarskega predmeta. Vprašati in priložiti 10 Din za vzorec in navodila. Ro-va, Maribor, poštni predal 2. 21958

Učitelj

gre čez potnike na deželo k rodnini. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vagotitelj«. 21778

Šestnajstleten dijak

želi primerno zaposelnja; gre za tekača ali elično. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Priden-potnik«. 21821

Sezonsko prodajalko

spregne v pekari v Rogaskeji Slatini s takojšnjim nastopom. Ponudbe na tovarno kekerov Vilam Bljak in drag, Zagreb, Savska c. br. 20. 21915

Zobotehnika

prvotno moč sprejme takoj ali po 1. juliju. Zobotelj, Hribovšek, Zagorje ob Savi. 21913

Učenko

stano 14-15 let sprejemem takoj v trgovino. Prednost imajo one, ki so se že učile. Nalov v oglaš. oddelku »Jutra«. 21943

Kovaškega pomočnika

mlajšo moč, ki zna dobro kovati konje, sprejme takoj v delo. Nalov v oglaš. oddelku »Jutra«. 21957

Krojaškega pomočnika

za veliko delo, dobrega k. sekcionarja in enega krojaškega pomočnika za mala dela sprejemem. Nalov v oglaš. oddelku »Jutra«. 21978

4 sodarje

za tezanje dog v goru sprejme takoj Franc Kralj, sodar v Sevnici ob Savi. 22044

Mizar, pomočnik

mlajšega dobrega delavca in vajenca sprejemem takoj. Nalov v oglaš. oddelku »Jutra«. 22038

K samostojni dami

iskem inteligentno, poskono, spretno in marljivo dekletu, za opravljanje manjšega hišnega gospodinjstva in v osebno pomoč. V slučaju priložnosti življenjska posla. Ponudbe s osebno podatki, znanjem in zahtevam na naslov: Christa Baronica Nikolč, Zagreb, Gajeva 4. 22074

Trgovski potnik

ki hoče potovati s menoj s avto po vsej Sloveniji, naj se avto po znaku »Ugodnost« na oglaš. oddelku »Jutra«. 21834

Potnik

ki hoče potovati s menoj s avto po vsej Sloveniji, naj se avto po znaku »Ugodnost« na oglaš. oddelku »Jutra«. 21834

Potnike

iskemo povod za prodajo svetil elik, ki svetijo po noči, letotako za prodajo novosti, ki se svetijo po noči. Ponudbe poslati na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Generalno zastopstvo«. 21775

Potnik

za žganje in likerje, vplejan v mariborski in deloma po ljubljanski oblasti, želi premeniti mesto. Uspesha gotovljen. Cenjene naslove ozir. pogoje na podružnico Jutra Celje, pod »Zanesljiv«. 21968

Trg. pomočnica

zmožna tudi vodstva male trgovine, bi rada premenila mesto. Najraje v Smed. Palanci. 21930

Zasluzek

zmožna tudi vodstva male trgovine, bi rada premenila mesto. Najraje v Smed. Palanci. 21930

Pozor, potniki, penzionisti

Mesečno fikarno plačo do 1500 Din. kakor tudi največje provizije za prodajo (vse) na plačilo (id.), kavčija 60 Din. tudi edinoale same trdnice Specialimport, Ljubljana - poštni predal št. 174. 21930

Sedaj najboljša prilžnost

da lahko zasluzite mnogo denarja s prodajanjem našega gospodarskega predmeta. Vprašati in priložiti 10 Din za vzorec in navodila. Ro-va, Maribor, poštni predal 2. 21958

Šivanje pletenin

le dobro izurjen oddam na dom. Nalov v oglaš. oddelku »Jutra«. 22031

Le mala poskušnja

z našim koristenom zastopnikom za gospodinjstvo predmet in Vi ste na dolgo časa preiskrili. Garancija zasluzek. - Delomond, Ljubljana, Miklošičeva cesta 14. 22030

Potnike

zanesljivo in postojne zastopnike ter agente sprejemem proti dobri proviziji. Tvarnica pijač. - Ponudbe pod »Zanemljiva« na oglaš. oddelku »Jutra«. 22045

Sedaj najboljša prilžnost

da lahko zasluzite mnogo denarja s prodajanjem našega gospodarskega predmeta. Vprašati in priložiti 10 Din za vzorec in navodila. Ro-va, Maribor, poštni predal 2. 21958

Učitelj

gre čez potnike na deželo k rodnini. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vagotitelj«. 21778

Šestnajstleten dijak

želi primerno zaposelnja; gre za tekača ali elično. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Priden-potnik«. 21821

Velik zaslužek

do 300 Din dnevno sprejemem v pekari v Rogaskeji Slatini s takojšnjim nastopom. Ponudbe na tovarno kekerov Vilam Bljak in drag, Zagreb, Savska c. br. 20. 21915

Zastopnika

iskem industrija sadnih sokov za vee dravio, proti visoki proviziji. Ponudbe pod »Sok 42« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 22007

Pozor, čevljarji

Začetni tečaj za gg. čevljarje se vrši v mesecu juliju in avgustu. Poučevalo se bo prirobovanje vzorcev in izdelovanje gornjih delov, praktično delovanje čevljev, gnoj ter gumij izdelov id. po novi metodi Etkam in Ago Pojsanila. Josip Steimann, Ljubljana, Kolodvorska ul. št. 107. 22007

Kot poslovodja

želi stalnega mesta strokovnjak v izdelavi vseh klobasnih in mesnatih izdelkov, popolnoma samostojen v mesni in prekajalnih izdelkih, kakor tudi specializiranih izdelkih. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Zanesljiv«. 21966

Gospodinja

boljša moč, izveščana v vseh k gospodinjstvu epadajočih delih ter kuhinja, šivanja in vzgoje otrok, želi pri boljšem gospodinjstvu. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Zanesljiv«. 21966

Kot učenka

z mešanim blagom s oekbro v hiši št. 16 leta 1928, stara, zdrava, pridna in postojna deklica, s 4 rami. mešč. sola. večja poleg slovenske tudi nemščine. Cenj. ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Veselo do trgovine«. 21807

Prodajalka

mlajša dobra moč želi premeniti službo s 1. avgustom, najraje v Ljubljani, gre pa tudi na deželo. - Cenjene dopise prosil na oglaš. oddelku »Jutra« pod znako »Postena«. 21885

Mlad mož

ki govori in pise slovenski, nemški in hrvaški perfektno, s neoporeno preteklostjo, vreden, zanesljiv in pridn, prosj za mesto asistenta, službe, čuvaja ali kaj primernejša. Cenj. ponudbe prosim na oglaš. oddelku »Jutra« pod znako »Marjiv sinistabnik«. 21798

Trg. pomočnica

zmožna tudi vodstva male trgovine, bi rada premenila mesto. Najraje v Smed. Palanci. 21930

Zasluzek

zmožna tudi vodstva male trgovine, bi rada premenila mesto. Najraje v Smed. Palanci. 21930

Puhasto perje

razpoložljivo po dvestih najmanj 5 kg po 38 kg. Izkorišče priliko - dokler traja talogem L. Brozovič, Zagreb, Ilica 82. kmetična distriktalna perja. 189

Svčarske ure

najboljše kupite samo pri »Dijalici, Beograd. Kralja Petra čet. trgovine. Zanimajo vstopne ure, ki so na odlično in za tovarno. 20533

Okna in vrata

za obkroženost hišo po niki čini s a p o d a v. Kamniski ulici 15. 21794

Pozor, trgovci in gospodinj!

Za vkuhanje CELLOPHAN Higijenska prozorna opna najboljša s a p o r a za vse marmelade in žele, nepropustna za vodo in bakterije. Najugodnejše cene. Vse eveline, stalna kontrola veebine. V vodi nerastopljiva. Absolutno sterilna. Najizjaneje erdevstvo za zapiranje steklenic, namizno pergamenta. Dobiva se v vseh trgovinah. - Zastopstvo za SHS: Brača Welser, Zagreb, Marovska ulica 5. 20661

Zelene barve

fino mlete, po Din 3 kg. prodam večjo množino. Nalov v oglaš. oddelku »Jutra«. 21631

Lep vozilček

moderen, voziljen in koso. s p o r o c i p o d a m. Nalov pore oglaš. oddelku »Jutra«. 21802

Za suhe gobe

lepo in isko. konvencionalne zmnožne odjemalce. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod znako »Suhe gobe«. 21914

Izborno koso

dobite samo pri trdnici Gospodarskega centra št. 2. 22005

Mesto hišnika

brez mlad zakonski par išče vrtne oddam na Dunajski cesti 31. 22049

Služkinja

vajena vseh hišnih del, kakor tudi kuhinje, išče službo. Nalov v oglaš. oddelku »Jutra«. 21853

Pekovski pomočnik

vajen vsakega dela, postojen, zanesljiv in pripravljn tudi raznašati pecivo, išče stalno službo na deželi. Nalov pore oglaš. oddelku »Jutra«. 21750

Lesni manipulant

bivši, etar 31 let, zmoten nemški in slovenskega jezika želi stalne službe. - Cenjene ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Zanesljiv«. 21949

Boljše deklet

želi stalne službe, ima večletna spretnost in je vajena samostojne kuhe in vseh del. Zeli v Celju ali okolici. Nalov v oglaš. oddelku »Jutra«. 21990

Prodajalka

izveščana v trgovini mešane blaga na deželi. želi premeniti službo na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Zanesljiv«. 21907

Kot poslovodja

želi stalnega mesta strokovnjak v izdelavi vseh klobasnih in mesnatih izdelkov, popolnoma samostojen v mesni in prekajalnih izdelkih, kakor tudi specializiranih izdelkih. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Zanesljiv«. 21966

Gospodinja

boljša moč, izveščana v vseh k gospodinjstvu epadajočih delih ter kuhinja, šivanja in vzgoje otrok, želi pri boljšem gospodinjstvu. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Zanesljiv«. 21966

Kot učenka

z mešanim blagom s oekbro v hiši št. 16 leta 1928, stara, zdrava, pridna in postojna deklica, s 4 rami. mešč. sola. večja poleg slovenske tudi nemščine. Cenj. ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Veselo do trgovine«. 21807

Prodajalka

mlajša dobra moč želi premeniti službo s 1. avgustom, najraje v Ljubljani, gre pa tudi na deželo. - Cenjene dopise prosil na oglaš. oddelku »Jutra« pod znako »Postena«. 21885

Mlad mož

ki govori in pise slovenski, nemški in hrvaški perfektno, s neoporeno preteklostjo, vreden, zanesljiv in pridn, prosj za mesto asistenta, službe, čuvaja ali kaj primernejša. Cenj. ponudbe prosim na oglaš. oddelku »Jutra« pod znako »Marjiv sinistabnik«. 21798

Trg. pomočnica

zmožna tudi vodstva male trgovine, bi rada premenila mesto. Najraje v Smed. Palanci. 21930

Zasluzek

zmožna tudi vodstva male trgovine, bi rada premenila mesto. Najraje v Smed. Palanci. 21930

Puhasto perje

razpoložljivo po dvestih najmanj 5 kg po 38 kg. Izkorišče priliko - dokler traja talogem L. Brozovič, Zagreb, Ilica 82. kmetična distriktalna perja. 189

Svčarske ure

najboljše kupite samo pri »Dijalici, Beograd. Kralja Petra čet. trgovine. Zanimajo vstopne ure, ki so na odlično in za tovarno. 20533

Okna in vrata

Manovranja

Stanovanje
novourejeno, v podprizidju oddam mirni in solitni stranki brez otrok za Beldi gradom. Vseživljajočega takoj. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 21574

Solčno stanovanje
v sredini mesta, obkroženo z 2 sob. kuhinje in priskl. k. po možnosti tudi kopalnica, isto miren in končni par brez otrok. Ponudbe na oglaš. oddelku Jutra. 21582

Stanovanje
obkroženo iz 2 sob. pred-soba, kuhinje in priskl. k. po možnosti tudi kopalnica, isto miren in končni par brez otrok. Ponudbe na oglaš. oddelku Jutra. 21596

Stanovanje
1 do 2 sob in kuhinje z 1.2.3.4.5.6.7.8.9.10.11.12.13.14.15.16.17.18.19.20.21.22.23.24.25.26.27.28.29.30.31.32.33.34.35.36.37.38.39.40.41.42.43.44.45.46.47.48.49.50.51.52.53.54.55.56.57.58.59.60.61.62.63.64.65.66.67.68.69.70.71.72.73.74.75.76.77.78.79.80.81.82.83.84.85.86.87.88.89.90.91.92.93.94.95.96.97.98.99.100.101.102.103.104.105.106.107.108.109.110.111.112.113.114.115.116.117.118.119.120.121.122.123.124.125.126.127.128.129.130.131.132.133.134.135.136.137.138.139.140.141.142.143.144.145.146.147.148.149.150.151.152.153.154.155.156.157.158.159.160.161.162.163.164.165.166.167.168.169.170.171.172.173.174.175.176.177.178.179.180.181.182.183.184.185.186.187.188.189.190.191.192.193.194.195.196.197.198.199.200.201.202.203.204.205.206.207.208.209.210.211.212.213.214.215.216.217.218.219.220.221.222.223.224.225.226.227.228.229.230.231.232.233.234.235.236.237.238.239.240.241.242.243.244.245.246.247.248.249.250.251.252.253.254.255.256.257.258.259.260.261.262.263.264.265.266.267.268.269.270.271.272.273.274.275.276.277.278.279.280.281.282.283.284.285.286.287.288.289.290.291.292.293.294.295.296.297.298.299.300.301.302.303.304.305.306.307.308.309.310.311.312.313.314.315.316.317.318.319.320.321.322.323.324.325.326.327.328.329.330.331.332.333.334.335.336.337.338.339.340.341.342.343.344.345.346.347.348.349.350.351.352.353.354.355.356.357.358.359.360.361.362.363.364.365.366.367.368.369.370.371.372.373.374.375.376.377.378.379.380.381.382.383.384.385.386.387.388.389.390.391.392.393.394.395.396.397.398.399.400.401.402.403.404.405.406.407.408.409.410.411.412.413.414.415.416.417.418.419.420.421.422.423.424.425.426.427.428.429.430.431.432.433.434.435.436.437.438.439.440.441.442.443.444.445.446.447.448.449.450.451.452.453.454.455.456.457.458.459.460.461.462.463.464.465.466.467.468.469.470.471.472.473.474.475.476.477.478.479.480.481.482.483.484.485.486.487.488.489.490.491.492.493.494.495.496.497.498.499.500.501.502.503.504.505.506.507.508.509.510.511.512.513.514.515.516.517.518.519.520.521.522.523.524.525.526.527.528.529.530.531.532.533.534.535.536.537.538.539.540.541.542.543.544.545.546.547.548.549.550.551.552.553.554.555.556.557.558.559.560.561.562.563.564.565.566.567.568.569.570.571.572.573.574.575.576.577.578.579.580.581.582.583.584.585.586.587.588.589.590.591.592.593.594.595.596.597.598.599.600.601.602.603.604.605.606.607.608.609.610.611.612.613.614.615.616.617.618.619.620.621.622.623.624.625.626.627.628.629.630.631.632.633.634.635.636.637.638.639.640.641.642.643.644.645.646.647.648.649.650.651.652.653.654.655.656.657.658.659.660.661.662.663.664.665.666.667.668.669.670.671.672.673.674.675.676.677.678.679.680.681.682.683.684.685.686.687.688.689.690.691.692.693.694.695.696.697.698.699.700.701.702.703.704.705.706.707.708.709.710.711.712.713.714.715.716.717.718.719.720.721.722.723.724.725.726.727.728.729.730.731.732.733.734.735.736.737.738.739.740.741.742.743.744.745.746.747.748.749.750.751.752.753.754.755.756.757.758.759.760.761.762.763.764.765.766.767.768.769.770.771.772.773.774.775.776.777.778.779.780.781.782.783.784.785.786.787.788.789.790.791.792.793.794.795.796.797.798.799.800.801.802.803.804.805.806.807.808.809.810.811.812.813.814.815.816.817.818.819.820.821.822.823.824.825.826.827.828.829.830.831.832.833.834.835.836.837.838.839.840.841.842.843.844.845.846.847.848.849.850.851.852.853.854.855.856.857.858.859.860.861.862.863.864.865.866.867.868.869.870.871.872.873.874.875.876.877.878.879.880.881.882.883.884.885.886.887.888.889.890.891.892.893.894.895.896.897.898.899.900.901.902.903.904.905.906.907.908.909.910.911.912.913.914.915.916.917.918.919.920.921.922.923.924.925.926.927.928.929.930.931.932.933.934.935.936.937.938.939.940.941.942.943.944.945.946.947.948.949.950.951.952.953.954.955.956.957.958.959.960.961.962.963.964.965.966.967.968.969.970.971.972.973.974.975.976.977.978.979.980.981.982.983.984.985.986.987.988.989.990.991.992.993.994.995.996.997.998.999.1000.1001.1002.1003.1004.1005.1006.1007.1008.1009.1010.1011.1012.1013.1014.1015.1016.1017.1018.1019.1020.1021.1022.1023.1024.1025.1026.1027.1028.1029.1030.1031.1032.1033.1034.1035.1036.1037.1038.1039.1040.1041.1042.1043.1044.1045.1046.1047.1048.1049.1050.1051.1052.1053.1054.1055.1056.1057.1058.1059.1060.1061.1062.1063.1064.1065.1066.1067.1068.1069.1070.1071.1072.1073.1074.1075.1076.1077.1078.1079.1080.1081.1082.1083.1084.1085.1086.1087.1088.1089.1090.1091.1092.1093.1094.1095.1096.1097.1098.1099.1100.1101.1102.1103.1104.1105.1106.1107.1108.1109.1110.1111.1112.1113.1114.1115.1116.1117.1118.1119.1120.1121.1122.1123.1124.1125.1126.1127.1128.1129.1130.1131.1132.1133.1134.1135.1136.1137.1138.1139.1140.1141.1142.1143.1144.1145.1146.1147.1148.1149.1150.1151.1152.1153.1154.1155.1156.1157.1158.1159.1160.1161.1162.1163.1164.1165.1166.1167.1168.1169.1170.1171.1172.1173.1174.1175.1176.1177.1178.1179.1180.1181.1182.1183.1184.1185.1186.1187.1188.1189.1190.1191.1192.1193.1194.1195.1196.1197.1198.1199.1200.1201.1202.1203.1204.1205.1206.1207.1208.1209.1210.1211.1212.1213.1214.1215.1216.1217.1218.1219.1220.1221.1222.1223.1224.1225.1226.1227.1228.1229.1230.1231.1232.1233.1234.1235.1236.1237.1238.1239.1240.1241.1242.1243.1244.1245.1246.1247.1248.1249.1250.1251.1252.1253.1254.1255.1256.1257.1258.1259.1260.1261.1262.1263.1264.1265.1266.1267.1268.1269.1270.1271.1272.1273.1274.1275.1276.1277.1278.1279.1280.1281.1282.1283.1284.1285.1286.1287.1288.1289.1290.1291.1292.1293.1294.1295.1296.1297.1298.1299.1300.1301.1302.1303.1304.1305.1306.1307.1308.1309.1310.1311.1312.1313.1314.1315.1316.1317.1318.1319.1320.1321.1322.1323.1324.1325.1326.1327.1328.1329.1330.1331.1332.1333.1334.1335.1336.1337.1338.1339.1340.1341.1342.1343.1344.1345.1346.1347.1348.1349.1350.1351.1352.1353.1354.1355.1356.1357.1358.1359.1360.1361.1362.1363.1364.1365.1366.1367.1368.1369.1370.1371.1372.1373.1374.1375.1376.1377.1378.1379.1380.1381.1382.1383.1384.1385.1386.1387.1388.1389.1390.1391.1392.1393.1394.1395.1396.1397.1398.1399.1400.1401.1402.1403.1404.1405.1406.1407.1408.1409.1410.1411.1412.1413.1414.1415.1416.1417.1418.1419.1420.1421.1422.1423.1424.1425.1426.1427.1428.1429.1430.1431.1432.1433.1434.1435.1436.1437.1438.1439.1440.1441.1442.1443.1444.1445.1446.1447.1448.1449.1450.1451.1452.1453.1454.1455.1456.1457.1458.1459.1460.1461.1462.1463.1464.1465.1466.1467.1468.1469.1470.1471.1472.1473.1474.1475.1476.1477.1478.1479.1480.1481.1482.1483.1484.1485.1486.1487.1488.1489.1490.1491.1492.1493.1494.1495.1496.1497.1498.1499.1500.1501.1502.1503.1504.1505.1506.1507.1508.1509.1510.1511.1512.1513.1514.1515.1516.1517.1518.1519.1520.1521.1522.1523.1524.1525.1526.1527.1528.1529.1530.1531.1532.1533.1534.1535.1536.1537.1538.1539.1540.1541.1542.1543.1544.1545.1546.1547.1548.1549.1550.1551.1552.1553.1554.1555.1556.1557.1558.1559.1560.1561.1562.1563.1564.1565.1566.1567.1568.1569.1570.1571.1572.1573.1574.1575.1576.1577.1578.1579.1580.1581.1582.1583.1584.1585.1586.1587.1588.1589.1590.1591.1592.1593.1594.1595.1596.1597.1598.1599.1600.1601.1602.1603.1604.1605.1606.1607.1608.1609.1610.1611.1612.1613.1614.1615.1616.1617.1618.1619.1620.1621.1622.1623.1624.1625.1626.1627.1628.1629.1630.1631.1632.1633.1634.1635.1636.1637.1638.1639.1640.1641.1642.1643.1644.1645.1646.1647.1648.1649.1650.1651.1652.1653.1654.1655.1656.1657.1658.1659.1660.1661.1662.1663.1664.1665.1666.1667.1668.1669.1670.1671.1672.1673.1674.1675.1676.1677.1678.1679.1680.1681.1682.1683.1684.1685.1686.1687.1688.1689.1690.1691.1692.1693.1694.1695.1696.1697.1698.1699.1700.1701.1702.1703.1704.1705.1706.1707.1708.1709.1710.1711.1712.1713.1714.1715.1716.1717.1718.1719.1720.1721.1722.1723.1724.1725.1726.1727.1728.1729.1730.1731.1732.1733.1734.1735.1736.1737.1738.1739.1740.1741.1742.1743.1744.1745.1746.1747.1748.1749.1750.1751.1752.1753.1754.1755.1756.1757.1758.1759.1760.1761.1762.1763.1764.1765.1766.1767.1768.1769.1770.1771.1772.1773.1774.1775.1776.1777.1778.1779.1780.1781.1782.1783.1784.1785.1786.1787.1788.1789.1790.1791.1792.1793.1794.1795.1796.1797.1798.1799.1800.1801.1802.1803.1804.1805.1806.1807.1808.1809.1810.1811.1812.1813.1814.1815.1816.1817.1818.1819.1820.1821.1822.1823.1824.1825.1826.1827.1828.1829.1830.1831.1832.1833.1834.1835.1836.1837.1838.1839.1840.1841.1842.1843.1844.1845.1846.1847.1848.1849.1850.1851.1852.1853.1854.1855.1856.1857.1858.1859.1860.1861.1862.1863.1864.1865.1866.1867.1868.1869.1870.1871.1872.1873.1874.1875.1876.1877.1878.1879.1880.1881.1882.1883.1884.1885.1886.1887.1888.1889.1890.1891.1892.1893.1894.1895.1896.1897.1898.1899.1900.1901.1902.1903.1904.1905.1906.1907.1908.1909.1910.1911.1912.1913.1914.1915.1916.1917.1918.1919.1920.1921.1922.1923.1924.1925.1926.1927.1928.1929.1930.1931.1932.1933.1934.1935.1936.1937.1938.1939.1940.1941.1942.1943.1944.1945.1946.1947.1948.1949.1950.1951.1952.1953.1954.1955.1956.1957.1958.1959.1960.1961.1962.1963.1964.1965.1966.1967.1968.1969.1970.1971.1972.1973.1974.1975.1976.1977.1978.1979.1980.1981.1982.1983.1984.1985.1986.1987.1988.1989.1990.1991.1992.1993.1994.1995.1996.1997.1998.1999.2000.2001.2002.2003.2004.2005.2006.2007.2008.2009.2010.2011.2012.2013.2014.2015.2016.2017.2018.2019.2020.2021.2022.2023.2024.2025.2026.2027.2028.2029.2030.2031.2032.2033.2034.2035.2036.2037.2038.2039.2040.2041.2042.2043.2044.2045.2046.2047.2048.2049.2050.2051.2052.2053.2054.2055.2056.2057.2058.2059.2060.2061.2062.2063.2064.2065.2066.2067.2068.2069.2070.2071.2072.2073.2074.2075.2076.2077.2078.2079.2080.2081.2082.2083.2084.2085.2086.2087.2088.2089.2090.2091.2092.2093.2094.2095.2096.2097.2098.2099.2100.2101.2102.2103.2104.2105.2106.2107.2108.2109.2110.2111.2112.2113.2114.2115.2116.2117.2118.2119.2120.2121.2122.2123.2124.2125.2126.2127.2128.2129.2130.2131.2132.2133.2134.2135.2136.2137.2138.2139.2140.2141.2142.2143.2144.2145.2146.2147.2148.2149.2150.2151.2152.2153.2154.2155.2156.2157.2158.2159.2160.2161.2162.2163.2164.2165.2166.2167.2168.2169.2170.2171.2172.2173.2174.2175.2176.2177.2178.2179.2180.2181.2182.2183.2184.2185.2186.2187.2188.2189.2190.2191.2192.2193.2194.2195.2196.2197.2198.2199.2200.2201.2202.2203.2204.2205.2206.2207.2208.2209.2210.2211.2212.2213.2214.2215.2216.2217.2218.2219.2220.2221.2222.2223.2224.2225.2226.2227.2228.2229.2230.2231.2232.2233.2234.2235.2236.2237.2238.2239.2240.2241.2242.2243.2244.2245.2246.2247.2248.2249.2250.2251.2252.2253.2254.2255.2256.2257.2258.2259.2260.2261.2262.2263.2264.2265.2266.2267.2268.2269.2270.2271.2272.2273.2274.2275.2276.2277.2278.2279.2280.2281.2282.2283.2284.2285.2286.2287.2288.2289.2290.2291.2292.2293.2294.2295.2296.2297.2298.2299.2300.2301.2302.2303.2304.2305.2306.2307.2308.2309.2310.2311.2312.2313.2314.2315.2316.2317.2318.2319.2320.2321.2322.2323.2324.2325.2326.2327.2328.2329.2330.2331.2332.2333.2334.2335.2336.2337.2338.2339.2340.2341.2342.2343.2344.2345.2346.2347.2348.2349.2350.2351.2352.2353.2354.2355.2356.2357.2358.2359.2360.2361.2362.2363.2364.2365.2366.2367.2368.2369.2370.2371.2372.2373.2374.2375.2376.2377.2378.2379.2380.2381.2382.2383.2384.2385.2386.2387.2388.2389.2390.2391.2392.2393.2394.2395.2396.2397.2398.2399.2400.2401.2402.2403.2404.2405.2406.2407.2408.2409.2410.2411.2412.2413.2414.2415.2416.2417.2418.2419.2420.2421.2422.2423.2424.2425.2426.2427.2428.2429.2430.2431.2432.2433.2434.2435.2436.2437.2438.2439.2440.2441.2442.2443.2444.2445.2446.2447.2448.2449.2450.2451.2452.2453.2454.2455.2456.2457.2458.2459.2460.2461.2462.2463.2464.2465.2466.2467.2468.2469.2470.2471.2472.2473.2474.2475.2476.2477.2478.2479.2480.2481.2482.2483.2484.2485.2486.2487.2488.2489.2490.2491.2492.2493.2494.2495.2496.2497.2498.2499.2500.2501.2502.2503.2504.2505.2506.2507.2508.2509.2510.2511.2512.2513.2514.2515.2516.2517.2518.2519.2520.2521.2522.2523.2524.2525.2526.2527.2528.2529.2530.2531.2532.2533.2534.2535.2536.2537.2538.2539.2540.2541.2542.2543.2544.2545.2546.2547.2548.2549.2550.2551.2552.2553.2554.2555.2556.2557.2558.2559.2560.2561.2562.2563.2564.2565.2566.2567.2568.2569.2570.2571.2572.2573.2574.2575.2576.2577.2578.2579.2580.2581.2582.2583.2584.2585.2586.2587.2588.2589.2590.2591.2592.2593.2594.2595.25

Foto- amaterji!

**Najvišja
ortokromatičnost**

visoka splošna občutljivost pri

ploščah in filmih
dosedaj nedosegljiva

Mehanična tkanica

išče za takojšen nastop večjega, pri
strankah dobro uvedenega

provizijskega zastopnika
iz stroke za damsko modno blago
za Ljubljano in Kranjsko.

Ponudbe pod šifro „HERMES“ na
RUDOLF MOSSE, 7923
Budapest, IV. Vaszi utca 18.

Uradnika

z večletno pisarniško prakso v
lesni stroki in znanjem srbo-
hrvaščine, nemščine in po mož-
nosti tudi italijanščine

sprejme za takojšnji nastop
lesna industrija na Gorenjem-kem
Ponudbe s točnimi navedbami
dosedanega službovanja na pošt.
predal 153, Ljubljana.

Polsadežev

(Halbfürcht), 5 vagonov,
proda Paromlin NOVAK,
7881 Grubišno polje, via Bjelovar.

Razpis.

7925
Tujsko-prometna Zveza za Mariborsko
oblast v Mariboru razpisuje mesto

uradnika

za svojo pisarno in biljetarnico »Putnikar«.
Zahteva se vsaj srednješolska izobrazba
oziroma dovršena trgovska akademija in
znanje strojepisja. Prednost imajo prosilci,
ki lahko izkažejo primerno prakso v tej
stroki in obvladajo več jezikov. Nastop
službe in plača po dogovoru. Pismene proš-
nje naj se naslovi na imenovano Zvezo v
Mariboru, Aleksandrova cesta 35, najkas-
neje do 1. julija 1929.

Tovarnarji sodavice in likerja, kakor tudi
brezalkoholnih pijač nabavljajo svoje potrebe
cena in cena pri

DESTILERIJI D. D.

Prva jugoslavenska tovarna esenc za rum in
likere, eternege olja in etera.
ZAGREB, B. cesta 35, poštanski pretinac 143.
Ceniki in navodila brezplačno. 6 91

Tisto kapljice odpravljajo v 8 dneh za vedno tetovir-
ano kožo, bradavice, madeže in pege. — Din 60.—

Zelo-Punkt, mali duhoviti
ortopedijski aparat, kate-
ri tudi najgostejši nos garan-
tirano v kratkem času
modelira, popravlja ga
v lepo in zadržljivo for-
mo. — Stane 95 dinarjev.
Nepopolne dlake po obra-
zu, rokah in nogah, ka-
kter tudi ženske brke in
brado odpravi za vedno »Rapid« No. 1c od dr. L.
Raine & Cie., Pariz. Brezko 30 let izkušeno sredstvo,
katero momentano ubija in odpravlja dlake v sa-
mem korenu. Din 60. Za velike površine dlake na
rokah, nogah in prsih nam služi »Rapid« II., 80 Din.

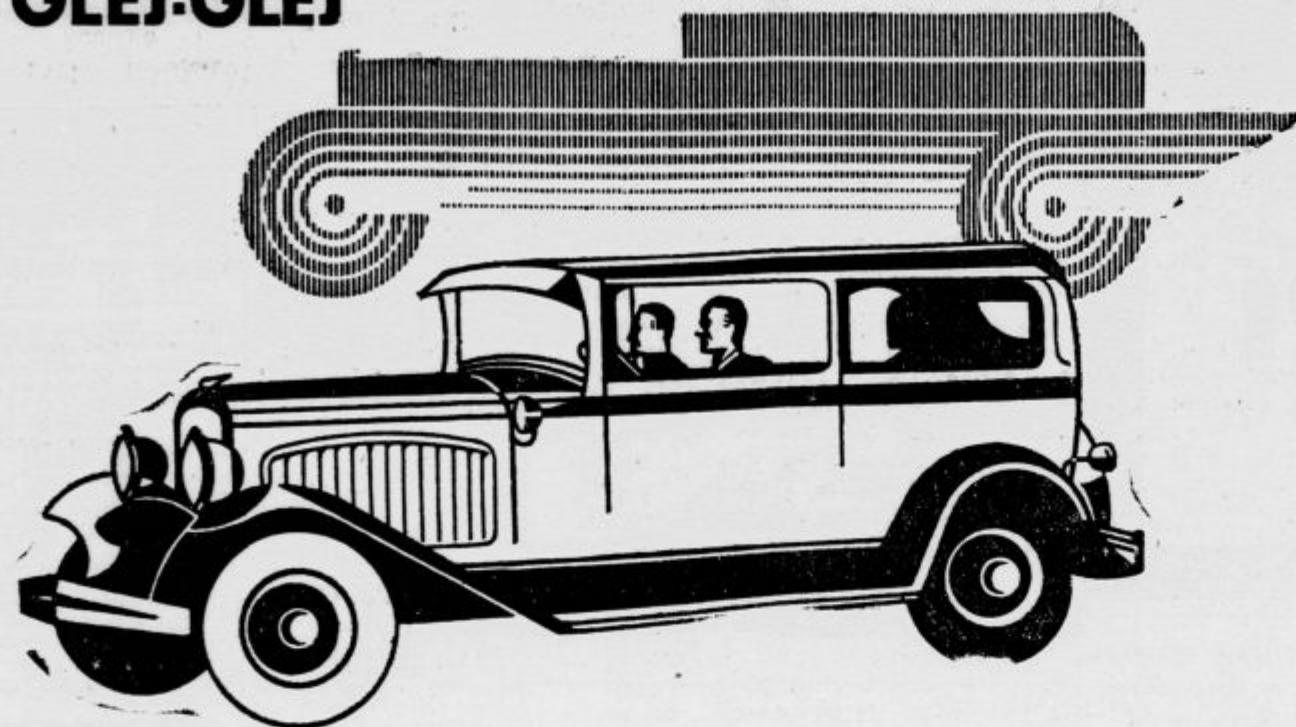
Pleša in izpadanje las je
največja nevarnost za
mlado in staro. V 24 urah
zaustavimo izpadanje las
za vedno, a odpravnino
ves prihlaj, srbečico, ne-
snago in hraste »Epar-
ettes« od dr. Dorraine &
Cie., Pariz. Lasje bodo
sila in svetlobo bujno na-
rastli. Za uspeh garantiramo. — Garnitura 60 Din.

Sivi lasje so v resnici naj-
večji sovražnik mladosti,
a gotovo kvarijo lepoto
vsake dame. »Elixir«
Hennee od dr. Dorraine
& Cie., Pariz, barva las
perfektno in enako v
vseh nianсах. Samo barvanje je jako lahko in eno-
stavno za vsakega posameznika. — Ne maže roke,
glave, niti perila. — Popolnoma neškodljivo
za lasne ter vsakemu jamljivo za uspeh. — Din 36.—
CENTIFOLIA, kozmetični zavod, Zagreb, Jurisljeva 8.
Zahtevajte brezplačne ilustrirane prospekte!

„Spectrum“ d.d.

tvornica ogledal in brušenega stekla
Ljubljana VII,
se nahaja od 1. novembra na
Celovški cesti 81. Tel. 2343
Zagreb, Osijek. — Središnja: Zagreb.
Zrcalno steklo, portalno steklo, mašin-
sko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena
v vseh velikostih in oblikah, kakor tudi
brušene prozorne šipe, izbočene plošče,
vsteklevanje v med. — Fina — navadna
ogledala. 82

GLEJ-GLEJ

NOVI

CHRYSLER 65

Njegova hitrost-105 km. in še več na uro. Njegov
motor 'Silber Dom' visoke zmoglosti, šest ci-
lindrov s protiuteži, izenačena ročična gred na
sedmih ležajih. Njegove zavore-hidravlične, notranje
ekspanzijske, odporne proti vremenskim nepravilnostim,
zaustavljajo voz brez drčanja, enostavne v dejstvu.
Kako krasno izgleda, ko švigne mimo Vas! Njegov
lep, vitek hladilnik, nizke, harmonične linije, ka-
roserije in blatnikov, očarljiv, zadovoljiv, ustvarja
nov ideal v lepoti automobila. Ni li to voz za
Vas? In za mene? Preglejte Chrysler '65' še danes
pri zastopniku! Preizkusite ga v vožnji!

Šestcilindrski Chrysler Imperial, Chrysler '75', Chrysler '65'.
Štiricilindrski-Plymouth, tudi Chryslerjev! Chrysler automobili vseh vrst
Zahtevajte kataloge.

GLAVNI ZASTOPNIK ZA JUGOSLAVIJO: W. H. SMYTH, BEOGRAD. ZASTOPNISTVA: LJUBLJANA
—AMERICAN MOTOR LTD.—ZA LJUBLJANSKO OBLAST. ZASTOPNISTVA: MARIBOR—AMERICAN
IMPORT CO. — ZA MARIBORSKO OBLAST. Chrysler Motors Detroit Michigan

ELITE-KLUB v Rogaški Slatini

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem prevzel restavracijo, kavarno in
bar Elite-Kluba v Rogaški Slatini. Otvoritev 15. junija 1929. Dunajska
in dijetelčna kuhinja. Prvovrstna tu in inozemska vina. Strokovna po-
strežba pod osebnim vodstvom. — Josip Majdič, restavratel Elite-Kluba
v Rog. Slatini in Grajska klet v Mariboru. 7872

DALMATINSKI Ia Portland cement svetovne znamke 'SALONA' (Tour)

dobavljamo v juti in papirnatih vrečah

promptno iz naše tovarne
manjše količine pa iz našega ljubljanskega skladišča poleg
špedicije Ranzinger

„SPLIT“ d. d. za cement Portland
Masarykova cesta 23. 6833

Opekarna F. P. VIDIC & Komp Ljubljana, Prešernova ulica

Tovarniška zaloga stavbnega materiala
krasnih ločenih peči in štedilnikov, čeških
emajliranih belih ploščic za štedilnike in
obložitev sten, češke samotne opeke itd. —
nudi v poljubnih množinah prvovrstne
— zarezane strešnike —
Pravilno žgano gosto blago, prezimno dobro
in se ne lušči; ker ne vsebuje apna, tudi ne
vrkava tako vode kakor nekateri drugi iz-
delki. — Prekrije ravno kakor bobrovec, ter
se doseže dobro zaprto streho in gost
strešni krov

Oddaja skladiščnih in kletnih prostorov v najem.

Oddajo se takoj v najem pritični in kletni
prostori v Wolfovi ulici št. 12, na dvorišču. Ti
prostori so pripravljeni za skladišča in de-
lavnice oziroma v kletne svrhe. Pismene ponudbe
na upravni odbor Oražnovskega dijaškega doma
v Ljubljani, Univerza, do 30. junija t. l.

Več peči prodaja 'Hotel Štrukelj'

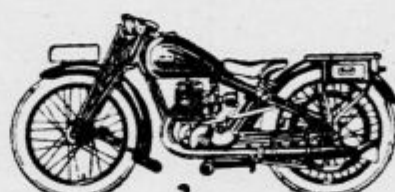
Bencinski motor

s 5—7 HP, s cirkularno,
kupim. — Ponudbe na
pošt. predal 242, Ljubljana

LOKOMOBILE JARMENIKI

122 a
MOTORJI na sesalni
plin Diesel
MAG ZAGREB, VLAŠKA
UL. 53

Najnovejši modeli D. K. W.

motociklov od 200, 300 in 500 cm so prispeli
na skladišče. Povoljni plačilni pogoji. General-
no zastopstvo za SHS Opšt. Trgovački Indu-
strijski Kontor, Beograd, Račeva 12.
Zahtevajte prospekte »Moto«!

Najboljši v materialu in kon-
strukciji in najlepši v opremljenosti
šivalni stroji in kolese
„Gritzner“ in „Adler“
za dom obrt in industrijo le pr!

JOS. PETELINC

Ljubljana
slog Prešernova
spomenika ob vodi
Pouk vzgoja brezplačno
Večletna garancija
Zahtevajte ponudbe

Zakaj se mučite

s prekomerno debelostjo, ki ne le, da je nelepa,
temveč je tudi škodljiva. Mast se tvori zaradi
počasne cirkulacije krvi — treba je torej cir-
kulacijo krvi regulirati. To stori

Punkt-Roller

ki odstranjuje prekomerno maščobo s
tilnika, gležnjem,
ramen, nog,
trebuha, stegen,
bokov,
Presenetljiv učinek!

Priporočajo ga zdravniki
toda pazite na besedo „Punkt-
Roller“ znamke „Punkt auf der
Stirn“ ker so v prometu ponaredbe

Punkt-Roller 230 Din. Punkt-Roller s pomo-
ženo sesalno močjo 330 Din. Punkt-Roller za
lica 100 Din. Dobi se v vseh boljših trgo-
vinskih te stroke. Dobi se povsod in tudi pri:
„Cosmochemia“, Zagreb, 104, Račkova ul. 7.
Z njim postane vsako nadležno
dijetno zdravljenje odveč.

Naznanilo preselitve!

Genjenemu občinstvu ljudno naznanjamo, da se je
bandažno-ortopedska delavnica R. Ahein, V. dov-
dan-ka cesta 7, preselila na Poljansko cesto št. 31.
— Priporočajo se še nadalje v izdelavo vseh vrst bandaž,
protez, aparatov itd. po najnižjih cenah. 7919-a

Oprema za oljnati mlin

obstoječa iz 2 hidravličnih stiskalnic s sesalkami, mlini, rešet-
kami itd., v obratu v Avstriji, dobro ohranjena, napredna. — Po-
nudbe na Oelmühle Irrasch in Treibach (Oesterreich). 7883

Najboljši in najekonomičnejši elektromotorji

iz znanih čeških tovarn
Škodovi Zavodi v Plzinju
se nahajajo v velikosti 1/4 do
30 k. s. stalno v naši zalogi v
Ljubljani. — Obrnite se na:

Zastopstvo Škodovih Zavodov
Ljubljana, Šelenburgova ul. 7.
Telefon 2966. 97 a

Simmeringer

tovarniška d. d. za gradnjo strojev in vagonov

Wien XI.
Avstrija

Zerjavi in transportne naprave

Zastopstvo:
Inženirska pisarna Julius Breitwieser
Zagreb, Frankopanska 8

Prodamo v Skoplju,

v neposredni bližini železniške postaje,
pod zelo ugodnimi pogoji

kompleks zgradb

iz trdega materiala, v katerih je do
sedaj bila instalirana tovarna ledu ter
bi se isti jako koristno mogli uporabiti
za industrijo. Zraven zgradb dovolj
zemljišča za zidanje.

Za podrobne podatke se je obrniti na

Darno Divaro, A. D. Skoplje